

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΞΗ'

ΤΕΥΧ. Α'

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14-115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΝΟΕΜ. - 1 ΔΕΚ. 1991

ΑΡΙΘ. 17

Η Α.Θ.Π. Ο ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ Ο Α'

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΤΟΥ Α΄

Τὸ ἀπανταχοῦ γῆς Χριστεπώνυμον ποιμνιον τῶν ἐπὶ μέρος Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἱ πνευματικοὶ Ἠγέται τοῦ ἑτεροδόξου χριστιανικοῦ κόσμου καὶ διακεκριμένα προσωπικότητες καὶ φορεῖς τῆς ἀνὰ τὸν κόσμον καὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι πολιτικῆς καὶ λοιπῆς παντοειδοῦς Ἠγεσίας ἐξέφρασαν τὴν χαρὰν τῶν διὰ τὸ ὅτι εἰς διαδοχὴν τοῦ «μεγάλου γενομένου ἐν σεμνότητι καὶ καλοκαγαθίᾳ» ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου τοῦ Α΄ ἡ ἐλευθέρα καὶ τιμία ψῆφος τῶν μελῶν τῆς ὁμοψύχου, ὁμοθύμου καὶ ὁμοφώνου Σεπτῆς Ἱεραρχίας τοῦ Φαναρίου ἀνέδειξεν ὡς Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν ἐν τῇ Ἱεραρχίᾳ ταύτῃ πρῶτον τῇ τάξει Μητροπολίτην Γέροντα Χαλκηδόνας. Οὕτως ὁ Σταυρὸς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Γένους παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Κυρηναίου, ὅστις τὸν ἐβάσταζε μέχρι τοῦδε, δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου Δημητρίου τοῦ Α΄, εἰς τὸν νέον Κυρηνάιον, τ.ἔ. εἰς τὸν ἐπαξίως ἐκλεγέντα διάδοχόν Του, εἰς τὸν Παναγιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖον τὸν Α΄.

Ὁ νέος αὐτὸς Κυρηνάιος ἀνέλαβεν ἡδὴ τὰς εὐθύνas τῆς ναυκληρίας καὶ πηδαλιουχίας τῆς νοητῆς νηὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων. Ὁ Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης χαρακτηρίζει τὴν μὲν Κωνσταντινούπολιν «τὴν θεμέλιον πόλιν τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως» καὶ «τῆς Ὁρθοδοξίας ἀκρόπολιν καὶ πόλιν τῶν πόλεων», τὸν δὲ Οἰκουμενικὸν ἐκκλησιαστικὸν θρόνον αὐτῆς «πανευσεβῆ θεῖον θρόνον τῆς μεγάλης ἱερωσύνης». Εἶναι γενικὴ ἡ πεποίθησις, ὅτι ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας θὰ εἶναι ὁ ἄξιος φύλαξ τῶν ἱερῶν προνομίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦ ὁποῦ

ὁ περιφανὴς θρόνος, — συμφώνως πρὸς τὸν 36ον κανόνα τῆς Πενθέκτης ἐν Τρούλλῳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τῆς ὁποίας ἡ 1300-ετηρὶς ἐορτάζεται κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 1991 —, «τῶν ἴσων ἀπολαύει πρεσβείων τοῦ τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης θρόνου καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς, ὡς ἐκεῖνος, μεγαλύνεται πράγμασιν». Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἶναι ὁ πρῶτος τῇ τάξει διάκονος τῆς καθ' ὄλου Ὁρθοδοξίας. Διὰ νὰ χρησιμοποιήσωμεν διατύπωσιν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ἐκάστοτε Προκαθήμενου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως «ὁμολογεῖται ἡ οἰκουμενικὴ διάστασις τῆς Ὁρθοδοξίας» καὶ εἰς τὴν ἰδικὴν Του πρωτίστως εὐθύνην «ἐναπέθεσαν» οἱ Χριστιανικοὶ αἰῶνες «τὴν διασφάλισιν ἀπαρασαλεύτου τῆς ὀρθοδόξου αὐτοσυνειδησίας, τὴν διατήρησιν ἀκοιμήτου τοῦ φωτὸς τῆς ἁγίας ἡμῶν Παραδόσεως, τὸ προβάδισμα τοῦ μητρικοῦ χρέους ἔναντι τῶν λοιπῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν». Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἶναι κεκλημένος νὰ ἐμψυχῶνῃ τὸ — κατὰ τὴν διατύπωσιν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου — «θεῖα νεύσει κέντρον», ὅπερ «συνέχει καὶ ζωογονεῖ τὴν ὑπ' οὐρανὸν Ὁρθοδοξίαν».

*

Ὁ γράφων ἠτύχησεν ἐπανειλημένως νὰ γνωρίσῃ τὴν προσωπικότητα τοῦ νέου Προκαθήμενου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅταν Οὗτος, ὡς ἐκπροσώπων τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διακεκριμένος Μητροπολίτης, ἦτο μέχρι τοῦδε Ἀντιπρόεδρος τοῦ Τμήματος «Πίστις καὶ Τάξις» (Faith and Order) τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐνεψύχωνε τὴν Ὀλομέλειαν τοῦ Τμήματος αὐτοῦ, ὡς καὶ τὴν «Διαρκῆ (Ἐκτελεστι-

κὴν) Ἐπιτροπὴν» (Standing Commission) αὐτοῦ. Ἐλάμβανεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς συνεδρίας των, τῶν ὁποίων μετεῖχε καὶ ὁ γράφων ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τοιοῦτοτρόπως ἐδόθη εἰς ἐμὲ ἐπανειλημμένως ἡ εὐκαιρία νὰ Τὸν γνωρίσω ἐκ τοῦ σύνεγγυς (λ.χ. ἐν Stavanger τῆς Νορβηγίας ἢ ἐν Ρώμῃ ἢ ἐν Βουδαπέστη ἢ ἐν Brookline τῆς Βοστώνης) καὶ νὰ ἐκτιμῆσω τὴν ὠλοκληρωμένην ἐκκλησιαστικὴν προσωπικότητά Του. Προέβαλλεν εἰς τοὺς ἑτεροδόξους σαφῶς τὰς ὀρθοδόξους θέσεις καὶ τοὺς θησαυροὺς τῆς λατρείας μας, καθίστα διὰ κηρυγμάτων του γνωστὴν εἰς τοὺς ξένους τὴν ὀρθόδοξον πνευματικότητα (π.χ. διὰ τὴν Παναγίαν) καὶ πάντοτε, ἔχων ζῶσαν τὴν συνειδησιν ὅτι ἐκπροσωπεῖ τὸ ἐνοποιοῦν τὴν Ὀρθόδοξιαν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἶχε τὴν μέριμναν νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν πρωτοβουλίαν διὰ τὴν — εἰς ὥρας ἀναπαύσεως ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῶν συνεδρίων καὶ συνδιασκέψεων — σύγκλησιν ἰδιαιτέρων ἀδελφικῶν συνάξεων τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐπιμέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἵτινες μετεῖχον τῶν οἰκουμενικῶν διαλόγων, ἵνα οὗτοι συντονίζουσι τὴν στάσιν καὶ τὰς ἐνεργείας των καὶ παρουσιάζονται κατὰ τὸ δυνατόν ἠνωμένοι ἐνώπιον τῶν ἑτεροδόξων. Γνωστὴ εἶναι παρομοίᾳ δραστηριότητος Του καὶ κατὰ τὴν ἐν Cambera Αὐστραλίας Ζ' Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, εἰς τὴν ὁποίαν παρουσιάσθη περισπούδαστος κοινὴ Δήλωσις τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἣτις ἔδωκε μεγάλην ὠθησιν εἰς τὸ νὰ γίνῃ αὐτοκριτικὴ ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Συμβουλίου τούτου.

*

Ὁ ἑλληνικὸς καὶ ὁ ξένος Τύπος, ὡς καὶ διάφοροι ραδιοτηλεοπτικοὶ σταθμοί, ἔχουν ἤδη ἀρκούντως προβάλλει τὴν πνευματικὴν προσωπογραφίαν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου καὶ ἔχουν ἐξάρει τὰς θεοδωρήτους ἀρετὰς καὶ τὰ ἐξάίρετα προσόντα του. Ἡ βαθεῖα εὐσέβεια· ἡ σεμνότης· ἡ πραότης καὶ ἡ μειλιχιότης· ἡ λαμπρὰ μόρφωσις καὶ ἡ

γλωσσομάθεια· ὁ ἀπλοὺς πειστικὸς καὶ ἀρχιτεκτονικῶς διηρθρωμένος λόγος· ἡ ὑγιὴς κοινωνικότης· ἡ μεθοδικότης τοῦ σχεδιασμοῦ τῶν ἐνεργειῶν· τὸ — ἐξ αὐτονομίας καὶ αὐτηκοῦϊας γνωστὸν εἰς τὸν γράφοντα — κύρος ἐν ταῖς Ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις καὶ ἐν τῇ Χριστιανικῇ Οἰκουμένῃ· αἱ φωτειναὶ ἀπόψεις διὰ τὴν ἀνάγκην ἐναρμονίσεως τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Παράδοσιν μετὰ τοῦ εἰς τὸν 21ον αἰῶνα ἀποβλέποντος ὑγιοῦς προοδευτικοῦ πνεύματος· ἡ ὄλη ἀκτινοβολία Του μετὰ τῶν πολλῶν ἐμφύτων καὶ ἐπικτήτων χαρισμάτων, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο γνωστὰ ἐκ τῆς ἀθουρύβου καὶ πολλάκις τελείως ἀφανοῦς διακονίας κατὰ τὴν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐμψύχωσιν ὑπ' Αὐτοῦ τοῦ Ἰδιαιτέρου Πατριαρχικοῦ Γραφείου, κατὰ τὴν ὑπ' Αὐτοῦ ἐκπροσώπησιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς διορθοδόξους καὶ διεκκλησιαστικὰς συναντήσεις καὶ ἄλλας ἀποστολὰς καὶ κατὰ τὴν προσφορὰν ἀνεκτιμῆτων ὑπηρεσιῶν κατὰ τὰ ταξίδια καὶ τὰς ἐπισκέψεις εἰρήνης, ἀγάπης καὶ ἐνότητος τοῦ ἀειμνήστου Προκατόχου Του μακαριστοῦ Δημητρίου· αἱ λαμπραὶ μελέται, καὶ τὰ ἐκλεκτὰ δημοσιεύματά Του — αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἔχῃ ἀνακηρυχθῆ πρό τινων μηνῶν Ἐπίτιμος Διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, εἶναι ἐγγύησις διὰ μίαν πεφωτισμένην καὶ λίαν καρποφόρον Πατριαρχεῖαν.

Ἡ ἐγγύησις αὕτη γίνεται φανερά καὶ ἐκ τῶν Προγραμματικῶν Δηλώσεων ἐνώπιον τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐκ τοῦ Ἐνθρονιστηρίου λόγου καὶ ἐκ τῶν πρὸς τὸν Τύπον καὶ τοὺς ραδιοτηλεοπτικούς σταθμοὺς δοθεισῶν συνεντεύξεων τοῦ Παναγιωτάτου κ.κ. Βαρθολομαίου τοῦ Α'. Πᾶσαι αἱ ὑψηλῆς στάθμης διατυπώσεις Του ἔχουν τὴν ἰδιοτυπίαν καὶ τὸ πλεονέκτημα, ὅτι διακρίνονται διὰ τὴν σεμνότητα καὶ τὸν ἐπιγραμματικὸν τῶν χαρακτήρα, συνδυάζουν ἰωνικὴν χάριν καὶ δωρικὴν λιτότητα, εἶναι ἀπηλλαγμένα περιττῶν ρητορικῶν παρεκβάσεων, εἰσδύουν εἰς τὴν πεμπτουσίαν τῶν ἀπασχολούντων τὸ Πα-

τριαρχεῖον προβλημάτων, διέπονται ὑπὸ λελογισμένης συνέσεως, ἔχουν κρυσταλλίνην διαύγειαν καὶ σαφήνειαν, μαρτυροῦν ἀρίστην γνῶσιν καὶ χρῆσιν τῆς δοκίμου ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀντλοῦν ἐκ τοῦ περισσεύματος τοῦ προσωπικοῦ πνευματικοῦ θησαυροφυλακίου καὶ ὄπλοστασίου Του, εἶναι αὐτόφωτοι καὶ οὐχὶ ἑτερόφωτοι, φέρουν ἔκδηλον τὴν προσωπικὴν σφραγίδα καὶ ἔχουν πάντα τὰ γνωρίσματα τῆς πηγαιότητος καὶ γνησιότητος, ἕνεκα τῆς ὁποίας ὁ Παναγιώτατος κ.κ. Βαρθολομαῖος θὰ ἠδύνατο οὐ μόνον διὰ τοὺς τελικοὺς ἀσπασμούς, ἀλλὰ δι' ὀλόκληρα τὰ γραπτὰ Του κείμενα νὰ χρησιμοποιῆ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Ἀπ. Παύλου: «Ἐγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ» (Γαλ. στ', 11. Φιλήμ. 19).

*

Ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Πρωτοθρόνου ἐν τῇ καθ' ὅλου Ὁρθοδοξίᾳ Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διὰ πασῶν τῶν — ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν Πατριαρχικῶν καθηκόντων — ὁμιλιῶν ἢ δηλώσεών Του, αἵτινες ἀποτελοῦν εἰδολογικὸν πρότυπον Πατριαρχικοῦ λόγου, ἐσκιαγράφησε τοὺς εὐγενεῖς ὀραματισμούς Του περὶ τοῦ κλέους τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Οὕτως αἱ προβάλλουσαι τοὺς ὀραματισμούς τούτους εὐγλωττοὶ διατυπώσεις Του ἐστιάζονται δειγματοληπτικῶς πρὸ πάντων εἰς τὰ κάτωθι σημεῖα:

Ὁ Παναγιώτατος κ.κ. Βαρθολομαῖος ὁ Α' κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Πατριαρχείας Του θὰ συνεχίζη τὰς ἐπιδιώξεις καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἀοιδίμου Προκατόχου Δημητρίου· θὰ ἀποδίδῃ «τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι» (Ματθ. κβ', 21)· θὰ ἐνισχύῃ τὴν παρουσίαν τοῦ ποιμνίου Του εἰς τὴν προγονικὴν του ἐστίαν· θὰ εἶναι διὰ τὸ ποιμνιον τοῦτο «ποιμὴν ἔτοιμος θῦσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων»· θὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐκάστοτε προβλημάτων τῆς Ὁμογενείας· θὰ προβάλλῃ «τὴν κανονικὴν τάξιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», «τὴν πολιὰν παράδοσιν καὶ πρᾶξιν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας» καὶ «τὴν ἀναντικατάστατον ἀξίαν τῆς συνοδικότητος»· θὰ φροντίζη διὰ τὴν διατήρησιν

τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς πνευματικοῦ θεσμοῦ καὶ συμβόλου καταλλαγῆς μακρὰν τοῦ «καπνώδους τύφου τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας».

Ἐπειτα ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως θὰ ἐνισχύῃ τὸν ἱερὸν σύνδεσμον καὶ τὴν ἀδελφικὴν συνεργασίαν μεταξὺ Φαναρίου καὶ ἐπαρχιῶν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ πλέον συγκεκριμένως μεταξὺ Πατριάρχου καὶ αὐτῶν ποιμεναρχῶν τῶν περὶ αὐτὸν πρόκειται ἐπαρχιῶν», οἵτινες καταβάλλουν κόπους διὰ τὰ ποιμνία τῶν καὶ προβάλλουν τὴν Ὁρθοδοξίαν εἰς ἑτερόδοξα περιβάλλοντα καὶ καλλιεργοῦν ἀδελφικὰς σχέσεις μετὰ τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν· θὰ φροντίζη ὥστε συχνάκις νὰ πραγματοποιῶνται ἐν Κωνσταντινουπόλει «συνάξεις ἀπάσης τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς ἀμοιβαίαν ἐνημέρωσιν καὶ ἐνίσχυσιν καὶ πρὸς ἀπὸ κοινοῦ προγραμματισμόν».

Ἰδιαιτέρα προσπάθεια θὰ καταβληθῇ διὰ τὰ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον συνδεόμενα «περίπυστα μοναστικά κέντρα» (τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τῆς Πάτμου κ.λπ.) πρὸς «συντήρησιν καὶ ἀκμὴν καὶ ἀνθησιν καὶ προστασίαν καὶ ἀκτινοβολίαν» τῶν, «πάντοτε ἐντὸς τῆς κανονικῆς τάξεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν τῷ πνεύματι τῆς Ἱεραρχικῆς δομῆς αὐτῆς».

Ὡσαύτως θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ καλλιέργεια ἀγαθῶν σχέσεων, ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν «ἰδία ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς σήμερον, τὰς διεθνεῖς καὶ τὰς διεκκλησιαστικάς», ἵνα προβληθῇ ἡ «ἀγία καὶ ἀμώμητος Ὁρθόδοξος ἡμῶν πίστις, ἡ ζῶσα αὕτη ἐμπειρία τοῦ εἰς αἰῶνας ἐπεκτεινομένου σώματος τοῦ Χριστοῦ» καὶ ἵνα ἐν κοινωνίᾳ μετὰ τῶν σεβασμίων Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ «ἐν συλλογικῇ μετ' αὐτῶν εὐθύνῃ» δοθῇ ἡ Ὁρθόδοξος μαρτυρία «ἐν μέσῳ ἐνὸς κόσμου διηρημένου, ἀλλὰ καὶ ἐπιποθοῦντος τὴν ἐνότητα καὶ τὴν καταλλαγὴν ὅσον ἴσως οὐδέποτε ἄλλοτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ του». Αἱ ραγδαῖαι ἀνακατατάξεις εἰς τὸν κόσμον καὶ «ἐν πολλοῖς εἰς χώρας

καὶ λαοὺς ἐκ παραδόσεως ὀρθοδόξους» καλοῦν «σήμερον ὅλως ἰδιαιτέρως τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας εἰς ἐγρήγορσιν, συνεργασίαν καὶ προσφορὰν». Διὰ τὴν σύσφιγξιν τῶν σχέσεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν θὰ ἐπιδιώκεται συχνὴ ἐπικοινωνία πρὸς ταύτας, «ἀκόμη καὶ προσωπικὴ, ἐπίσημος ἢ ἀνεπίσημος, μετὰ τῶν σεπτῶν Προκαθημένων αὐτῶν. Ἡ Ὀρθοδοξία ἠνωμένη ἔχει πολλὰ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον». Δι' αὐτὸ ἰδιαιτέρα προσπάθεια θὰ καταβληθῇ διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς προετοιμασίας καὶ τὴν σύγκλησιν, ἐὰν εἶναι δυνατὸν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ αἵωνος τούτου, τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἐξ ἄλλου ἢ διενέργεια τῶν ἐν ἀγάπῃ διμερῶν ἢ πολυμερῶν διαλόγων τῆς ἀληθείας μετὰ τῶν ἐγγὺς πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν ἢ καὶ μακρὰν αὐτῆς εὐρισκομένων ἄλλων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν θὰ συνεχισθῇ «ἐν τῇ προσδοκίᾳ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως. Τοῦτο δὲν σημαίνει ποσῶς ὅτι θὰ ἀποφεύγωμεν, ὅταν καὶ ὅπου καὶ ὁσάκις παρίσταται ἀνάγκη, ἵνα καυτηριάζωμεν καὶ ἐν παρρησίᾳ ἐλέγχωμεν τὰς, εἰς βάρος τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἀδικίας καὶ ἐπιβουλὰς, ὡς ἐπράξαμεν καὶ κατὰ τὸ παρελθόν». Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ ἐπισημανθῇ ἡ προσδοκία τοῦ Παναγιωτάτου κ.κ. Βαρθολομαίου, ὅτι καὶ ὁ Πάπας τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης «θὰ ἐξαντλήσῃ πάσας τὰς πολλὰς αὐτοῦ δυνατότητας, ἵνα συμπράξῃ», διὰ νὰ «τελειωθῇ ἐπὶ γῆς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου διὰ τὴν Ἁγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ἐν τῇ ἐπανενώσει ἀπάντων τῶν εἰς Αὐτὸν πιστευόντων διὰ τοῦ διαλόγου τῆς ἀληθείας».

Εἰς τὰς πατριαρχικὰς προσπαθείας θὰ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐπιδίωξις συνάψεως «ἀγαθῶν σχέσεων καὶ μετὰ τῶν μειζόνων μὴ Χριστιανικῶν θρησκειῶν, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς συνεργασίας ἐν τῷ πρακτικῷ πεδίῳ, πρὸς διαφύλαξιν καὶ διάσωσιν τῶν μεγάλων πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιών τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ». Ἐπίσης ἢ Ἐκκλη-

σία, κατὰ τὸν Παναγιώτατον, πρέπει νὰ δεικνύῃ ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀρνητὰς καὶ ὑβρίζοντας τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὰ ἀπολωλὸτα πρόβατα καὶ νὰ εὐαγγελίζεται ἢ ἐπανευαγγελίζεται συνεχῶς. «Οὐαὶ δὲ αὐτῇ ἐστὶν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζεται» (Α' Κορ. θ', 16).

Ἰδιαιτέρα στοργὴ θὰ ἐπιδειχθῇ ὑπὸ τοῦ Παναγιωτάτου πρὸς τὴν νεολαίαν, διὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν τὰ προβλήματα τῆς. Ἐπίσης θὰ ληφθῇ μέριμνα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν Θεολογικῶν Γραμμάτων, διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ προβολὴν τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας, διὰ τὴν «ἐπαναλειτουργίαν τῆς περιπύστου Τροφοῦ κατὰ Χάλκην Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς», διὰ τὴν «ἐκδοσὶν ἐπισήμου ἐκκλησιαστικοῦ - θεολογικοῦ περιοδικοῦ τοῦ Πατριαρχείου» καὶ διὰ τὴν καλυτέραν ἀξιοποίησιν τοῦ ἐν Σαμπεζῦ (Γενεύης) Ὀρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν, τῆς ἐν Χαλκιδικῇ Ἱ. Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης.

Ὁ Παναγιώτατος ἐπὶ πλεόν ὀραματίζεται τὸν καλύτερον ἑορτασμὸν τῆς μνήμης τῶν Ἁγίων Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς λειτουργικῆς ζωῆς διὰ τῆς προβολῆς τοῦ Τυπικοῦ καὶ τῆς τελετουργικῆς πράξεως τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὴν κατ' ἔτος ἐκδοσὶν Ἡμερολογίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμόν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, ἵνα ἐν τῷ — δαπάναις τοῦ κ. Παναγιώτου Ἀγγελοπούλου — ἀνακαινισθέντι Πατριαρχικῷ οἴκῳ «συνεχισθῇ ἀποτελεσματικώτερον ἢ διακονία τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας» καὶ ἵνα ἐξ αὐτοῦ «ἐκπορευῆται ἡ φωνὴ αὐτῆς, ἡ πλήρης στοργῆς καὶ παρηγορίας, πρὸς τὰ ἀπανταχοῦ γῆς τέκνα αὐτῆς καὶ ἔτι εὐρύτερον».

Τέλος ἐπισημαίνομεν, ὅτι τὸ Ὀρθόδοξον Χριστεπώνυμον πλήρωμα ἰδιαιτέρως συνεκινήθη ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ νέος Πατριάρχης τοῦ Γένους ἐξεδήλωσε τὴν ὀρθόδοξον πνευματικότητά του διὰ τῆς ἐξῆς ἀποφάσεώς Του: «Εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς — ἐτόνισεν εἰς τὰς Προγραμματικὰς Δηλώ-

Η ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Τὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου ἐγνωστοποιήθησαν ὑπὸ τῆς Ἀρχιερατικῆς τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Ἐκκλησίας Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ τῆς ἐξῆς Ἀνακοίνωσεως τῆς 23ης Ὀκτωβρίου 1991:

Εὐχαρίστως καὶ μετὰ πάσης χαρᾶς ἀνακοινοῦται ὅτι χθὲς ἐξελέγη παμφηφεί ὑπὸ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Ἐκκλησίας Συνόδου, αἰσίαις ταῖς ὥραις καὶ χρησταῖς ταῖς ἐλπίσιν, Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὁ ἀπὸ Χαλκηδόνος Βαρθολομαῖος ὁ Α΄, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντος ἀοιδίμου Πατριάρχου Δημητρίου τοῦ Α΄.

Οὕτω, χθὲς, 22αν Ὀκτωβρίου, ἡ Ἀγία καὶ Ἱερὰ Ἐκκλησία Σύνοδος, συγκεκλιμένη ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Γέροντος Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαίου, Προεδρεύοντος αὐτῆς, Ροδοπόλεως κ. Ἱερωνύμου, Ἰμβρου καὶ Τενέδου κ. Φωτίου, Μύρων κ. Χρυσόστομου, Πριγκηποννήσων κ. Συμεών, Κολωνίας κ. Γαβριήλ, Πέργης κ. Εὐαγγέλου, Λύστρων κ. Καλλινίκου, Δέρκων κ. Κωνσταντίνου, Θεοδοιουπόλεως κ. Γερμανοῦ, Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων κ. Ἀθανασίου, Τρανουπόλεως κ. Γερμανοῦ, Μελιτηνῆς κ. Ἰωακείμ καὶ Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος, συνήλθεν εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν, καὶ μετ' εἰσήγησιν τοῦ Σεβ. Ἀγίου Προεδρεύοντος, ὅπως ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἐν ἀγάπῃ καὶ συμπνοίᾳ ἀδελφικῇ ἡ Ἀγία καὶ Ἱερὰ Ἐκκλησία Σύνοδος προῆλθε εἰς τὴν κανονικὴν ἐκλογὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ Προέδρου τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ μετ' ἀνακοίνωσιν, ἐν συνεχείᾳ, ὅτι ἐλήφθη ἤδη καὶ τὸ σύμφηφον πάντων τῶν ὑποκειμένων τῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ Σεβ. Μητροπολιτῶν, διεξήχθη μυστικὴ ψηφοφορία πρὸς καταρτισμὸν τοῦ τριπροσώπου ψηφοδελτίου, ψηφολεκτῶν ὀρισθέντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Πριγκηποννήσων κ. Συμεών καὶ Πέργης κ. Εὐαγγέλου.

Γενομένης τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων ἐνεγράφησαν

εἰς τὸ ψηφοδέλιον οἱ Σεβ. Μητροπολίται Γέρων Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖος, διὰ ψήφων 14, Λύστρων κ. Καλλινίκος, διὰ ψήφων 13, καὶ Δέρκων κ. Κωνσταντίνος, διὰ ψήφων 7.

Περὶ ὥραν 15ην, κατελθόντων τῶν Σεβ. Ἀγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων εἰς τὸν Πάνασεπτον Πατριαρχικὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, παρισταμένων τῶν Πανιερωτάτων Μητροπολιτῶν Ἀμφιπόλεως κ. Θεοκλήτου, Τυάνων κ. Φιλίππου, Σελευκείας κ. Κυρίλλου καὶ Σεβαστείας κ. Δημητρίου, πάντων τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν μελῶν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, ἱκανοῦ πρεσβυτερίου καὶ πλήθους πολλοῦ, ἤρξατο ἡ ἐπὶ κανονικαῖς ψήφοις Ἱεροτελεστία, προσεξάρχοντος τοῦ πρώτου τῆ τάξει Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαίου, φέροντος Ἐπιτραχήλιον καὶ Ὁμοφόριον, τῶν σχετικῶν τροπαρίων ψαλλομένων ὑπὸ τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων, ἱσταμένων κύκλῳ τῆς Ἀγίας Τραπέζης. Ἄμια τῷ τέλει τῆς Ἱεροτελεστίας οἱ Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς ἔγραψαν ἐπὶ τῆς Ἀγίας Τραπέζης τὰ ψηφοδέλτια αὐτῶν καὶ ἐξερχόμενοι ἔρριψαν αὐτὰ ἐν τῇ κάλπῃ καὶ κατέλαβον τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις ἐν ταῖς Ἀρχιερατικαῖς Στασίδιοις.

Ὁ Πανοσιολ. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου κ. Ἀπόστολος ἀνέγνω τὸ Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς μέχρι τοῦ σημείου «... τὸν θεὸθεν ὑποδειχθέντα καὶ προβληθέντα...». Εἶτα, γενομένης διαλογῆς τῶν ψήφων ὑπὸ τῶν ὀρισθέντων Σεβ. ψηφολεκτῶν, Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀνεδείχθη παμφηφεί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖος.

Μεθ' ὃ, ψαλλομένου τοῦ Πολυχρονισμού τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου τοῦ Α΄, ἐν μέσῳ τῶν ἐνθουσιωδῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἐπευφημιῶν «Ἄξιος» τοῦ παρασπάντος πολυπληθοῦς λαοῦ, ἐδέχθη Οὗτος τὰ συγχαρητήρια τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας, ἀσπασαμένης τὴν Δεξιάν τοῦ

σεῖς Του — ἐπιθυμοῦμεν, ἵνα γνωρίσωμεν, ὅτι προτιθέμεθα, ὅπως διαμένωμεν ἐν ταῖς Πατριαρχείοις, ἐν τῷ μεγάλῳ Μοναστηρίῳ ἡμῶν, ὡς ἐλεηθέντες ἀπὸ Θεοῦ, ἵνα καταστῶμεν ὁ Ἡγούμενος αὐτοῦ καὶ πατὴρ τῶν ἐν αὐτῷ νεωτέρων ἀδελφῶν».

Εὐχόμεθα, ὅπως ὁ Θεὸς δωρηταί εἰς

τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖον τὸν Α΄ ἔτη πολλά, ὑγίειαν, δύναμιν, χάριν καὶ σοφίαν πρὸς πραγμάτωσιν τῶν εὐγενῶν δραματισμῶν Του.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Ὁμότης. Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Πατριάρχου και ανταλλαξάσης μετ' Αὐτοῦ τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμόν. Συνεπληρώθη δὲ καὶ ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν Σεβ. ἁγίων μελῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου τὸ Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς. Ἐν συνεχείᾳ ἐτελέσθη τὸ Μέγα Μήνυμα καὶ ἡ Εὐχαριστία τοῦ νεοεκλεγέντος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, Οὗτός δὲ ἠλόγησε τὸ ἐκκλησίασμα, τὸ ὁποῖον ἐβροντοφώνησεν «Ἄξιος», προσελθὼν δὲ ὑπέβαλε τὰ εὐλαθεῖ συγχαρητήρια αὐτοῦ καὶ ἠσπάσατο τὴν Δεξιὰν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Τέλος, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, τῶν κωδῶνων τοῦ Πανσέπτου Πατριαρχικοῦ Ναοῦ κρουσμένων χαρμωδῶν καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν τοῦ λαοῦ, ἐξῆλθεν τοῦ Ναοῦ καὶ ἠλόγησε ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τοῦ Πατριαρχικοῦ Οἴκου τὰ παραστάνα πλήθη, ζητωκραυγάζοντα «Ἄξιος»!

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ἀφοῦ ἐδέχθη ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Θρόνου τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Σεβ. Ἱε-

ραρχίας καὶ τῶν παρόντων κατὰ τὴν ἐκλογὴν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, ἀπεσῶρθη εἰς προσευχὴν καὶ ἀκολούθως κατῆλθεν εἰς τὸν Πάνσεπτον Πατριαρχικὸν Ναόν, προσεκύνησε τὴν θαυματουργὸν Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου καὶ ἐν συνεχείᾳ, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος καὶ Σεβαστείας κ. Δημητρίου καὶ ὑπὸ κληρικῶν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, μετέβη, πρῶτον μὲν εἰς τὴν Ἱερὰν Πατριαρχικὴν καὶ Σταυροπηγιακὴν Μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ, προσεκύνησε, ἐπεσκέφθη τοὺς τάφους τῶν Πατριαρχῶν, καὶ ἀνέγνω Τρισάγιον ἐπὶ τοῦ νεοῦ τάφου τοῦ ἀμέστου Προκατόχου αὐτοῦ ἀοιδίου Πατριάρχου Δημητρίου Α', εἶτα δὲ εἰς τὸ Ἱ. Κοιμητήριον τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου Χαλκηδόνος, ἔνθα ἔψαλεν Τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Γέροντος αὐτοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κυροῦ Μελίτωνος.

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΓ' τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, πολλὰ τὰ ἔτη.

Ἡ ΕΝΘΡΟΝΙΣΗ ΤΗΣ Α.Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ Α'

Ἦταν μιὰ σεμνὴ, ἀπέριττη τελετὴ, ὄχι πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ἐνθρόνιση ἐνὸς μητροπολίτη. Μόνον οἱ προσωπικότητες, πού εἶχαν στριμωχτεῖ στὸν πατριαρχικὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἀσφαλῶς μικρὸ γιὰ τὴν περίσταση, καὶ ἀνῆκαν σὲ ὅλες τὶς τάξεις καὶ ὅλα τὰ στρώματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, μαρτυροῦσαν ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ τὴν ἐνθρόνιση ἐνὸς πολὺ σημαντικοῦ καὶ σπουδαίου προσώπου, τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου τοῦ Α', πού ἀπὸ τὴν 22 Ὀκτωβρίου θρῶνεται στὴν κορυφὴ τῆς Ὀρθοδοξίας. Περισσότερο μοιάζει μὲ μιὰ προσευχὴ, μὲ μιὰ παράκληση γὰρ ἐνισχύσει ὁ Θεὸς τὸν νέο «Πατριάρχη τοῦ Γένους» στὸν ἀνάντη δρόμο καὶ στὸ δύσκολο ἔργο του. Λίγοι ψαλμοὶ καὶ ὁ πολυχρονισμὸς ἀπὸ τοὺς καλλίφωνους πατριαρχικοὺς χοροὺς, τὸ μεγάλο μήνυμα, πού διάβασε ἀπλὰ καὶ συγιννημένα ὁ Ἀρχιεπισκοπικῶν Μητροπολίτης Φιλαδελφείας Μελίτων, ὁ νοθετήριος πού ἐξεφώνησε σὲ θαυμάσια ἑλληνικὰ ὁ λόγιος Μητροπολίτης Πέργης Εὐάγγελος καὶ ὁ ἀριστα συγκροτημένος ἐνθρονιστήριος τοῦ ἴδιου τοῦ Πατριάρχου.

Μὲ τάξη, μὲ προσοχή, μὲ ἐπιμέλεια οἱ ἀναφορὲς τῶν ἄλλων Ὀρθοδόξων καὶ Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Μὲ σταθερὸ ρυθμὸ ἀπευθύνει χαιρετισμὸ στὸν κάθε Προκαθήμενο καὶ Ἀρχηγό. Μέσα στὴν ἀπλότητα αὐτῆ ὑπάρχει ἓνα μεγαλεῖο. Βρίσκονται αὐτοπροσώπως

ὁ Ἀλεξανδρείας Παρθένιος, ὁ Ρουμανίας Θεόκτιστος, ὁ Βουλγαρίας Μάξιμος, ὁ Τσεχοσλοβακίας Δωρόθεος, ὁ Φινλανδίας Ἰωάννης. Μὲ ἀντιπροσωπεῖες ἐκπροσωποῦνται οἱ ὑπόλοιποι. Ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου ἔχει ἐξουσιοδοτηθεῖ ὁ Δωδώνης Χρυσόστομος. Ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος θρῶνεται τριμελὴς ἀντιπροσωπεῖα μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ἀντιπρόεδρο τῆς Ἱ. Σ. Μητροπολίτη Πατρῶν Νικόδημο, μὲ μέλη τοὺς Σεβ. Νικοπόλεως Μελέτιο καὶ Μηθύμνης Χρυσόστομο. Ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα παρίσταται ὁ Καισαρείας Βασίλειος καὶ ὁ Σκυθουπόλεως Κωνσταντῖνος. Ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἱεράρχες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Πολλοὶ Μητροπολίτες ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, κληρικοί, μοναχοί. Διακρίναμε τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Θεσσαλονίκης κ. Παντελεῖμονα, Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανό, Γόρτυνος κ. Θεόφιλος, Νέας Σμύρνης κ. Ἀγαθάγγελος, Δημητριάδος κ. Χριστόδουλο, Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιο, Πειραιῶς κ. Καλλίνικο, Γρεβενῶν κ. Σέργιο, Τρίκκης κ. Ἀλέξιο, Σερρών κ. Μάξιμο, Ἐδέσσης κ. Χρυσόστομο, Διδυμοτείχου κ. Νικηφόρο, Νικαίας κ. Ἰάκωβο κ.ἄ.

Γιὰ πρώτη φορὰ στὰ χρονικά τοῦ Ἄθω ὀλόκληρη ἡ Ἱερὰ Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Πρωτεπιστάτη. (Ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος εἶχε ἐργασθεῖ μαζί μὲ τὸν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Σταυρουπόλεως Μάξιμο, τὸν Σχολάρχην τῆς Χάλκης γιὰ

Ή Α. Θ. Παναγιώτης επί τοῦ Θρόνου. Δεξιά Του ὁ Πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδος κ. Κων. Μητσοτάκης.

τὴν ἐπάνοδο τῶν μεγάλων ἱστορικῶν μονῶν τοῦ Ὄρους στοῦ κοινοβιακοῦ σύστημα). Βέβαια κι ὁ Ἀμερικῆς Ἰάκωβος μὲ πολυπληθῆ κολουθία. Τὸν Πρόεδρο τῶν Η. Π.Α. ἐκπροσωπεῖ ὀκταμελῆς ἀντιπροσωπεία μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ἀδελφὸ τοῦ Οὐίλλιαμ Μπούς.

Ὁ Πάπας, ποὺ διατηρεῖ καλὲς σχέσεις μὲ τὸ Φανάρι, ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ τριμελῆ ἀντιπροσωπεία μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Πρόεδρο γιὰ τὴν ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν Καρδινάλιο Ἐδουάρδο Κάσσιγνι. Σ' αὐτὴν μετέχει καὶ ὁ Θυδάρως Πέτρος Ντυπρέ, προσωπικὸς φίλος τοῦ Πατριάρχη. Γραφικὲς εἶναι οἱ παρουσίες τῶν ἐκπροσώπων τῶν Προχαλκηδονίων κ.ἄ. Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ὅλοι αὐτοὶ συνωθοῦνται μετὰ μαζὶ μὲ τοὺς λαϊκοὺς γιὰ νὰ χαιρετίσουν μέσα στὸν γὰρ τὸν νέο Πατριάρχη. Δὲν προλαβαίνουν ὅλοι. Κάποια στιγμή ἀποσύρεται, γιὰτὶ ἔχει κιόλας φθάσει ἡ ὥρα

γιὰ τὸ ἐπίσημο γεῦμα. Ἐξω στοῦ προαύλιο προσκυνητὲς καὶ ἐπισκέπτες ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ περιμένουν ὑπομονετικὰ νὰ δοῦν καὶ νὰ τὸν ἐπευφημήσουν. Τέσσερις φορές ἀκούγονται μέσα κι ἔξω ἰαχές «Ἄξιος! Ἄξιος!». Ἡ πρώτη ξεσπάει ὅταν ὁ Μητροπολίτης Ἰμβρου καὶ Τενέδου Φώτιος τοῦ παραδίδει τὴν πατριαρχικὴ ράβδο. Προηγεῖται κατὰ τὰ πρεσβεῖα ὁ Μητροπολίτης Ροδοπόλεως Ἱερώνυμος ποὺ βρίσκεται λόγῳ γῆρατος μέσα στοῦ ἱερό.

Ἐδῶ τίποτε δὲν θυμίζει τίς μεγαλοπρεπεῖς τελετὲς τῶν παπικῶν ἐνθρονίσεων. Μικρὸς ὁ χώρος, πολλοὶ οἱ ἐπίσημοι, δημιουργεῖται ἀδιαχώρητο. Ὁ ἕνας ἀκουμπᾶ στὸν ἄλλο. Εἶναι ἀδύνατο νὰ γίνῃ ἡ παραμικρὴ κίνηση. Φωτογράφοι καὶ τηλεοπτικὰ συνεργεῖα δυσκολεύονται πολὺ στοῦ ἔργου τους. Ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδας Κων. Μητσοτάκης στέκεται τὴ φορὰ αὐτὴ στοῦ παραθρόνου. Οἱ ὑπόλοιποι ἔχουν ἀνακατευθεῖ μὲ ἕνα πλῆθος κόσμου. Ὁ Ἀντιπρόεδρος Θ. Κανελλόπουλος, οἱ Ὑπουργοὶ Ἐξωτερικῶν Σαμαράς, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Παυλίδης, Μακεδονίας - Θράκης Χατζηγι-

Οἱ φωτογραφίες τοῦ ἀφιερῶματος εἶναι τοῦ κ. Ἀλεξ. Κατσιμπα.

κολάου, ἡ Ὑφυπουργὸς Ἐξωτερικῶν Βιργινία Τσουδεροῦ, ὁ πρ. Πρωθυπουργὸς κ. Γρίβας, ὁ πρ. Ὑπουργὸς Προεδρίας Μ. Ἔδερτ, ὁ Ἀκτῆς Τσοχατζόπουλος ἀπὸ τὸ ΠΑΣΟΚ, ὁ Δρεττάκης κι ὁ Κόρακας ἀπὸ τὴν Ἀριστερά, οἱ πρ. Ὑπουργοὶ Κατσιφάρας, Μπαντουβάς, Πάλλη - Πετραλιᾶ, Κ. Μπουρδάρα, Ντ. Μπακογιάννη, Πάγκαλος, Παπαστρατῆς, πολλοὶ βουλευτές, ὁ Δήμαρχος Θεσσαλονίκης, βιομήχανοι, ἐφοπλιστές, ἀκαδημαϊκοί, καθηγητές, δικαστές, δημοσιογράφοι. Ὁ Πατριάρχης ψύχραμιος εὐλογεῖ κάθε τόσο τὸ ἐκκλησίασμα. Ἀναπτύσσει μὲ σαφήνεια τὸ πρόγραμμά του:

- Ἐνότητα μέσα στὴν Ὁρθοδοξία.
- Προσέγγιση μὲ ὄλο τὸν Χριστιανικὸ κόσμο.
- Συνέχιση τῶν θεολογικῶν διαλόγων καὶ τῶν διαλόγων τῆς ἀγάπης.
- Ἐπαγρύπνηση γιὰ τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας.
- Προσπάθεια νὰ ἐπαναλειτουργήσει ἡ Θεολογικὴ σχολὴ τῆς Χάλκης.
- Ἐγίσχυση τῶν Πατριαρχικῶν Κέντρων - Συμπαράσταση πρὸς τὸν μοναχισμό.
- Ἐκδοση ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ, ἑτησίου ἡμερολογίου κ.λπ.
- Συνάξεις τῶν Ἱεραρχῶν στὸ Φανάρι κάθε δυὸ χρόνια.

Αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσία. Καὶ τὰ λόγια αὐτὰ ἐντυπώνονται στὶς μνήμες ὄλων. Τοῦτος ὁ 51 μὲν ἔτων ἡγέτης τῆς Ὁρθοδοξίας ξέρει τί θέλει καὶ ποῦ βαδίζει. Εἶναι ἔτοιμος ἀπὸ καιρὸ γιὰ τὰ καθήκοντα ποῦ ἀναλαμβάνει. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐνθρόνισή του μᾶς εἶπε:

«Τώρα ποῦ ἀναλαμβάνουμε καὶ ἐπισήμως τὰ ἱερά καὶ ὑπεύθυνα καθήκοντα τοῦ Προκαθημένου τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας μὲ τὴν μόλις πρὸ ὀλίγου τελεσθεῖσαν ἐνθρόνισίν μας, ἐπιθυμοῦμε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ νὰ δοξολογήσουμε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ διὰ τὰ μεγάλα καὶ θαυμασιά, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ ἀπειρῶ συγκαταβάσει καὶ τῷ ἐλέει του ἠδύοκῆσε νὰ οἰκονομήσῃ γύρω ἀπὸ τὴν μειριότητα μας. Ἐν συνεχείᾳ ἐπιθυμοῦμε ὅπως ἀποτίσωμεν φόρον τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν μνήμην τοῦ μακαριστοῦ προκατόχου ἡμῶν ἀοιδίμου Πατριάρχου Δημητρίου τοῦ Α' παρὰ τῷ ὁποίῳ μᾶς ἤλεσε ὁ Θεὸς νὰ ὑπηρετήσωμεν ἐπὶ εἰκοσαετίαν περιόπου καὶ αὐτὴν τὴν μακρὰν περίοδον τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας δράσεως τὴν θεωροῦμεν ὡς ἰδιαίτεραν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, διότι εἶχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐμπνευσθῶμεν, νὰ οἰκοδομηθῶμεν, νὰ διδαχθῶμεν πολλὰ ἀπὸ τὸ παράδειγμα τὸ χριστομίμητον τοῦ Πατριάρχου Δημητρίου.

Πάντοτε εἰς τὴν προκειμένην ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν μας θὰ ἔχωμεν ἐνώπιόν μας τὴν ἀγίαν μορφὴν του, διὰ νὰ ἀντλῶμεν δύναμιν καὶ θάρρος καὶ ἐνίσχυσιν. Ἐνώπιόν μας σήμερον ἀνοίγεται ἕνα σιάδιον πνευματικῶν ἀγώνων καὶ παλαισμάτων διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν εὐστάθειαν τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν ἀνθησὶν τῆς Ὁρθοδοξίας, διὰ τὴν ἐπικοράτησιν τοῦ θείου θελήματος ἐπὶ τῆς γῆς, τῆς εὐδοκίας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ εἴμεθα ἀποφασισμένοι ὅπως μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐξαντλήσωμεν ὅλας τὰς ταπεινὰς δυνάμεις μας, ὥστε τὸ Φανάρι, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς ἔταξεν ἡ Θεία Πρόνοια ἐδῶ καὶ λίγας ἡμέρας Πατέρα καὶ Πατριάρχην καὶ Προκαθήμενον, νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ λάμπη ὡς φάρος τηλαυγῆς, ὡς μῆτρα τοῦ γένους μας, ὡς κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ νὰ ὀδηγῇ καὶ νὰ σιηρῶσιν τοὺς ἐγγυὺς καὶ τοὺς μακρὰν, ὅπως τὸ ἔπραξε διὰ μέσου τῶν αἰώνων, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μακρᾶς καὶ ἐνδόξου ἱστορίας του. Μὲ τοὺς πολυτίμους συνεργάτας μας θὰ φρονίσωμε νὰ κρατήσωμε ὑψηλὰ τὴν δάδα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἰδιαίτερα καὶ νὰ μεταδώσωμε τὴν σκνιάλην, ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα, εἰς τὸν διάδοχόν μας, ὥστε καὶ ἡ ἐπομένη γενεὰ νὰ ἀξιοθῇ νὰ συνεχίσῃ τὴν παράδοσιν τοῦ Πατριαρχείου μας καὶ θὰ εἶναι καὶ δι' αὐτὴν μιὰ εὐλογία, ὅπως εἶναι καὶ δι' ἡμᾶς.

Ἀπὸ τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν εὐσημιον καὶ ἐπίσημον αὐτὴν στιγμὴν ἀπευθύνομεν εὐλογίαν καὶ διάπυρον εὐχὴν πρὸς τὸν εὐσεβῆ ἑλληνηκὸν λαὸν καὶ ἐπικαλούμεθα ἐπ' αὐτὸν τὴν χάριν τοῦ Κυρίου δεόμενοι ὅπως Ὁδῖος σιηρῶσιν καὶ ἐνισχύῃ τὸ Γένος μας, παρέχων δυνατότητας ἐπικρατήσεως τοῦ θείου θελήματός του ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ ἐπὶ τῶν λαῶν αὐτῆς καὶ ὅπως εὐλογῇ τὸν Πλανήτην μας».

Ἀπὸ τὴν ἐπομένη κιόλας τῆς ἐκλογῆς του ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος ἀνέλαβε μὲ ζήλο τὰ καθήκοντά του. Κι ἔχει νὰ ξεπεράσῃ ἕνα πλήθος ἐθιμοτυπικὰ κ.ἄ., ποῦ δημιουργήσῃ ἡ ἀνάδειξη καὶ ἐνθρόνισή του, καὶ τοῦ ἀποσοποῦν πολύτιμο χρόνο: ἀκροάσεις, συγκεντρώσεις, ἀπαντήσεις σὲ ἐπίσημα καὶ ἀνεπίσημα γράμματα καὶ μηνύματα. Πρέπει νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν Πανορθόδοξον Προσυνοδικὴν Διάσκεψιν, ποῦ ἐπρόκειτο νὰ πραγματοποιηθῇ αὐτὸν τὸν μήνα. Κοντὰ εἶναι τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου καὶ θὰ δεχθεῖ στὴ θρονικὴ ἑορτὴ τοῦ Πατριαρχείου τὴ ρωμαιοκαθολικὴ ἀντιπροσωπεῖα. Ἐγκαίρως πρέπει νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν πατριαρχικὴ ἀπόδειξιν γιὰ τὰ Χριστούγεννα. Ἀπὸ τὴν περασμένη Τετάρτη ἄρχισε στὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης πανορθόδοξο

συνέδριο για τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος. Οἱ ἄλλες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες περιμένουν γὰρ συγγενηθοῦν γιὰ τὴ Σύνοδο τῶν Ἐπισκόπων, ποὺ προσκαλεῖ ὁ Πάπας. Κι ἔνα πλῆθος ἄλλων θεμάτων. Εἶναι ἡ ὥρα τῆς

Ὀρθοδοξίας. Ἡ ὥρα τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου τοῦ Α΄.

I. M. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗΣ

Δ) γτῆς τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου

ΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΕΝΔΗΜΟΥΣΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ (24.10.1991)

Ἱερώτατοι, σεβάσμιοι καὶ προσφιλέστατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

«Πεντηκοστὴν εορτάζομεν καὶ Πνεύματος ἐπιδημίαν» κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐν ταῖς αὐλαῖς τῆς Μητρὸς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὴν κάθοδον, τὸ ὁποῖον ἀνέδειξε τὸν νέον αὐτῆς Προκαθήμενον, εἰς διαδοχὴν τοῦ μεγάλου γενομένου ἐν τῇ σεμνότητι καὶ καλοκαγαθίᾳ αὐτοῦ ἀοιδίμου Αὐθέντου καὶ Δεσπότης ἡμῶν Δημητρίου τοῦ Α΄.

Εἴη ἡ μνήμη αὐτοῦ αἰωνία! Ἀναπαύσαι αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ἀπὸ τῶν κόπων αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας!

Ἡ τιμία ψῆφος πάντων ὑμῶν, ἀδελφοί ἡγαπημένοι, τῇ ἐπιτηνοῖᾳ τοῦ Παρακλήτου, ἀνέδειξε τὴν ἡμῶν Μετριότητα πρῶτον διάκονον τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ πρῶτον φύλακα τῶν ἱερῶν προνομίων αὐτῆς. Ἐφ' ᾧ καὶ ἐκφράζομεν πρὸς τὸ σῶμα τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου καὶ πρὸς ἕνα ἕκαστον ἐξ ὑμῶν τὴν βαθεῖαν ἡμῶν εὐγνωμοσύνην, δεόμενοι τοῦ Δομήτορος τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς ἐν ὑγιείᾳ καὶ κατ' ἀμφω μακροημερεύσεως ὑμῶν, ἐπ' ἀγαθῷ αὐτῆς καὶ πρὸς χαρὰν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ἡμετέρας Μετριότητος.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐπιθυμοῦμεν ἵνα ἐπαναλάβωμεν λόγους τοῦ Μητροπολίτου Λαοδικείας καὶ εἶτα Πριγκηποννήσων κυροῦ Δωροθέου ὡς λίαν ἐπικαιροὺς καὶ ἐκφραστικούς. Ἐγραφεν ὁ ἀείμνηστος μετὰ τὴν ἐκλογὴν Μαξίμου τοῦ Ε΄: «Ἡ γενομένη μὲ ἄκραν ἐνότητα καὶ ὁμοφροσύνην ἐκλογή, καὶ θησαυρὸς εἶναι καὶ ἐπιτυχία καὶ εὐφροσύνη». Ἀνεξαργτήτως τοῦ προσώπου ἡμῶν, ἐξαίρομεν ἐνταῦθα μετ' εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἅγιον Θεόν, τὸ ὁμόθυρον, τὸ ὁμόθυμον καὶ τὸ ὁμόφωνον τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Φαναρίου, δεῖγμα τρανὸν τῆς ἀγάπης αὐτῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοῦ αἰσθήματος εὐθύνης, ὑφ' οὗ αὕτη διακατέχεται ἐν τῇ ἀντιμετωπίσει τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἱερωτάτου θεομοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἐπιπροσέχοντες καὶ διαβεβαιούμεθα ὑμᾶς, ἅγιοι ἀδελφοί, ὅτι δὲν θὰ φεισθῶμεν κόπων καὶ θυσιῶν καὶ ἀγρυπνιῶν προκειμένου ἵνα τιμήσωμεν τὴν ψῆφον ὑ-

μῶν, τὸν πάνσεπτον Οἰκουμενικὸν ἡμῶν Θρόνον, μάλιστα δέ, διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ, τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς ἡμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Καὶ ἤδη, στοιχοῦντες τῷ ἔθει καὶ τῇ παραδόσει, τὴν στιγμὴν ταύτην, καθ' ἣν ἐπιλαμβανόμεθα τοῦ ἱεροῦ πηδαλίου, προβαίνομεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν σκέψεων καὶ προθέσεων ἡμῶν ὡς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν πραγμάτων, ὡς καὶ τῶν δραματισμῶν ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ κλέους τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Γενικῶς εἰπεῖν, θὰ συνεχίσωμεν τὴν ὑπὸ τῶν αἰώνων καθαγιασθεῖσαν παράδοσιν αὐτῆς, ζωοποιοῦντες αὐτὴν κατὰ τὰ δεδομένα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν συγχρόνων καιρῶν. Θὰ συνεχίσωμεν τὴν γραμμὴν τοῦ ἀμέσου προκατόχου ἡμῶν Πατριάρχου Δημητρίου, ὅστις ἐν τῇ ἀπλότητι καὶ τῇ ἀνεξαντλήτῳ ἀγάπῃ αὐτοῦ ἐδόξασε τὸν Θρόνον του καὶ καταλείπει μνήμην ἀγαθὴν καὶ παραδείγμα πρὸς μίμησιν.

Ἐν στοργῇ καὶ εὐκρινεῖ ἐνδιαφέροντι θὰ ἐνισχύσωμεν τὴν παρουσίαν τοῦ ἀμέσου ποιμνίου ἡμῶν εἰς τὴν ἐνταῦθα προγονικὴν ἐστίαν αὐτοῦ, ἄλλως τε καὶ διὰ τῆς ἐπιδιώξεως ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων αὐτοῦ δι' ἀπ' εὐθείας διαλόγου μετὰ τῶν ἀρμοδίων κυβερνητικῶν ἀρχῶν. Εὐρύτερον, ἡ προαγωγή τῶν σχέσεων μετὰ τῆς ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένης Πολιτείας, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Κέντρου καὶ τῆς περὶ αὐτὸ Ὁμογενείας, θέλει ἀποτελέσει ἐν τῶν μελημάτων ἡμῶν.

Ὅτι ἡ καλλιέργεια ἀγαθῶν σχέσεων, ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ ἐν στενῇ συνεργασίᾳ, μετὰ τῶν ἀδελφῶν κατὰ τόπους Ἀγιοτάτων Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἰδίᾳ ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς σήμερον, τὰς τε διεθνεῖς καὶ τὰς διεκκλησιαστικὰς, εἶναι ἐπιτακτικὴ καὶ πλέον ἢ χρήσιμος, εἶναι παντὶ που φανερόν, διὸ καὶ θὰ ἐπιδιώξωμεν αὐτὴν ἐκ τῶν πρώτων διὰ συχνῆς πρὸς αὐτὰς ἐπικοινωνίας, ἀκόμη καὶ προσωπικῆς, ἐπισήμου ἢ ἀνεπισήμου, μετὰ τῶν σεπτῶν Προκαθημένων αὐτῶν. Ἡ Ὀρθοδοξία ἡνωμένη ἔχει πολλὰ νὰ προσφέρει εἰς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον.

Ἐν τῷ πλαισίῳ τούτῳ θὰ προωθήσωμεν ὅση ἡμῖν δύναμις τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς προετοιμασίας καὶ τὴν σύγκλησιν, εἰ δυνατόν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος

τούτου, τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, καὶ ἐπ' ἀγαθῶ αὐτῆς καὶ χάριν τῆς ἀξιοπιστίας καὶ τοῦ κύρους αὐτῆς, ἐλεγχομένης ὡς ἀνικάνου ἵνα ἐπιτελέσῃ ἀποφασιστικὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ βήματα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, λόγῳ κατατμήσεως τῶν δυνάμεων αὐτῆς, ἕνεκα τοῦ Θεοῦ τῆς αὐτοκεφαλίας, καὶ λόγῳ ἐλλείψεως δῆθεν ἐνότητος ἐν αὐτῇ, ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐνιαίας αὐτῆς φωνῆς καὶ μαρτυρίας.

Περαιτέρω, θὰ καλλιεργήσωμεν τὸν πολυμερῆ ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ Ἐκκλησιῶν καὶ τοὺς διμερεῖς μετὰ τῶν ἄλλων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν θεολογικοὺς διαλόγους, ἐν τῇ ἐλπίδι καὶ τῇ προσδοκίᾳ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως. Τοῦτο δὲν σημαίνει ποσῶς ὅτι θὰ ἀποφεύγωμεν ὅταν καὶ ὅπου καὶ ὅσας παρίσταται ἀνάγκη ἵνα καυτηριάξωμεν καὶ ἐν παρρησίᾳ ἐλέγχωμεν τὰς εἰς βάρος τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ἀδικίας καὶ ἐπιβουλὰς, ὡς ἐπράξαμεν καὶ κατὰ τὸ παρελθόν. Θὰ εἴμεθα πάντοτε ἐτοιμοὶ εἰς διάλογον μετὰ πάντων, ὅμως ἐν εἰλικρινείᾳ καὶ ἀμοιβαίως καλῇ διαθέσει, ἔμπραγματῶς ἐπιμαρτυρουμένη.

Ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ τῇ τιμῇ ἡμῶν πρὸς τὸν ἱερὸν Θεομὸν τοῦ μοναχισμοῦ καὶ ἐν ἀναγνωρίσει καὶ ἐκτιμῆσει τῆς ἀναντικαταστάτου προσφορᾶς αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος, θὰ στηρίξωμεν αὐτὸν καὶ τὰ ἐκασταχοῦ τῆς δικαιοδοσίας ἡμῶν περίπυστα μοναστικά κέντρα, προεξάρχοντος τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἡ ἐξαγγελθεῖσα προσέλευσις ἐνταῦθα ἐπὶ τῇ ἐνθρονίσει ἡμῶν συσώμου τῆς Ἱερᾶς αὐτοῦ Κοινότητος μαρτυρεῖ περὶ τῶν λίαν ἀγαθῶν σχέσεων σήμερον μετὰ τοῦ Ἁγιωνύμου Ὁρους καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Ἀναμφιβόλως τοῦτο ἀποτελεῖ ἀμοιβαῖον ἐμπλουτισμὸν καὶ ἀφορμὴν δοξολογίας τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου.

Ἀκόμη, ἅγιοι ἀδελφοί, θὰ ἐνισχύσωμεν τὸν ἱερὸν σύνδεσμον μετὰ τῷ Φαναρίῳ καὶ ἐπαρχίῳ αὐτοῦ ἐν τῷ ἔξωτερικῷ καί, πλέον συγκεκριμένως, μετὰ τῷ Πατριάρχῳ καὶ Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀφ' ἐνὸς καὶ τῶν ποιμεναρχῶν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐπαρχιῶν ἀφ' ἐτέρου, οἵτινες καταναλίσκονται ἐν τῇ διακονίᾳ τῶν λαχόντων αὐτοῖς λογικῶν ποιμνίων καὶ προβάλουσι τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν γενικώτερον ἐν τῷ ἐν ᾧ ἕκαστος εὐρίσκειται ἑτεροδόξῳ περιβάλλοντι καὶ καλλιεργοῦσιν ἀδελφικὰς σχέσεις μετὰ τῶν λοιπῶν χριστιανῶν. Τὸν ἱερὸν τοῦτον σκοπὸν θὰ ἐπιδιώξωμεν κυρίως διὰ τῆς ἤδη συνοδικῆς ἀποφασισθείσης ἀτίπου συνάξεως τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου τοῦλάχιστον ἀνὰ διείταν, πρὸς θεώρησιν ἀπὸ

κοινοῦ τῶν ἐνδιαφερόντων τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ζητημάτων, πρὸς ἀμοιβαίαν ἐνημέρωσιν καὶ πρὸς ἀμοιβαίαν ἐνίσχυσιν ἡμῶν, ἀνηρόντων εἰς τὴν αὐτὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὄντων ἐν πολλοῖς συνυπευθύνων διὰ τὰς τύχας αὐτῆς, διὰ τὴν εὐστάθειαν καὶ διὰ τὴν προβολὴν αὐτῆς, διὰ τὴν σήμερον καὶ διὰ τὴν αὔριον αὐτῆς.

Ἀφήκαμεν τελευταῖα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ἡμῶν οἶκον καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ὑπηρεσίας.

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος Α' ἐπὶ τοῦ Θρόνου.

Εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἐπιθυμοῦμεν ἵνα γνωρίσωμεν ὑμῖν, ἀδελφοί, ὅτι προτιθέμεθα ὅπως διαμένωμεν ἐν τοῖς Πατριαρχεῖσι, ἐν τῷ μεγάλῳ Μοναστηρίῳ ἡμῶν, ὡς ἐλεθέντες ἀπὸ Θεοῦ ἵνα καταστῶμεν ὁ Ἡγούμενος αὐτοῦ καὶ πατὴρ τῶν ἐν αὐτῷ νεωτέρων ἀδελφῶν.

Θὰ διατηρήσωμεν τὸ ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ προκατόχου ἡμῶν συσταθὲν Ἰδιαιτερον Πατριαρχικὸν Γραφεῖον, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὁποῦ ἀποσπῶμεν τὸν Ἱερωτάτον ἀδελφὸν Μητροπολίτην Σεβαστείας κύριον Δημήτριον.

Χάρις εἰς τὴν γενναϊόδωρον προσφορὰν τῆς οἰκο-

γενείας Παναγιώτου Ἀγγελοπούλου, ἀπεκτήσαμεν ἀπὸ διειτίας εὐρύχωρον καὶ εὐπρεπῆ Πατριαρχικὸν οἶκον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνέτως στεγάζονται αἱ ὑπηρεσίαι ἡμῶν. Καὶ ἔχουσι μὲν προσληφθῆ ἑσχάτως νέοι ὑπάλληλοι ἐν τοῖς Πατριαρχικοῖς Γραφεῖοις, οὐχ ἦττον ὁμως ὑπάρχει ἀνάγκη προσλήψεως καὶ ἄλλων στελεχῶν, περισσότερον προσοντούχων, ὡς καλῶς γνωρίζετε καὶ ὑμεῖς, ἅγιοι ἀδελφοί. Διὸ καὶ δὲν θὰ παύσωμεν ἵνα ἀναζητῶμεν τὰ κατάλληλα ταῦτα πρόσωπα πρὸς στελέχωσιν τῶν Πατριαρχικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀποτελεσματικωτέραν διεξαγωγὴν τῆς ἀναμενουμένης ἐντεῦθεν ἐργασίας.

Καί τι πλέον τούτων. Θεωροῦμεν ἱερὸν χρέος ἡμῶν ὅπως τιμῶμεν κατ' ἔτος τὴν μνήμην πάντων τῶν ἐν τῷ Ἀγιολογίῳ τῆς Ἐκκλησίας προκατόχων ἡμῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως διὰ θείας Λειτουργίας ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, κατὰ προτίμησιν ἀρχιερατικῆς. Οὕτω θὰ ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν ἵνα ἐπικαλώμεθα τὴν χάριν καὶ τὴν πρὸς Κύριον μεσιτείαν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ὑπὲρ

ἡμῶν αὐτῶν, τοῦ ἀναξίου διαδόχου αὐτῶν.

Ταῦτα ἐν βραχεῖ ρήματι ἀπὸ τῆς Πατριαρχικῆς ταύτης Ἐδρας ὡς σκέψεις καὶ προθέσεις ἡμῶν, ἀρχομένης ἐν φόβῳ Θεοῦ τῆς ταπεινῆς ἡμῶν πρωθιεραρχικῆς διακονίας. Βεβαίως ὁ βίος τῆς Ἐκκλησίας δὲν περιορίζεται οὐδὲ ἐξαντλεῖται εἰς ταῦτα. Πάντως εἰς ταῦτα καὶ εἰς πάντα τὰ λοιπά, ἅτινα ἤθελον ἀνακύψει σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου καὶ τῇ ἐναλλαγῇ τῶν περιστάσεων, ὑπολογίζομεν εἰς τὴν συμπράξασιν καὶ συμπραξίν ὑμῶν, σεβάσμιοι ἀδελφοί ἐν Χριστῷ. Καὶ ἐν τῇ πεποιοθήσει ὅτι ἔξομεν ταύτην ἀμέριστον, εὐχαριστοῦμεν ὑμῖν ἐκ προοιμίου καὶ διαδηλοῦμεν καὶ αἶθις τὰ αἰσθήματα ἡμῶν ἀγάπης, τιμῆς καὶ εὐχαριστίας πρὸς τὴν ἱερὰν Ἀδελφότητα ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς καὶ πρὸς τὰ προσφιλεῖς πρόσωπα ἐνὸς ἐκάστου ἐξ ὑμῶν, ἐπὶ τε τοῖς ἤδη γενομένοις περὶ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοῖς μέλλουσι.

Τῷ Κυρίῳ ἡ δόξα, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΕΝΔΗΜΟΥΣΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Προσοχῇ τῇ δεούσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν κατανώξει πολλῇ, ἠκούσαμεν πάντες οἱ ἀδελφοί, οἱ συγκροτοῦντες τὴν Ἀγίαν καὶ Ἱερὰν Ἐνδημοῦσαν Σύνοδον τῆς Μητρὸς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅσα ἡ θεοπρόβλητος Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης ἐξέθετο ἡμῖν πρὸ ὀλίγου μετὰ πάσης σαφηνείας, ἀπλότητος καὶ κατὰ Θεὸν εὐθύνης, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ Αὐτῆς νὰ καταστήσῃ πάντας ἡμᾶς —καὶ δι' ἡμῶν ἅπασαν τὴν Ἱεραρχίαν τοῦ πανιέρου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου— μετόχους τῶν μυχιῶν Αὐτῆς καταθυμιῶν καὶ ἱερῶν ὀραματισμῶν, ἐπὶ τῇ ἐν φόβῳ Κυρίου ἀναλήψει τοῦ ὑπάτου ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ καὶ συγχρόνως μαρτυρικοῦ διακονήματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Καὶ εἶναι ἡ συγκίνησις καὶ ἱερὰ ἀγαλλίασις τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου λίαν εὐλογος, Παναγιώτατε, διότι, κατὰ τὴν ἱερωτάτην καὶ ἱστορικὴν ταύτην συνεδρίαν καὶ ὥραν, ἀτενίζομεν τὸν μόλις πρὸ ὀλίγου δι' ἐπιφοιτήσεως καὶ ἐπινεύσεως τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ τῆς ἐλευθέρας καὶ ὁμοθυμου φήφου πάντων τῶν ἀδελφῶν κατασταθέντα Πρωτόν τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Συλλόγου, ἵνα ὁμιλῇ καὶ ἐξαγγέλλῃ τὸ πρόγραμμα τῆς Πατριαρχίας Αὐτοῦ μετὰ τῆς αὐτῆς ταπεινώσεως καὶ φιλαδελφείας, ὡς ἐπραττεν

ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐν τῷ Ἱερῷ Χώρῳ τοῦ Συνοδικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν ὡς Μητροπολίτης Φιλαδελφείας, ἐξέθετεν ἐκάστοτε μετὰ πολλῆς περινοίας καὶ συνέσεως καὶ σεμνότητος, ἀλλὰ καὶ ἐν παρηγοίᾳ πολλῇ, τὴν ἑαυτοῦ φωνὴν ἐν τῇ συλλογικῇ διοικήσει τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ δὲ βαθεῖα καὶ ἀξιόχρεως ἐκτίμησις τῶν εὐαγγελικῶν τούτων χαρισμάτων Σου, ἀπὸ μέρους τῶν ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἐκκλησίας ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν Σου ἐξεδηλώθη ἐκάστοτε ἐμπράκτως διὰ τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης, μεθ' ἧς καὶ ὁ αἰμίμητος καὶ ἀλήστου μνήμης Προκάτοχός Σου, Δημήτριος ὁ Σεμνός, ὡς προσφυῶς ἐχαρκτηρίσθη, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλη τῆς περὶ Αὐτὸν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀνέθηκαν μεγάλης σπουδαιότητος καὶ ὑπευθυνότητος εὐθύνας καὶ ἀποστολᾶς καὶ διοικητικᾶς θέσεις εἰς τὸ τίμιον καὶ κατὰ πάντα ἄξιον Πρόσωπόν Σου. Τῆς αὐτῆς βαθείας τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης ἐμπρακτον ἐκδήλωσιν ἀπέτελεσε καὶ ἡ πρὸ δύο περίπου ἐτῶν παμπηφελὴ ἐκλογή Σου ὡς Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος, εἰς διαδοχὴν τοῦ σεπτοῦ καὶ αἰδίδιμου Γέροντός Σου καὶ μεγάλου ἐκκλησιαστικοῦ ἀνδρός τῆς συγχρόνου ἐποχῆς αἰμινήστου Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κυροῦ Μελίτω-
νός.

Φυσικὴ ἐπομένως συνέπεια καὶ κορυφωμα τοῦ ἔρ-

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ἐπὶ τοῦ Θρόνου, μετ' Ἀρχιερεῖς καὶ ἄλλους ἐπισήμους.

γου καὶ τῆς σεπτῆς Προσωπικότητός Σου ὑπῆρξε καὶ ἡ εὐλογημένη ἀνάρρησίς Σου εἰς τὸν πάνσεπτον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, διὰ τὴν κλείσις τοῦτον μετ' ἡμετέραν Σου διὰ τῆς μαρτυρίας καὶ τοῦ πολλαπλοῦ μαρτυρίου Σου, ὡς ἔπραξαν διὰ τῶν αἰώνων μεγάλοι ἄνδρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, εὐεργετήσαντες ἡμᾶς τοὺς ἐπιγενόμενους, ἀλλὰ καὶ κληρονομίαν βαρυτάτην ἐγκαταλιπόντες.

Συμμεριζόμεθα καὶ ἐπιπροσδοκούμεν πάσας τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς ἡμετέρας Σεπτῆς Κορυφῆς, ἔχοντες τὴν θεβαιότητα ὅτι τὰ ἐπαγγελθέντα ἐν τῇ διακρινοῦσῃ Αὐτῇ πνευματικῇ εὐαισθησίᾳ καὶ φιλοτιμίᾳ διαθέσει, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν πολλῶν προσόντων Αὐτῆς, τῆς μεγάλης ἐκκλησιαστικῆς πείρας, τῆς λιπαρῆς μορφώσεως, τῆς ἀγάπης καὶ πιστότητος ἰδιαίτερος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Θρόνον τοῦτον, τῆς ἀκαταπονήτου ἐργατικότητος καὶ δραστηριότητος καὶ τῆς ὑπευθυνότητος, θέλει ἐφαρμόσει πλήρως, εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου Ὄνόματος τοῦ Κυρίου, εὐκλειαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ χαρὰν πάντων τῶν ἀδελφῶν

καὶ τοῦ περιουσίου λαοῦ, τοῦ ἐνταῦθα καὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ δεσποτείᾳ Κυρίου.

Μετὰ χρηστῶν, λοιπόν, ἐλπίδων προσβλέποντες εἰς τὴν ἐπ' αἰσίαις ταῖς ὥραις καὶ ἀγαθοῖς οἰωνοῖς ἀρχομένην Πατριαρχίαν Σου, εὐχόμεθα ταπεινῶς ὅπως αὕτη ἀποβῆ γόνιμος καὶ εὐλογημένη, καὶ διαβεβαιούμεθα τὴν ἡμετέραν προσφιλή Παναγιότητα ὅτι ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ, θὰ συμπορευθῶμεν μετ' Αὐτῆς ἐν ἀπολύτῳ ἀφοσιώσει καὶ ἀγάπῃ καὶ σεβασμῶ καὶ τιμῇ, ἀποβλέποντες πάντοτε εἰς τὰ τίμια συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ σωτηριώδη αὐτῆς ἀποστολήν.

Ἀνατιθέμενοι, λοιπόν, εἰς τοὺς στιβαροὺς ὄμους Σου, Παναγιώτατε, τὰς τύχας καὶ τὰ πεπρωμένα καὶ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν προσδοκίαν τοῦ πανιέρου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, δεόμεθα τοῦ Οὐρανοῦ τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορος ὅπως χαρίσῃται ἡμῖν ἔνδοξον καὶ εὐκλεᾶ καὶ μακρὰν τὴν Πατριαρχίαν.

Πολλὰ καὶ εὐλογημένα τὰ ἔτη Σου, Παναγιώτατε Δέσποτα!

ΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΑΓΟΡΕΥΤΗΡΙΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ Α΄

«... Μνημόνευε και υπεργμάχει τῆς (Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης) Ἐκκλησίας· σοῦ γάρ ὁ φθόγγος ἐπὶ πάντα τῆς οἰκουμένης διέρχεται πέρατα...».

(Εἰς Γρηγόριον τὸν Θεολόγον. Προσόμοιον τῶν Αἰῶνων).

Παναγιώτατε,

Ὁ λόγος πρὸς Σε καὶ διὰ Σε. Βαρθολομαῖον, τὸν νεοργὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, καὶ ἐν μέσῳ Ἐκκλησίας περιβεβλημένης τὸν χειτῶνα τῆς εὐφροσύνης τῆς. Λόγος «Προσαγορευτήριος» ἢ καὶ «Νουθετήριος», ὅπως καλεῖται. Καὶ καθ' ἣν ὄραν αἰσθάνεσαι τὴν ὄλκην πρὸς ἐκκίνησιν καὶ ἤδη διακρίνεις καθαρὰ τὰς δύο πραγματικότητας τῆς μεγαλευθύνου ἀποστολῆς Σου, ἦτοι, ὀλκάδα καὶ ἀμέτρητον πέλαγος. Τὰς δύο καταστάσεις, μέσα εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἐκτυλιχθῆ τὸ «αἴσιμον ἡμερᾶ» Σου. Τὸ πεπρωμένο Σου.

Εἰς τὴν κορυφαίαν, λοιπόν, αὐτὴν ὄραν Σου καὶ ὄραν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καθ' ἣν ἀναλαμβάνεις ἐπισημῶς τὴν ὑπάτην διακονίαν τῆς καὶ ἐπικαλεῖσαι μυστικῶς τὰ «ὑπὲρ αἰσθησιν καὶ νοῦν» εἰς ἐνίσχυσίν Σου, καλεῖσαι καὶ ὑπ' αὐτῆς, κατ' ὄφειλὴν ἀπαραίτητον, νὰ μυσταγωγῆς τὴν ψυχὴν Σου καὶ εἰς ἐκουσίαν αὐταπάρησιν καὶ νὰ τὴν ἐναρμόσῃς πρὸς τὸ πανσέβαστον τοῦτο κατεστημένον, τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον, πὺν ἔχει τὸν ἰδικόν του προσανατολισμόν, τὴν ἰδιάζουσαν ἀκτινοβολίαν του, τὸ ἰδικόν του ἰδεῶδες.

Καλεῖσαι εἰς ἐναύγασμα, εἰς ἔλλαμψιν, διὰ νὰ θεασθῆς, ὡς ἐν φωτὶ δόξης Κυρίου, τὴν Ὁρθοδοξίαν πᾶσαν, ὡς τε πίστιν, καὶ παράδοσιν, καὶ θεολογίαν, καὶ πρᾶξιν, καὶ λατρείαν, ἐνορουμένην δέ, νὰ τὴν προσκυνήσῃς. Διότι εἶσαι πλέον ὁ ἄκρος προστάτης καὶ πρόμαχος τῆς. Ὁ μνήμης αὐτῆς προεστῶς. Καὶ ἀκούεσαι δαυτικῶς νὰ φελλίξῃς: «Δοκίμασον με, Κύριε, καὶ πείρασόν με, πύρωσον τοὺς νεφροὺς καὶ τὴν καρδίαν μου» (Ψαλμ. 25,2).

* * *

Παναγιώτατε,

Εὐρισκόμεθα εἰς χρόνον καθ' ὃν, ἡ Θεία Πρόνοια Σε ἐμπιστεύεται εἰς τὴν πανσθενουργὸν ἐπιστάσιαν τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Καὶ εἰς χῶρον, ὅπου

ἐπὶ αἰῶνας τελεσιουργεῖται αὐτὴ ἡ βουλή τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅπου περιδινούνται οἱ δραματισμοὶ τῶν μοναστῶν του ὑπὲρ τοῦ κλέους τῆς Ὁρθοδοξίας. Δηλαδή, εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦτον ναὸν τοῦ Φαναρίου, τῆς Κωνσταντίνου πόλεως.

Κατ' αὐτὴν τὴν μετάγγισιν θεῶν στιγμῶν ἀπὸ χάριτος εἰς χάριν, συντελεῖται καὶ ἡ βαθυκαρδίας Σου ἀλλοίωσις, ἢ μεταποιούσα Σε, οἰκτιρμοῖς τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, εἰς τὴν περιωπὴν τοῦ πατριάρχου, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, μὲ μίαν κατὰ χάριν ταυτότητα ἐνεργειῶν. Ἡ καθιστώσα Σε ἀδελφόν, μεταξὺ ἀδελφῶν καὶ Προκαθημένων Ἐκκλησιῶν. Τὸ λέγει ὁ ψαλμωδός: «Ἀ γί ω Πνεύματι, πανσωστικῆ αἰτία· εἶ τινι τούτων κατ' ἀξίαν πνεύσει, τάχει ἐξαίρει τῶν τῆς γῆς, πτεροῖ, αὔξει, τάττει ἄνω» (Ἀναβαθμοί, Ἀντίφωνον Α΄, ἦχος πλ. 6').

* * *

Ἀνάγεσαι ἐπὶ τὸν θεοδόξαστον οἰκουμενικὸν θρόνον μὲ τὴν θεοτίμητον τῆς Ἱεραρχίας ψῆφον. Καὶ ἐπομένως ἔχεις τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν σεβασμόν καὶ τὴν συμπαράστασιν τῆς. Καὶ ἐπευφημήθῃς ὑπὸ τοῦ πληρώματος, τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐπομένως στηρίζεσαι εἰς τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ἀγάπην του. Ἀλλὰ πρωτίτως ἐκλήθῃς ὑπὸ τῆς θείας προνοίας. Καὶ ἐπομένως, «ράβδον δυνάμεως ἐξαποστειλεῖ σοι Κύριος ὁ Θεός» (Ἐγκώμιον εἰς τὴν ἀμφίσειν Ἀρχιερέως).

Ἀνάγεσαι ἐπὶ θρόνον, τοῦ ὁποίου φύλαξ τῶν προνομίων του ἐτάχθῃς, εἰς ὥρας ἐμφανοῦς, ἀλλὰ καὶ σιωπηρᾶς μαρτυρίας τῆς μαρτυρικότητός του. Ἀλλὰ πάντοτε ἐν ὑπηρεφάνῳ καρτερίᾳ καὶ ψυχικῷ διαλόγῳ μετὰ τῆς θείας Δυνάμεως, χαρακτηριστικὸν ἄλλωστε τῶν ἀφωσιωμένων εἰς τὴν Αἴλῃν αὐτὴν.

Ἀνάγεσαι, τέλος, ἱστορικῶ καὶ κανονικῶ δικαίωματι, ἐπὶ τὴν πρωτόθρονον θέσιν Σου, καὶ μὲ τὴν βεβαιότητα τῆς κραταιώσεώς Σου, παρὰ τοῦ «νεύσει θεία ζωογονοῦντος καὶ συνέχοντος τὴν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν Ὁρθοδοξίαν» Ὑψίστου, κατὰ Θεολόγον Γρηγόριον. Ἐπι δὲ καὶ μὲ τὴν βεβαιότητα τῆς συνεργασίας μετὰ τῶν ἁγίων ἀδελφῶν Σου, τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Εἶναι κοινὸν μυστικὸν ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος σή-

Στιγμιότυπο από τήν τελετή τῆς ἐνθρονίσεως στόν Πατριαρχικό Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

μερον ἢ παρουσία τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὰς μυστηριώδεις κυοφορίας τῆς συγχρόνου πολιτισμικῆς ἀλλαγῆς καί ἀνωτερότητος. Εἶναι ἀπαραίτητος σήμερον ὁ Θρόνος αὐτός διὰ τὸν ἐπανευαγγελισμὸν ἐμπερισταίων ἀδελφῶν μας. Διότι αὐτός εἶναι κανονικῶς καὶ ὁ κύριος φορεὺς τῆς καθολικότητος τοῦ ὀρθοδόξου πολιτιστικοῦ ιδεώδους. Αὐτός θὰ ἐξαγγεῖλῃ εἰς τὸν ἐλεύθερον κόσμον τὴν ἀξίαν καὶ τὴν βαρύτητα τῆς ὀρθοδοξίας, ζωοποιῶν τὴν παράδοσίν της.

Καὶ ἴσως μὲν ἡ ἰδιαιτερότης τοῦ κλίματος τοῦ Θρόνου, νὰ ἀπαιτεῖ δεινότεραν λεπτολεσχίαν εἰς τοὺς «πετασμοὺς βουλήσεώς» του. Εἶναι τῆς μοίρας καὶ τῆς προνομίας τῶν πενήτων τοῦ Χριστοῦ ἢ ζωῆ των νὰ θυμίζῃ καὶ βίον ἐγκλειστον καὶ ἄθλησιν εὐώδη, φυλακὴν χρέους, ἀλλὰ καὶ κάμινον δροσοβόλον. Μὴ λησμονώμεν ὅμως, ὅτι πάντοτε «ὕ π ἐ ρ μ ο ἰ ρ α ν Θεὸς κινεῖται», κατανικῶν τὰ ἀνθρώπινα.

Καθ' ἣν ὥραν λαξεύονται τιμίως τὰ σιωπηρὰ τοῦ γένους καὶ τῆς ἐκκλησίας μας, ὁ οὐρανὸς ἔνδον, συμπαρίσταται. Καὶ καθ' ἣν ὥραν νεουργεῖται, τῇ Σῆ

ἀνόδω εἰς τὸν περιβλεπτόν τοῦτον Θρόνον, τὸ ὑπέρπυρον τῆς οἰκουμενικῆς ἐκκλησιολογίας τοῦ Φαναρίου, τὸ ἐνεστώσ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐκκλησίας συμπροσεύχεται, ζευγνύμενον εἰς φρυκτωρίαν μίαν.

Καὶ εἶναι γνωστὸν ἀπὸ τὴν μέχρη σήμερα Θητεῖαν τῶν προκατόχων Σου, ὅτι εἰς τὸν ἀπὸ Θεοῦ λαχόντα Σε ἀκλόνητον θῶκον τῆς κραζούσης σιγῆς Σου καὶ τῆς πρὸς τὸν Ὑψιστὸν ἱκετευτικῆς Σου συνομιλίας, χρυσοῦφες θέλει εἶναι τὸ ἄμφιον Σου, ἀλλὰ καὶ τὸ ὀφειλῆμά Σου φρικτόν. Ἀνθοβριθῆς ὁ πόθος Σου, ἀλλὰ καὶ ρέουσα πάντοτε εἰς τὸ μέτωπόν Σου ἡ σταγὼν τοῦ πάθους Σου. Στέφανος δόξης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Σου, ἀλλὰ καὶ «στέφανος ἐξ ἀκανθῶν» παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν Σου.

Αὐτά, Παναγιώτατε, εἶναι γεγραμμένα «δ ι ἀ κ ι ν ν α β ἄ ρ ε ω ς», ὡς ἔμμονοι νόμοι τῶν πατριαρχῶν εἰς τὸν περίγυρον καὶ τοῦ πορφυροῦ μανδύου των, καὶ τοῦ μαύρου ράσου των. Ἄλλ' εἶναι καὶ τὸ ἀπαύγασμα τοῦ ὑπερχοσμίου κάλλους τῆς ἰδιαιτερότητος των. Καὶ ἀκόμα, τὸ ἐξιλαστήριον τῆς πρωτοκλι-

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετὴν Α.Μ. τὸν Πάπα καὶ Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας κ. Παρθένιο.

σίας των. Ἐφικτὸν μόνον διὰ τοὺς οἰκείους τοῦ αἰωρουμένου, ἀλλὰ καὶ ἀμετακινήτου θρόλου τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας. Τὸ κέντρον αὐτὸ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀποτελεῖ λειτουργημάτων περίοπτον τῶν αἰώνων. Σταυροπήγιον ἀποστολικόν, ἀρχοντικόν, ἀπαστρέπτρον θεϊότητος. Καὶ ἀκόμα, ἀκροστιχίδα καὶ ὕμνον ἧς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἱερὸν γέρας τῶν ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων.

* * *

Μέσα εἰς αὐτὴν τὴν σφαίραν, τῶν κοσμογονικῶν ἐναλλαγῶν τοῦ αἰῶνος μας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδιομόρφου ζωῆς μας, γερασφόρε Πρωθιεράρχα, «εἰ κ ὀ ν ι σ τ α ι σ φ ρ α γ ἰ ς» μετὰ ὑπογραφὰς Ἀνάκτων καὶ Θεόνων, ἀλλὰ καὶ Πύλες καὶ Τάφους, εἰς τὴν γῆν αὐτὴν τῶν πατέρων μας. Ἀλλὰ εὑρηται καὶ βίβλος, μετὰ τὸ ἀπάνθισμα τῆς ἱερᾶς Σοφίας Ἀγίων Πατέρων «ἐκ τῶν τῆς οἰκουμένης περάτων ποτὲ συνδραμόντων». Ἀμφότερες, ὡς φυλακτῆρια, παραδίδονται σήμερον εἰς χεῖρας Σου, ὡς αἰδῖος καὶ ἀκήρατος δόξα τῆς

Ἐκκλησίας. Καὶ μὴν ἀμφιβάλης, ὅτι ἐξαπτέρυγα πάντοτε θὰ ὑπερίπτανται αὐτοῦ τοῦ Ἱεροῦ, ἄλλοτε ἡρεμούντα καὶ ἄλλοτε ἔντρομα, ἀλλὰ πάντοτε καλύπτοντα μετὰ τὰς πτέρυγας τῶν αὐτῶν «τῶν σεπτῶν ἰνδαλμάτων ὑπερποίημα», αὐτὴν τὴν ἰδιάζουσαν σκητὴν τοῦ μαρτυρίου τοῦ γένους τῶν χριστιανῶν.

Σὺ, ἔτι καὶ ἔτι μνήσθητι καὶ προσεύχου καὶ μένε εἰς τὸν χώρον αὐτὸν τὸν καθηγιασμένον, τὸν ἀχώρητον θεωρῶν καὶ συνομιλῶν μετ' Αὐτοῦ, ὡς δέσμιος τῆς φωτοτρόφου παρουσίας Του. Ἀλλὰ καὶ ὡς συνεχιστὴς τῶν στυλόντων ἰχνῶν τῶν ἁγίων προκατόχων Σου, καὶ δὴ ὄν ἐπὶ εἰκοσαετίαν περίπου συμπαρεστάθης, Δημητρίου τοῦ Α' τοῦ μακαριστοῦ, τοῦ ὀμιλήσαντος μετὴν σιωπῆς του, τοῦ συγκλονίσαντος μετὴν ἀγαθότητάς του, τοῦ ἐπιβληθέντος μετὴν ἀνεξικακίας του. Ἀλλὰ καὶ μυσταρχικῶς νεύματι, οἰκουμενικῶς παραδοθέντος εἰς τὴν αἰωνιότητα.

* * *

Καὶ ἤδη, Παναγιώτατε, δέδοται Σοι τὸ ἔναυσμα ἀπὸ Θεοῦ, τὸ παράγγελμα τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν

κάτοψιν τῶν πάντων τῆς δικαιοδοσίας Σου, τῇ βοηθείᾳ τῆς ὑψιλύχνου ἀκτίνος τοῦ Θρόνου Σου. Ἡ παιδεία, ἡ πείρα, ἡ εὐρεία πνευματικῆ Σου κατάρτις καὶ διάστασις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀφοσίωσίς Σου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὑπόσχονται ἀγαθὰ. Ἡ δὲ σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία πιστεύει, ὅτι μὲ δημιουργικὴν συνεργασίαν μετ' αὐτῆς καὶ μετὰ τῶν ἀπανταχοῦ δυνάμεων τοῦ Θρόνου, θὰ ἀποβῆ οὗτος (ὁ Θρόνος) ὄχι μόνον θεσμὸς κελεύων, ἀλλὰ καὶ θεσμὸς ἐκτελῶν. Αὐτὸ ἄλλωστε ἀπαιτεῖ καὶ ἡ ἐποχὴ μας, ἡ ὁποία ἀναπλάθει τὸν ἄνθρωπον μὲ βάσιν τὰς ἀκλονήτους ἀξίας καὶ ἀρχὰς καὶ ἰδέας τοῦ ἐλευθέρου κόσμου καὶ πνεύματος. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ καὶ ὁ κόσμος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν βλέπει ὡς ἐνοποιὸν καὶ ὑποποιὸν δύνάμιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Προηγῆσου, λοιπόν, Σύ, ἀλλὰ καὶ πάλιν πρωταγωνιστῆς δρομεύς, μὲ πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας Σου (π ρ β λ. Π ρ ξ. 9,3 κ. ἐ.) καὶ πάντοτε μέσα εἰς τὴν λειτουργικὴν πνευματικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, προηγῆσου λέγω εἰς τὴν ἀνά τὴν οἰκουμένην λιτάνευσιν τῶν τιμίων δώρων τῆς Πανταχοῦ θὰ ἀκροᾶσαι ψαλλόμενον τὸ ἀντίφωνον τοῦ Ὁρθρου «η ὑ φ ρ ά ν θ η μ ο υ τ ὸ π ν ε ὤ μ α, σ υ γ χ α ί ρ ε ι ἡ κ α ρ δ ί α» (Ἀντίφ. ἤχος α').

Ἱερωμένοι καὶ μὴ τῆς ἀνά τὸν κόσμον ὁμοδόξου οἰκογενείας μας, Σοὶ καταθέτουν τὸ τιμαλφές δώρημα τῆς εὐλαθείας των. Ἡγούμενοι καὶ Μοναχοὶ βυζαντινῶν καὶ μὴ κατοικητηρίων, ἔτι δὲ καὶ ἀσκηταὶ ὑμνολογοῦντες τὸν Θεὸν ἐπάνω τῶν ὁρέων τῆς πνευματικῆς δικαιοδοσίας Σου, Ποιμένες καὶ Ἀρχοντες, τιτουῦχοι καὶ μὴ, τοῦ κλίματός Σου, ὑποκλίνονται. Ἰνδικτιῶνες καὶ ὁμόφρονα μακαριστῶν συναδελφῶν Σου Σὲ ἐναγκαλιζονται. Καὶ ἀκόμα, Λείψανα Ἁγίων, ποὺ καὶ κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν εὐδιόξουν εἰς τὸν πανίερον αὐτὸν χῶρον, Σοὶ προσφέρουν ἀπὸ ἓν μυρίπνοον ἄνθος τοῦ παραδείσου, εἰς ἀναψυχὴν.

Δύο δὲ ἱστορικὲς καὶ πολυφίλητες τοῦ Ρωμηοῦ τῆς Πόλης εἰκόνες τῆς Παναγίας, ποὺ νυχθημερὸν σχηματίζουν ἐπάνω ἀπὸ τὸν Θρόνον Σου τὸ τόξον τῆς Θεομητορικῆς προστασίας ὅλων μας, ἡ Φανερωμένη καὶ ἡ Παμμακάριστος, ὑπόσχονται νὰ φυλάττουν πόλιν καὶ λαὸν ἀτρότους ἀπὸ πάσης ὀρατῆς καὶ ἀοράτου προσβολῆς. Σὺν αὐταῖς καὶ ἡ τῶν Βλαχερνῶν Γερότισσα μετὰ τῆς θρυλικῆς ἐκείνης τῆς Μονῆς Βαλουκλῆ, θὰ δροσίξουν ἀγιασματικὰ τὸ μέτωπόν Σου, ἵνα ἔσῃ ἡ πατριαρχεῖα Σου εὐλογημένη καὶ πολυχρόνιος. Ἀμήν.

† Ὁ Πέργης ΕΤΑΓΓΕΛΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ (2 Νοεμβρίου 1991)

Τὴν Ἁγίαν καὶ Ὁμοούσιον καὶ Ζωοποιὸν καὶ Ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες καὶ τῷ θελήματι τοῦ Κυρίου μόνῳ ὑπέικοντες, ὡς τοῦτο ἐξεφράσθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τῆς ὁμοφώνου κανονικῆς ψήφου τῆς ἱεράς ἀδελφότητος, καὶ τὴν ἁγίαν Ὁρθόδοξον πίστιν ὁμολογοῦντες, παραλαμβάνομεν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ μακαριστοῦ καὶ μεγάλου ἐν Πατριάρχεις Δημητρίου τοῦ Α' τὸν σταυρὸν Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, εἰς συνέχισιν τῆς ἀγόδου εἰς τὸν Κρανίου Τόπον, εἰς συσταύρωσιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ καὶ τῇ Αὐτῷ συνεσταυρωμένη Ἐκκλησίᾳ, εἰς συντήρησιν τοῦ φωτός τῆς Ἀναστάσεως.

Οὕτω καὶ μόνον ἐρμηνεύοντες τὴν κανονικὴν ψήφον τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας τοῦ πανσέπτου τούτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ «θάμβει πολλῶ συνεχόμενοι» διὰ τὰ γενόμενα περὶ ἡμᾶς ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις (πρβλ. Λουκ. 24,18), ἀνεδέχθημεν τὰς ἱεράς εὐθύναις τῆς ναυκληρείας τῆς νοητῆς ταύτης νηός, τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἧτις «καὶ εὐσεβεῖα συνέστη καὶ ποιμένες ἐν ταύτῃ ἰσαπόστολοι ὤφθησαν —καὶ πρὸς

τὴν διαδοχὴν τῶν τοιούτων οὐχ ἱκανὸς ἦλθον ἐγώ— καὶ τὸν κορυφαῖόν τε καὶ πρωτόκλητον ἐν ἀποστόλοις ἔσχε θεμέλιον», ἵνα κατὰ Συμεῶν τὸν Θεσσαλονίκης εἴπωμεν.

Καὶ ἤδη, ἐν βαθείᾳ συναισθήσει τῆς ἀναξιοτήτος καὶ τῆς ταπεινότητος ἡμῶν, πρὸς τὸ δυσβάστακτον τοῦ ἀναλαμβάνομένου σταυροῦ ἀποδλέποντες, εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου καταφεύγομεν καὶ τὴν Ἐκείνου χάριν ἐπικαλούμεθα, ἵνα ἱκανώσῃ ἡμᾶς τελειῶσαι τὴν δύνάμιν Ἐκείνου ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν (Β' Κορ. 12,9).

Ὅντως, «αἱ μεγάλαι φροντίδες ἃς ἀναδέχεται ὁ Πατριάρχης τῆς νέας Ρώμης καὶ οἱ ποικίλοι πειρασμοὶ καὶ ἐπήρειαι, καθ' ὧν ἔχει νὰ παλαίσῃ, ἀπαιτοῦσιν αὐτὸν δεδοκιμασμένον ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ πηδαλιουχεῖν τὸ μέγα σκάφος».

Ὅθεν, ἐν κενώσει προσεγγίζομεν τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν φλεγόμενην καὶ μὴ κατακαιομένην δάτον τῆς Οἰκουμενικῆς Πατριαρχίας, ἐν ἣ καλούμεθα εἰς θεωρίαν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἱερουργίαν τοῦ μυστηρίου τῆς ἀδισταστοῦ ἀποστολικότητος, εἰς διακονίαν καὶ μαρτυρίαν

τῆς Ὁρθοδοξίας, εἰς οἰκοδομήν τῆς χριστιανικῆς ἐνό-
τητος.

Τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἔδρας ὁμιλοῦντες, πρῶτιστα πάντων λέγομεν μετὰ τοῦ ἐν Ἁγίοις προκη-
τόχου ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου «δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκα».

Εἴτα, ἐν βαθείᾳ τιμῇ καὶ ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ πρὸς τὴν γεραρὰν χορείαν τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου στρε-
φόμενοι, τῶν τε ἐνταῦθα καὶ τῶν ἀπανταχοῦ τῆς οἰ-
κουμένης, τῶν τὸ σύμφηφον αὐτῶν προφρόνως χρη-
γησάντων, προσφέρομεν τὴν δόλοφυχον ἡμῶν εὐχαρι-
στία ἐπὶ τῇ συγκινητικῇ ὄντως ἐμπιστοσύνῃ, τῇ ἐπι-
δειχθείσῃ πρὸς τὸ ἐλάχιστον ἡμῶν πρόσωπον. Θὰ ἐπα-
ναλάβωμεν καὶ πάλιν μετὰ τοῦ Ἁγίου ποιμένος τῶν
Θεσσαλονικέων: «Ἵμεῖς μὲν οὖν, ἄδελφοί, ἐμὲ φιλο-
φρόνως ἐδέξασθε καὶ πολλὴν ἀπενείματε τὴν τιμὴν,
πλείστην τε ἐπεδείξασθε τὴν ἀγάπην καὶ, ὅ φησι Παῦ-
λος, "ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν" καὶ ἑαυτοὺς δεδώκατε πρῶτον τῷ Κυρίῳ καὶ
ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ, ὑπὲρ οὗ καὶ χάριν ἀπέδωκα
τῷ Θεῷ καὶ διὰ παντός εὐχαριστῶ». Ὅθεν, δηλοῦμεν
ἐκ προομιῶν, ὅτι οὐχὶ ἀπλῶς καὶ μόνον τῇ κανονικῇ
τάξει τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐπόμενοι καὶ
ἰδιαίτερος τὴν πολιὰν παράδοσιν καὶ πρᾶξιν τῆς Ἁ-
γίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας σεβόμενοι, ἀλλ'
ἔτι πλέον ἐκ θιώματος ἱεροῦ στερερὰν πεποιθήσιν ἔχον-
τες ἐπὶ τὴν ἀναντικατάστατον ἀξίαν τῆς συνοδικότη-
τος, δι' ἧς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον λαλεῖ ἐν τῇ Ἐκκλη-
σίᾳ, πορευσόμεθα ὑπὸ τὸ φῶς αὐτῆς καὶ μόνον, ἐν τοῖς
πλαίσιοις αὐτῆς καὶ τῇ κανονικῇ αὐτῆς λειτουργίᾳ,
ὁμοφύχως μετὰ τῶν τιμιωτάτων ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν
καὶ συλλειτουργῶν τὴν ὁδὸν τῆς διακονίας τῆς Ἐκκλη-
σίας. Τοῦτο δὲ λέγοντες, οὐδαμῶς περιορίζομεν τὴν ἐπὶ
τοῦ κεφαλαϊώδους τούτου θέματος πεποιθήσιν καὶ πρό-
θεσιν ἡμῶν εἰς τὰ ἀφορῶντα μόνον εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς
Ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ'
ἐπεκτείνομεν τὴν τοιαύτην ἱεράν ὁμολογίαν καὶ δια-
κήρυξιν καὶ εἰς τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν καθόλου Ὁρθό-
δοξον ἐν τῷ κόσμῳ Ἐκκλησίαν.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν, καθ' ἣν ἐνώ-
πιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἀναδεχόμεθα τὰς εὐθύνas τῆς
οἰκουμένης ταύτης σκοπίας, ἐπιθυμοῦμεν ἵνα δηλώ-
σωμεν ὅτι ἀναλαμβάνομεν τὰ καθήκοντα ἡμῶν ὑπὸ τὴν
προστασίαν τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν Νόμων τῆς Τουρ-
κικῆς Δημοκρατίας. Συνεχίζοντες τὴν μακραίωνα πα-
ράδοσιν τῶν μετὰ τὴν Ἄλωσιν Πατριαρχῶν, θὰ παρα-
μείνωμεν πιστὸς καὶ νομοταγῆς πολίτης τῆς Χώρας
ἡμῶν ταύτης, ὡς καὶ τὰ περὶ ἡμᾶς ἐνταῦθα τέκνα τῆς
Ἐκκλησίας, τὰ τοῦ Θεοῦ λειτουργοῦντες καὶ, κατ'

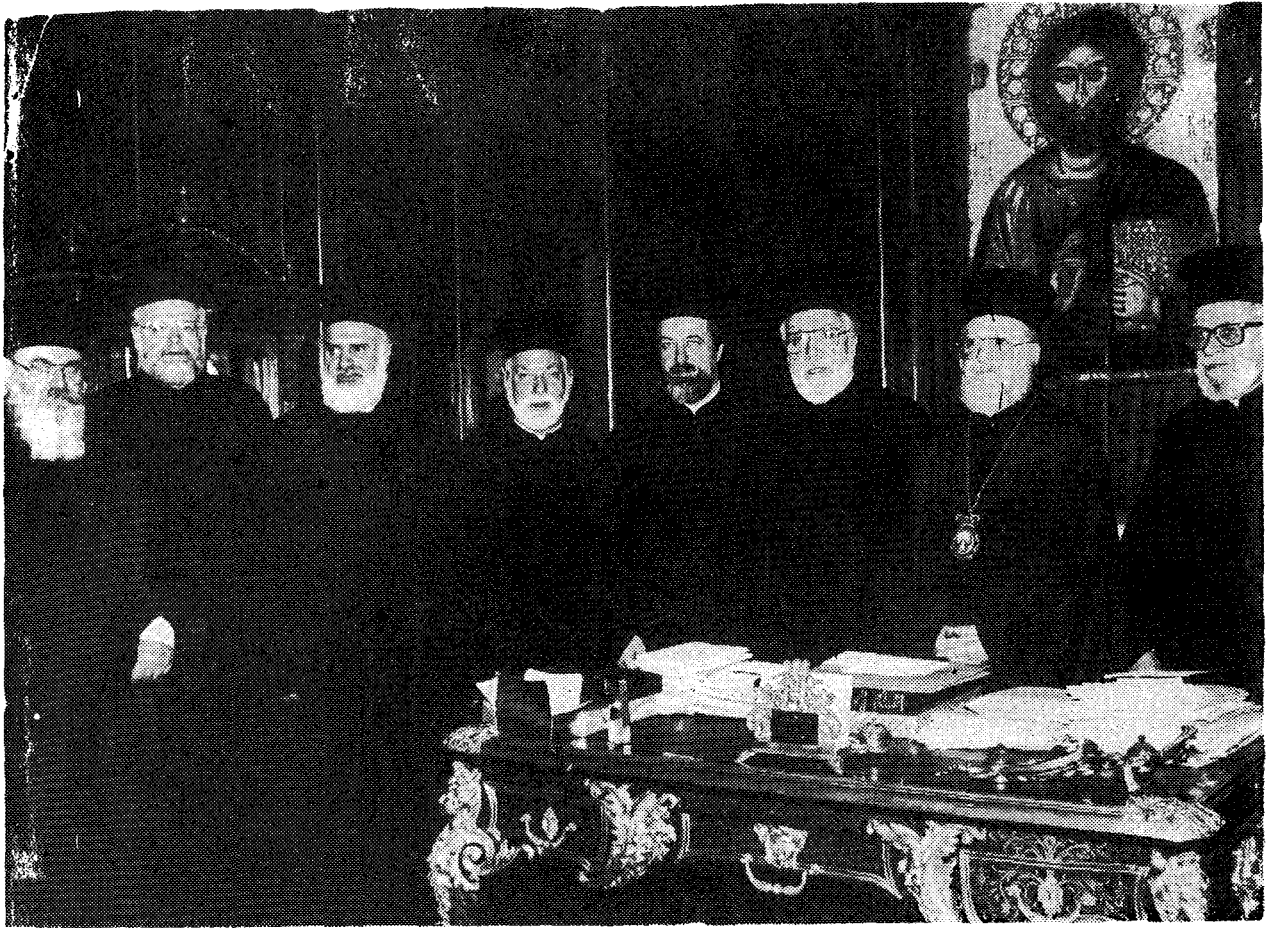
ἐπιταγὴν τοῦ Κυρίου, τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι
ἐντίμως καὶ εἰλικρινῶς ἀποδίδοντες (Ματθ. 22,21).
Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὑπεύθυνον χρέος ἡγούμεθα ἵνα
σαφῶς δηλώσωμεν ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον
παραμένει καθαρῶς πνευματικὸς θεσμὸς καὶ καταλλα-
γῆς σύμβολον καὶ ἀστράτευτος δύναμις τὰ τῆς Ἁγίας
ἡμῶν Ὁρθοδόξου πίστεως ἀσκήων καὶ τὰς πανορθόδο-
ξους δικαιοδοσίας αὐτοῦ διαφυλάσσων καὶ ἐνεργῶν,
πάσης πολιτικῆς ἀπέχων καὶ μακρὰν τοῦ «καπνώδους
τύφου τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας» τηρούμενος. Ἄλλωστε,
ἡ ἀνθρωπίνη μόνον δύναμις ὡς καὶ πάντα τὰ ἀνθρώπινα
οὐδὲν εἶναι ἢ ματαιότης καὶ ψευδαίσθησις δυνάμειος.

Θερμὰς εὐχαριστίας ἀπευθύνομεν πρὸς τὴν ἐντι-
μον Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἐκπροσωπούμενην προ-
φρόνως κατὰ τὴν εὐσημίον ταύτην ἡμέραν καὶ ὥραν
ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς Ἐξοχωτάτου κυρίου Κων-
σταντίνου Μητσοτάκη μετ' ἐκλεκτῶν συνεργατῶν αὐ-
τοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου εὐ-
λογοῦμεν τὸν εὐσεβῆ Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὸν λαόν, ἐξ
ὀνόματος τοῦ ὁποῦοι παρίσταται ἐνταῦθα ἐπίσημος Κοι-
νοβουλευτικὴ Ἀντιπροσωπεία.

Ὁσαύτως ἐπαναλαμβάνομεν καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως
ταύτης τὰς εὐχαριστίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρ-
χειοῦ καὶ τῆς ἡμῶν Μετριότητος προσωπικῶς πρὸς τὸν
Ἐξοχωτάτον Πρόεδρον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀ-
μερικῆς, θελήσαντα ἵνα ἀποστείλῃ εἰς τὴν ἐνθρόνισιν
ἡμῶν ἐπίσημον Ἀντιπροσωπείαν τοῦ Λευκοῦ Οἴκου.

Καὶ ἤδη ἀπευθυνόμεθα μετὰ πάσης ἀγάπης καὶ
στοργῆς πρὸς τὸ ἐνταῦθα ποιμνιον ἡμῶν, μεθ' οὗ τὴν
στιγμὴν ταύτην συνάπτομεν διαθήκην ἐν Κυρίῳ. Ἀδι-
στάτως δηλοῦμεν ὅτι ἐσόμεθα ποιμὴν ἔτοιμος θῆσα:
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων.

Ἄλλὰ καὶ πρὸς τὸ καθόλου πλήρωμα τῆς Ἁγίας
τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, τὸ κατὰ Κρήτην
καὶ Δωδεκάνησον, τὸ κατ' Ἡπειρον καὶ Μακεδονίαν,
τὸ κατὰ Θράκη καὶ Νήσους, τὸ συνολικῶς ἐν ταῖς
οὕτω καλουμέναις Νέαις Χώρας διαδιοῦν, τὸ ἐν Βο-
ρείῳ καὶ Νοτίῳ Ἀμερικῇ καὶ ἐν Ὠκεανίᾳ καὶ ἐν Εὐ-
ρώπῃ, τὴν αὐτὴν ἐπαγγελίαν δίδομεν, ὅτι θὰ γρηγο-
ρήσωμεν ἐν παντὶ καὶ οὐδαμῶς θὰ λείψωμεν πατρικῶς
ἐντεῦθεν διακονοῦντες αὐτό. Διὸ καὶ ἀπευθύνομεν πρὸς
τοὺς Ἱερωτάτους Ἀρχιεπισκόπους καὶ Μητροπολίτας
καὶ Θεοφιλεστάτους Ἐπισκόπους, τοὺς ἀμέσως ἐγκε-
χειρισμένους τὴν διαποίμανσιν τοῦ προσφιλεστάτου τού-
του ἀγὰ τὴν οἰκουμένην πληρώματος τῆς Μητρὸς Ἐκ-
κλησίας ἀσπασμὸν ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἐν Χριστῷ καὶ
διαθεβαίωσιν περὶ τῆς μετ' αὐτῶν στενῆς καὶ ἀδελφι-
κῆς συνεργασίας, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ποιμνίου, ἀλλὰ καὶ
τῶν γενικωτέρων ἱερῶν συμφερόντων τοῦ Θρόνου. Διὸ

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης κ. Βαρθολομαῖος μετ' Ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου.

καὶ μέλλομεν ἵνα κατὰ τὸ δυνατόν συχνάκις πραγματοποιῶμεν συνάξεις ἀπάσης τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ ἐνταῦθα ἔδρᾳ αὐτοῦ, πρὸς ἀμοιβαίαν ἐνημέρωσιν καὶ ἐνίσχυσιν καὶ πρὸς ἀπὸ κοινοῦ προγραμματισμόν.

Ἰδιαζόντως ἀπευθυνόμεθα ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ τούτου Θρόνου πρὸς τοὺς σεβασμίους καὶ προσφιλεστάτους ἡμῖν Πατέρας τῆς ἐρήμου, τοὺς τῇ ἀσκήσει διαλάμποντας ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. Καὶ λέγομεν: Οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νοεῖται ἢ δύναται γὰρ ὑπάρχει Ἁγιον Ὄρος καὶ συνέχισις καὶ πλήρωμα τῆς μακραίωνος αὐτοῦ τιμιωτάτης Ὁρθοδόξου μοναστικῆς παραδόσεως ἄνευ τῶν καθηγιασμένων δεσμῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλην Ἐκκλησίαν. Διὸ καὶ χρέος ἡγησόμεθα ἵνα τὸ πᾶν πράξωμεν εἰς συντήρησιν καὶ ἀκμὴν καὶ ἀνθησιν καὶ προστασίαν καὶ ἀκτινοβολίαν τοῦ Ἁγιωνύμου Τόπου, πάντοτε ἐντὸς τῆς κανονικῆς τάξεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἱεραρχικῆς δομῆς αὐτῆς. Ζητοῦμεν δὲ παρὰ τῶν Πατέρων τοῦθ' ὅπερ καὶ παρ' ἡμῶν αὐτῶν αἰτούμεθα: τὴν ἐνεργόν

καὶ ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἐν πιστότητι τῇ μοναχικῇ ἡμῶν ὄρκῳ ἀσκησιν τῶν δύο βασικῶν μοναστικῶν ἀρετῶν, ἧτοι τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς ὑπακοῆς τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Οὐδὲν πλέον τούτων ἔχομεν ἵνα εἴπωμεν καὶ πρὸς τὴν κατὰ Πάτριον ἱστορικὴν Μονὴν τοῦ μαθητοῦ τῆς ἀγάπης καὶ τὰς ἄλλας μοναστικὰς πολιτείας, τὰς τῷ Θρόνῳ τούτῳ συναπτομένας, ὡς μετ' ἴσης στοργῆς καὶ τιμῆς καὶ ἐνδιαφέροντος περιβάλλομεν.

Ἀπὸ τῆς ἀμέσου κανονικῆς ταύτης δικαιοδοσίας ἡμῶν ἐκτεινόμενοι ἐπισκεπτόμεθα νοερῶς τοὺς ἀγγέλους «τῶν ὑφ' ἐνός Πνεύματος τοῦ Χριστοῦ συνεχομένων τε καὶ φωτιζομένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν»: τὸν μακαριώτατον Πάπαν καὶ Πατριάρχην τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας κύριον Παρθένιον· τὸν μακαριώτατον Πατριάρχην τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας κύριον Ἰγνάτιον· τὸν μακαριώτατον Πατριάρχην τῆς ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ κύριον Διόδωρον· τὸν μακαριώτατον Πατριάρχην Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας κύριον Ἀλέξιον· τὸν μακαριώτατον Πατριάρ-

Ο Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος με τὸν ἐπικεφαλῆς τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Σεβ. Πατρῶν κ. Νικόδημο, Ἄντιπρόεδρο τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

χην Βελιγραδίου κύριον Παῦλον· τὸν μακαριώτατον Πατριάρχην Βουκουρεστίου κύριον Θεόκτιστον· τὸν μακαριώτατον Πατριάρχην Σόφιας κύριον Μάξιμον· τὸν μακαριώτατον Καθολικὸν Πατριάρχην πάσης Γεωργίας κύριον Ἡλίαν· τὸν μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου κύριον Χρυσόστομον· τὸν μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κύριον Σεραφεῖμ· τὸν μακαριώτατον Μητροπολίτην Βαρσοβίας κύριον Βασίλειον· τὸν ἐπέχοντα τὴν θέσιν τοῦ ἀγγέλου τῆς Ἐκκλησίας Ἀλβανίας Ἱερωτάτου Μητροπολίτην Ἀνδρούσης κύριον Ἀναστάσιον· τοὺς Ἱερωτάτους Μητροπολίτην Πράγας κύριον Δωρόθεον καὶ Ἀρχιεπίσκοπον Φιλανδίας κύριον Ἰωάννην, ἅπαντας ἀδελφοὺς λίαν ἡμῖν ἀγαπητοὺς καὶ συλλειτουργοὺς περὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς Μῆσς καὶ Ἀδιαίρετου Ὁρθοδοξίας. Κατενώπιον αὐτῶν καὶ κατενώπιον ἀπάσης τῆς ὑπ' οὐρανὸν Ἐκκλησίας ἐν παρρησίᾳ καὶ ἀγαλλιάσει πνεύματος ὁμολογοῦμεν τὴν ἀγίαν καὶ ἀμώμητον Ὁρθόδοξον ἡμῶν πίστιν, τὴν ζῶσαν

ταύτην ἐμπειρίαν τοῦ εἰς αἰῶνας ἐκτεινομένου σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὡς αὕτη ἐξεπήγασεν ἀπὸ τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως, τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης καὶ παρεδόθη ἡμῖν ὑπὸ Κυρίου διὰ τῶν πνευματευφύρων ἁγίων Ἀποστόλων καὶ διευτυπώθη ἐν τοῖς Ὁροῖς τῶν Ἁγίων Ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων ὑπὸ τῶν Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν καὶ διηρθρώθη καὶ ἠρμηνεύθη ὑπ' αὐτῶν καὶ τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνεγνωρισμένων ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων καί, συνελόντι εἰπεῖν, ἀνεπιφυλάκτως ὁμολογοῦμεν τὴν πίστιν τῆς Μῆσς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἦνωμένοι ἐν τῇ κοινῇ ταύτῃ πίστει καὶ τῷ κοινῷ Ποτηρίῳ καὶ τῇ τὴν πίστιν ἐνεργούσῃ ἀγάπῃ τείνομεν χεῖρα κοινωνίας τοῖς σεβασμίσις συναδέλφοις ἡμῶν Προκαθημένοις καὶ ὑποσχόμεθα ὅτι ἐν συλλογικῇ μετ' αὐτῶν εὐθύνη θὰ δώσωμεν τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν ἐν μέσῳ ἐνὸς κόσμου διηρημένου ἀλλὰ καὶ ἐπιποθούντος τὴν ἐνότητα καὶ τὴν καταλλαγὴν ὅσον ἴσως οὐδέποτε ἔλλοτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ του.

Εἶναι δὲ ἡ μαρτυρία αὕτη τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τσοῦτον περισσότερο ἀναγκαία καὶ ἐπιτακτικὴ σήμερον, καθ' ὅσον ἡ Θεία Πρόνοια ἐπεφύλαξεν εἰς ἡμᾶς νὰ ἴδωμεν ραγδαίως καὶ τοῦτ' αὐτὸ κοσμογονικὰς ἐξελίξεις καὶ μεταβολὰς εἰς τὴν ζωὴν τῶν λαῶν τοῦ κόσμου, ἐξελίξεις καὶ μεταβολὰς, αἱ ὁποῖαι φέρουν εἰς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον τὴν ἐλπίδα ἐνὸς καλλιτέρου μέλλοντος, ἐνὸς μέλλοντος εἰρήνης, ἐλευθερίας καὶ σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας. Αἱ ραγδαῖαι αὗται ἀναγκαζατάξεις ἔλαβον ἢ λαμβάνουν εἰσέτι χώραν ἐν πολλοῖς εἰς χώρας καὶ λαοὺς ἐκ παραδόσεως ὀρθοδόξους, καὶ διὰ τοῦτο αἱ Ὁρθόδοξοι κυρίως Ἐκκλησίαι ἐπηρεάζονται περισσότερο ἐξ αὐτῶν. Εἶναι, ὡς ἐκ τούτου, φυσικὸν νὰ καλῶνται σήμερον ὅπως ἰδιαιτέρως αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι εἰς ἐγρήγορον, συνεργασίαν καὶ προσφορὰν, ὥστε αἱ ἐξελίξεις αὗται νὰ ἀποδοῦν ἔντως ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος μεγάλως ἐταλαιπωρήθη εἰς τὸν αἰῶνά μας.

Ἐχει δὲ πολλὰ, πλεῖστα ὅσα, νὰ προσφέρῃ ἡ Ὁρθοδοξία εἰς τὸν κόσμον τῶν ἡμερῶν μας. Ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ δὲν εὐρίσκειται μόνον ἡ ὀρθή πίστις εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ ἡ ὀρθὴ ἀντίληψις περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὡς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ, ὡς καὶ περὶ κόσμου καὶ δημιουργίας.

Ἀσπασμὸν εἰρήνης καὶ ἀγάπης ἀπευθύνομεν τοῖς ἀγίοις Προκαθημένοις τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀρμενικῆς, Κοπτικῆς, Αἰθιοπικῆς καὶ Συριακῆς ἐν Δαμασκῷ καὶ ἐν Μαλαμπάρ, ἢ μεθ' ὧν ἐγγύτης περὶ τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν ἄγει ἡμᾶς σήμερον εἰς ἐνεργὸν ἀναζητήσιν ὡς οἶον τάχιον κοινῆς αὐτῆς ὁμολογίας καὶ ἐκφράσεως ἐν τῷ κοινῷ Ποτηρίῳ.

Ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου περιδόλου χαιρετίζομεν ὡσαύτως τὴν Αὐτοῦ Ἀγιότητα τὸν Πάπαν τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης Ἰωάννην Παῦλον τὸν Β', μεθ' οὗ ἐν κοινῇ ἀγάπῃ εὐρίσκόμεθα. Καὶ διαβεβαιούμεθα αὐτὸν ὅτι μέλημα σοβαρώτατον ἡμῶν ἔσται ἡ πραγματοποιήσις τοῦ ἱεροῦ ὁράματος τῶν μακαριστῶν προκατόχων ἡμῶν Ἀθηναγόρου καὶ Δημητρίου, ὅπως τελειωθῇ ἐπὶ γῆς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου διὰ τὴν Ἁγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ἐν τῇ ἐπανενώσει ἀπάντων τῶν εἰς Αὐτὸν πιστευόντων διὰ τοῦ διαλόγου τῆς ἀληθείας. Ἡμεῖς θὰ πράξωμεν πᾶν τὸ ἐφ' ἡμῖν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ εὐλικρινείᾳ καὶ ἐντιμότητι καὶ συνέσει, πεποίθαμεν δ' ὅτι καὶ ὁ ἐν τῇ Δύσει ἀδελφὸς ἡμῶν θὰ ἐξαντήσῃ πάσας τὰς πολλὰς αὐτοῦ δυνατότητας, ἵνα συμπράξῃ μεθ' ἡμῶν πρὸς τὸν ἱερόν καὶ ἅγιον σκοπὸν τούτον.

Τὸν σεβασμὸν Πρωθιεράρχην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ ἀπάσης τῆς Ἀγγλικανικῆς Κοινωνίας,

τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας κύριον Γεώργιον θαυθεῖα τιμῇ ἀσπαζόμεθα ἐν Κυρίῳ, διαδηλοῦντες τὴν πρόθεσιν ἡμῶν ὅπως συνεχίσωμεν μετὰ πιστότητος τὴν μακρὰν παράδοσιν ἀδελφικῶν σχέσεων μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ προωθήσωμεν τὸν θεολογικὸν ἡμῶν διάλογον μέχρις οὗ καταντήσωμεν εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως.

Ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι χαιρετίζομεν καὶ ἀσπαζόμεθα τὴν Παλαιοκαθολικὴν ἀγὰ τὸν κόσμον Ἐκκλησίαν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ σεβασμοῦ Προκαθημένου αὐτῆς Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης κυρίου Ἀντωνίου, εὐλικρινῆ εὐχὴν διατυποῦντες ὅπως ὁ μετ' αὐτῆς διάλογος ὁδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν διαθέσει εἰρήνης καὶ ἀγάπης ἀσπαζόμεθα φιλήματι Χριστοῦ ἀπάσας τὰς λοιπὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας καὶ Ὁμολογίας, τὴν Λουθηρανικὴν καὶ τὴν Μετερρυθμισμένην, μεθ' ὧν ἐπίσης ἐν θεολογικῷ διαλόγῳ εὐρίσκόμεθα, τὴν τῶν Μεθοδιστῶν, τὸν μετὰ τῆς ὁποίας διάλογον προετοιμάζομεν, καὶ ἀπαξάπασας τὰς Χριστιανικὰς ἀγὰ τὸν κόσμον Κοινότητες, ὅσαι πιστεύουσι καὶ κηρύττουσι, κατὰ τὰς Γραφάς, Χριστὸν ἑσταυρωμένον καὶ ἐμφοροῦνται ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ πνεύματος ἵνα μετάσχῃσι τοῦ κοινῶς συμποσίου τῆς πίστεως ἐν ἐνότητι ἀποστολοπαραδότῳ.

Ἰδιαιτέρον ὅπως χαιρετισμὸν ἐν Χριστῷ ἀπευθύνομεν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἑδρας πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, τὸν παρόντα ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν Πρόεδρον τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ, τὸν Γενικὸν αὐτοῦ Γραμματέα μεθ' ὅλου τοῦ περὶ αὐτὸν ἀξίου ἐπιτελείου καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς Ἐκκλησίας μέλη αὐτοῦ. Εὐτυχήσαντες ἵνα ἐπὶ μακρὸν ὑπὸ διαφόρους ἰδιότητας συνεργασθῶμεν καὶ συναγωνισθῶμεν μετὰ τῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ χριστιανῶν καὶ συμμερισθῶμεν τὰς ἀγωνίας ἀλλήλων ἐν τῇ ἀναζητήσῃ καὶ τῇ οἰκοδομῇ τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος, ἀλλὰ καὶ τῆς χριστιανικῆς τοποθετήσεως καὶ μαρτυρίας ἔγαντι τῶν συγχρόνων προβλημάτων τῆς ἀνθρωπότητος, ἀναγνωρίζομεν τὸ Συμβούλιον τοῦτο ὡς σπουδαίαν ἔκφρασιν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ προγραμματικὴν λειτουργίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ πνεύματος. Τὸ καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς ἐν τῶν ἰδρυτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τούτου, δὲν πρόκειται ἵνα μειώσῃ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ καλοῦ καὶ ὀρθοῦ προσανατολισμοῦ αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς μὴ ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ κυρίας ἀποστολῆς του, ἧτις εἶναι ἡ διακονία τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος. Οὕτω τοποθετοῦνται καὶ ἅπασαι αἱ κατ' Ἀνατολὰς Ἐκκλησίαι ἔγαντι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ κοινὰ ἐν προκειμένῳ ἐνέργειαι ἡ-

Ἄγιοι ἄρχιεπίσκοποι ἐκπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁθῶ, γίνονται δεκτοὶ ἀπὸ τὸν Παναγιώτατο στὸ Πατριαρχικὸ Γραφεῖο.

μῶν ἐν τε τῇ Καμπέρρα καὶ ἐν Σαμπεζῷ τῆς Γενεύης.

Χαιρετίζομεν περαιτέρω τὴν παρουσίαν ἐνταῦθα τοῦ Ἐντιμωτάτου Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν, οὗτινος μέλος ἀποτελεῖ καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, καὶ δι' αὐτοῦ ἐπεκτείνουμεν τὸν χαιρετισμὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ πρὸς ἀπάσας τὰς Ἐκκλησίας μέλη αὐτοῦ.

Δὲν θὰ ἀκνήσωμεν ἵνα ἀναπτύξωμεν ἀγαθὰς σχέσεις καὶ μετὰ τῶν μειζόνων μὴ Χριστιανικῶν θρησκειῶν, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς συνεργασίας ἐν τῷ πρακτικῷ πεδίῳ, πρὸς διαφύλαξιν καὶ διάσωσιν τῶν μεγάλων πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιῶν τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ καὶ ἀπόκρουσιν πάσης ἀρνητικῆς καὶ καταστροφικῆς τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου δυνάμεως.

Ἀκόμη καὶ πρὸς τὸν ἀγνοοῦντα καὶ ἀρνούμενον καὶ δὴ καὶ ὑβρίζοντα τὸν Θεὸν δὲν θὰ ἀπαξιῶσωμεν ἵνα διαλεχθῶμεν, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, μεταφέροντες καὶ πρὸς αὐτὸν — μάλιστα δὲ πρὸς αὐτόν — τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀφέντος τὰ ἐνεγνέοντα ἐγγέα πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἐνός, διότι καὶ

ὕπερ αὐτοῦ Χριστὸς ἐσταυρώθη (Ματθ. 18,12).

Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, Ἐκκλησία εὐαγγελισμοῦ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπάρχουσα, δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ ἑαυτήν. Δὲν δύναται νὰ μὴ εὐαγγελίζηται καὶ νὰ μὴ ἐπανευαγγελίζηται συνεχῶς. «Οὐαὶ δὲ αὐτῇ ἐστὶν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζηται» (Α' Κορ. 9,16).

Ἰδιαιτερόν πατρικὸν χαιρετισμὸν καὶ τὴν ἐγκάρδιον Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογία ἀπευθύνομεν πρὸς τὴν νεολαίαν, ἣτις ἀποτελεῖ οὐχὶ μόνον τὸ μέλλον, ἀλλὰ καὶ τὸ δυναμικὸν παρὸν ἡμῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει μέλλον ἄνευ παρόντος. Ἀπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀπέραντον καὶ εὐχρινεῖ ἐκφράζομεν τὴν συμπάθειαν αὐτῆς καὶ ἡμῶν προσωπικῶς πρὸς τὰ προβλήματα τῆς ἀπανταχοῦ συγχρόνου νεότητος καὶ καθιστῶμεν ταῦτα ἡμέτερα προβλήματα.

Τὰ θεολογικὰ Γράμματα οὐδόπως θὰ παραμελήσωμεν κατὰ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν Πατριαρχίαν, οὐχὶ μόνον κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ κατὰ πεποιθήσιν προσωπικῆν, καὶ θὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν προαγωγήν αὐτῶν, ὥστε νὰ προχωρή-

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης μετὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικής κ. Ἰάκωβο καὶ τὸν ἐκπρόσωπο (καὶ ἀδελφὸ) τοῦ Προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικής.

σουν εἰς τελέσφορον ἐριμνησίαν τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεως εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ τὰ ἰδικά του μέσα καλλιέργειας καὶ προβολῆς τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας. Ἐντὸς τῶν πλαισίων τούτων θὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἀπύκνησιν τῆς ἀδείας τῶν ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένων κρατικῶν Ἀρχῶν πρὸς ἐπαναλειτουργίαν τῆς περιπέστου Τροφῶν κατὰ Χάλκην Ἱερὰς Θεολογικῆς Σχολῆς, τῆς ἀναγκασθείσης ἵνα ἀναστείλῃ τὴν λειτουργίαν αὐτῆς πρὸ εἰκοσαετίας. Ἀκόμη, ἡ ἔκδοσις ἐπισήμου ἐκκλησιαστικοῦ - θεολογικοῦ περιοδικοῦ τοῦ Πατριαρχείου, ἐκφραστοῦ τῆς θεολογικῆς σκέψεως καὶ τῶν ἀμέσων παραδόσεων αὐτοῦ, θὰ ἀποτελέσῃ μέλημα καὶ φροντίδα τῆς ἡμῶν Μετριοτήτος.

Περαιτέρω προτιθέμεθα:

— ὅπως τιμῶμεν τὴν μνήμην τῶν Ἁγίων Προκατόχων ἡμῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, ὧν τῶν θρόνων καὶ τῶν ἀγῶνων διάδοχος καθιστάμεθα, διὰ τῆς τελέσεως τῆς Θείας Λειτουργίας ἐν τῷ Παν-

σέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἀρχῆς γιγνομένης ἀπὸ τοῦ Ὁμολογητοῦ Πατριάρχου Παύλου, τῇ προσεχεῖ Τετάρτῃ, ἕκτη ἀρξαμένου μηνός.

— ὅπως ἐνισχύσωμεν τὴν τήρησιν τῆς ἰδιαίτερας τελετουργικῆς πράξεως τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας. Ἡ προαγωγή τῆς λειτουργικῆς ζωῆς, καὶ δὴ κατὰ τὸ Τυπικὸν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, θέλει ἀποτελέσει ἀγκυραῖνον ἰδιαίτερας ἡμῶν φροντίδος, διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν τὸ κέντρον τῆς χριστιανικῆς ἡμῶν ὑπάρξεως καὶ ζωῆς.

— ὅπως ἐκδίδωμεν κατ' ἔτος Ἡμερολόγιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

— ὅπως ἐνισχύσωμεν καὶ ἀξιοποιήσωμεν καλλίτερον τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Πατριαρχικὸν Ἰδρυμα Πατρικῶν Μελετῶν, τὸ ἐν Σαμπεζῷ Ὁρθόδοξον Κέντρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὴν ἐν Χαλκιδικῇ Ἱερὰν Μονὴν Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, τὴν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης.

— ὅπως καθιερώσωμεν κατὰ τὴν προσεχῆ Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Ἑβδομάδα νέαν ποσότητα Ἁγίου Μύρου,

τῆς ἤδη ὑπαρχούσης ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Μυροφυλακίῳ ὁσονούπω ἐξαντλουμένης.

— ὅπως ἐνισχύσωμεν καὶ ἐκσυγχρονίσωμεν τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Πατριαρχείου, διὰ τὰ καταστῆ ἡ ἐργασία ὀλιγώτερον κοπιώδης καὶ περισσότερον ἀποδοτική. Ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ φιλογένεια τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν Ἀγγελόπουλων, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ἐντιμολογιώτατον Ἀρχοντα Μέγαν Λογοθέτην ἡμῶν κύριον Παναγιώτην Ἀγγελόπουλον, ἐχαρίσατο ἡμῖν «Ὁρθοδοξίας σεβάσιμον μέλαθρον», Πατριαρχικὸν Οἶκον ἄνετον καὶ εὐπρεπῆ, ἐν τῷ ὁποίῳ θὰ συνεχισθῆ ἀποτελεσματικώτερον ἡ διακονία τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἐκπορεύεται ἡ φωνὴ αὐτῆς, ἡ πλήρης στοργῆς καὶ παρηγορίας, πρὸς τὰ ἀπανταχοῦ γῆς τέκνα αὐτῆς καὶ ἔτι εὐρύτερον. Εἰς τὸν Μέγαν Εὐεργέτην ἡμῶν καὶ τοὺς προσφιλεῖς οἰκογενεῖς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην στιγμήν ἐκφράζομεν τὴν εὐαρέσκειαν καὶ τὸν ἔπαινον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Ἀδελφοί, Πατέρες καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ,

«Ὁ Χριστός, ὁ τῆς οἰκουμένης ὅλης ἀληθῶς Πατριάρχης, ὃ ἐδόθη πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς», κατὰ τὸ Πηδάλιον, ἐγείρει τοὺς Πατριάρχας ἐν καιρῷ εὐθέτω καὶ ἀποστέλλει αὐτοὺς ὡς ὄργανα τῶν εἰωνίων αὐτοῦ βουλῶν, ὡς συνέβη καὶ μὲ τοὺς Πατριάρχας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἔστι δὲ Πατριάρχης, κατὰ τὸν βασιλικὸν ὀρισμὸν, «εἰκὼν ζῶσα Χριστοῦ καὶ ἔμφυχος, δι' ἔργων καὶ λόγων ἐν ἑαυτῇ χαρακτηρίζουσα τὴν ἀλήθειαν. Τέλος τῷ Πατριάρχῃ ἡ τῶν καταπεπιστευμένων αὐτῷ ψυχῶν σωτηρία, καὶ τὸ ζῆν μὲν Χριστῷ, ἐσταυρωσθαι δὲ κόσμῳ. Ἴδιον δὲ τοῦ Πατριάρχου, τὸ εἶναι διδακτικόν, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ὑψηλοὺς τε καὶ ταπεινοὺς ἀστενοχωρήτως συνεξισοῦσθαι».

Καὶ ἐὰν ταῦτα ἀφοροῦν εἰς πάντα Πατριάρχην, τί λεκτέον περὶ τοῦ Πατριάρχου τῆς πόλεως ταύτης, τὴν ὁποίαν Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης χαρακτηρίζει τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως θεμέλιον πόλιν καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀκρόπολιν καὶ πόλιν τῶν πόλεων, τὸν δὲ θρόνον αὐτῆς πανευσεβῆ θεῖον θρόνον τῆς μεγάλης ἱερωσύνης;

Ἴδου διατὶ παρακαλοῦμεν καὶ δεόμεθα καὶ ἰκε-

τεύομεν διὰ τὰς προσευχὰς πάντων ὑμῶν τῶν προφρόνως συνελθόντων εἰς τὴν χαρὰν ταύτην, πρὸς ἰκάνωσιν ἀπὸ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ ἐλαχίστου, καθὼς εἰσερχόμεθα ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ καθοσιούμεθα ὀλοτελεῖς τῷ Κυρίῳ, τῷ θυσιαστηρίῳ Αὐτοῦ, τῇ διακονίᾳ Αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου, τῷ Σταυρῷ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Εὐξασθε πάντες ὑπὲρ ἡμῶν, ὅσοι ἔχετε «ἐκ θυμῶν καὶ βορᾶ καὶ θαλάσσης καὶ ἐώας» ἵνα ἐγκαταστήσετε ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ταύτης καθέδρας τοῦ Στάχυος ἵνα ἀκόμη εἰς τὴν μακρὰν σειρὰν τῶν διαδόχων αὐτοῦ, εὐξασθε ὅπως πιστῶς καὶ θεαρέστως διακονήσωμεν τῷ Κυρίῳ, τῇ Ἁγιωτάτῃ ταύτῃ Ἐκκλησίᾳ, τῇ ὑπ' οὐρανὸν Ὁρθοδοξίᾳ, εὐξασθε ὅπως στηρίζωμεν τὸ Γένος καὶ διαφυλάξωμεν τὰς προνομίας τοῦ πανσέπτου τούτου Θρόνου καὶ τὰ δίκαια αὐτοῦ, ἅτινα «μεθ' ἡδονῆς ὑπέγραψας», ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ προκατόχος ἡμῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Χαλκηδόνος Ἐλευθέριος ἐν τῇ Δ' Οἰκουμένηκῃ Συνόδῳ· εὐξασθε ὅπως γενώμεθα ἐν πᾶσιν ὄργανον τῶν βουλῶν τοῦ Θεοῦ εἰς ὑπηρεσίαν ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος· εὐξασθε ὅπως ἡ Πατριαρχία ἡμῶν ἀποδῆ ἀκίνδυνος, ἀφθόνιος, ἐλπιδοφόρος καὶ ἀνεμπόδιστος, κατὰ τὰ ὀνόματα καὶ ταῖς πρεσβείαις τῶν σήμερον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τιμωμένων ἐκ Περσίας μαρτύρων· εὐξασθε ὅπως ὁ Κύριος στηρίξῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ κρατύνη τὴν πίστιν καὶ εἰρηνεύῃ τὸν κόσμον.

Ἐχομεν βεβαίαν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀπὸ τῶν οὐρανίων θαλάμων θέλει συνοδεύει καὶ στηρίζει ἡμᾶς ἡ εὐχὴ τοῦ ἀεμινήστου Γέροντος ἡμῶν Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κυροῦ Μελίτωνος, τοῦ πολλὰ καὶ πολύτιμα προσεγενκόντος τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ, ὡς καὶ ἐκείνη τοῦ ἀμέσου προκατόχου ἡμῶν ἀοιδίμου καὶ γλυκυτάτου Πατριάρχου Δημητρίου, τοῦ ἐνσαρκώσαντος τὴν ἄκραν τοῦ Χριστοῦ ταπεινώσιν, αὐτὴν τὴν ταπεινώσιν τὴν ὁποίαν ἐκφράζει ἡ Ἐκκλησία αὕτη τῶν τοῦ Χριστοῦ πενήτων. Καί, ἀκόμη, ἡ εὐχὴ τῶν σεβαστῶν καὶ πεφιλημένων γονέων, διὰ τοὺς ὁποίους ἠδδόχησε ὁ καλὸς Θεὸς νὰ ἴδουν τὴν ἡμέραν ταύτην.

Καὶ πάλιν καὶ πολλάκις, «δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκα».

«Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ» (Α' Ἰωάν. 4,16).

ΠΡΟΠΟΣΙΣ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΝ ΓΕΥΜΑ

Προσφιλέστατοι Ἀδελφοί καὶ Πατέρες ἐν Κυρίῳ,
Ἐξοχώτατε κύριε Πρωθυπουργέ καὶ ἐκλεκτὴ συνουσία αὐτοῦ, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Μετὰ πολλῆς καὶ εἰλικρινοῦς ἀγάπης προαγόμεθα

καὶ κατὰ τὸ εὐχαριστήριο τοῦτο γεῦμα ἵνα ἐκφράσωμεν ὑμῖν πᾶσι τὰ διακατέχοντα τὴν ἡμετέραν Μετριοτήτα αἰσθήματα εὐχαριστίας καὶ τιμῆς διὰ τὴν παρουσίαν καὶ συμπροσευχὴν ὑμῶν πάντων εἰς τὴν

Ἐκπέρωθεν τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Πατριάρχου ἐκπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου καὶ ὁ Ἐδεργέτης τοῦ Πατριαρχείου κ. Παν. Ἀγγελόπουλος.

ιεράν ἀκολουθίαν τῆς καταστάσεως ἡμῶν —καὶ ἐπισήμως πλέον, χάριτι θεία, σήμερον— εἰς τὸν πάνσεπτον καὶ πανίερον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, τὸν ὁποῖον ἐκλείσαν ἀείποτε μορφαὶ ἁγίων Πατριαρχῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἱερά παρεμβολὴ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὑπερίπταται καὶ τῆς παρουσίας πανηγυρικῆς Τραπέζης, ὡς καὶ πρὸ μικροῦ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ἡμῶν Ναῷ, ἀγαλλομένη ἐν Θεῷ καὶ δαυιλῶς πάντας ἡμᾶς ἄνωθεν ἐπευλογοῦσα.

Ἐξ ὀνόματος, λοιπόν, τούτων ἀπάντων, ἀλλὰ καὶ ταῖς πρεσβείαις αὐτῶν ἐνδυναμούμενοι, διαβεβαιούμεν ἅπαξ ἔτι πάντας ὑμᾶς, ὅτι αἱ πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἐκάστοτε Πρῶτον ἐν τῇ εὐθύνῃ αὐτῆς γινόμεναι ἐκδηλώσεις τιμῆς, στοργικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἀδελφικῆς συμπαραστάσεως ὄχι μόνον ἐκτιμῶνται μετὰ τῆς δεούσης παρ' ἡμῶν καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων ἀδελφῶν ἐνταῦθα εὐγνωμοσύνης, ἀλλ' ἐν ταυτῷ καὶ ἐνισχύουσιν ἡμᾶς μεγάλως εἰς τὴν θεοφιλῆ ἐπιτέλεσιν τῶν ἀπὸ τῆς ἱεραῶς

ταύτης Καθέδρας ἀναλαμβανομένων πρωτοβουλιῶν, αἵτινες εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέπουν ἢ εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ παρουσία σήμερον ἐνταῦθα τόσων διαπρεπῶν προσωπικοτήτων τοῦ τε ἐκκλησιαστικοῦ, τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ κοσμικοῦ χώρου, δὲν ὑπηρευέθη ἀσφαλῶς ὑπὸ ἐθιμοτυπικοῦ ἀπλῶς καθήκοντος, ἀλλ' ἀποβλέπει ἐν εὐμενείᾳ καὶ εὐγενείᾳ πολλῇ εἰς τοὺς γνησίους ἀδελφικούς δεσμούς, οἱ ὅποιοι δέον νὰ συνδέουν τοὺς ἀνθρώπους τόσον ἐν λύτῃ ὅσον καὶ ἐν χαρᾷ, κατὰ τὸ «χαίρετε μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίετε μετὰ κλαιόντων» τῆς Γραφῆς, ὅπερ ἐπογραμμίζει ἄνευ ὄρων καὶ ἄνευ ὁρίων τὴν ἐπιβαλλομένην ἀλληλεγγύην, τοῦλάχιστον ὅλων ἐκείνων, οἵτινες ἐτάχθησαν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως παρὰ Θεοῦ ἵνα διακονήσουν ὑπευθύνως ταῖς χρεῖαις καὶ ἀνάγκαις τῶν πολλῶν.

Αἱ διὰ τῶν προφορῶν ἀπευθυνθέντων ἐνταῦθα λόγων δηλωθεῖσαι ἀγαθαὶ διαθέσεις ὑμῶν, Ἀδελφοὶ τιμιώτατοι, ἔθιξαν ἀληθῶς τὰς πλέον εὐαισθητοῦς

χορδὰς καὶ τῆς ἡμετέρας καρδίας, διὸ καὶ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ εἴπωμεν ἐν εὐγνωμοσύνη, ὅτι τὸ ἀνατεθὲν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἡμῶν ὤμους φορτίον αἰσθανόμεθα ἀπὸ τοῦδε κουφίζομενον ἤδη μεγάλως ἐκ τῆς βεβαιότητος ὅτι συμπορεύονται ἡμῖν τόσον διαπρεπεῖς καὶ τοσοῦτοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες τοῦ δημοσίου βίου, ἀπὸ διαφόρων χώρων εὐθύνης καὶ ἀποστολῆς.

Οἱ καιροὶ οὗς διανύομεν χαρακτηρίζονται βεβαίως ὑπὸ σοβαρωτάτων ἀκόμη διεθνῶν ἐκκρεμοτήτων, αἱ ὁποῖαι καὶ καθιστοῦν τὴν ἐπίτευξιν μονίμου καὶ παγκοσμίου εἰρήνης ἐξόχως δυσχερῆ. Ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι ἐκ παραλλήλου ὑπάρχουν καὶ πλεῖστα ὅσα εὐόιωνα σημεῖα, μαρτυροῦντα διάθεσιν εὐκρινῆ πρὸς γενικωτέραν μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ τῶν τάξεων συναίνεσιν, μὲ περισσότερον ἴσως σήμερον σεβασμὸν τοῦ σ υ γ κ ε κ ρ ι μ ἔ ν ο υ ἀ ν θ ρ ω π ἰ ν ο υ π ρ ο σ ῶ π ο υ, καὶ οὐχὶ τῶν ὅλως ἀφηρημένων καί, οὕτως εἰπεῖν, πλατωνικῶς ὑπὸ τῶν πλείστων ἐκλαμβανομένων ἀ ν θ ρ ω π ἰ ν ῶ ν δ ι

κ α ι ὡ μ ἄ τ ω ν.

Διότι, ὅστις ὁμιλεῖ μόνον περὶ «δικαιωμάτων», καὶ δὴ ἀφηρημένως, μοιραίως βλέπει μόνον τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ νομίσματος, καὶ ἄρα ἀδικεῖ. Ὅστις, ἀντιθέτως, ὁμιλεῖ περὶ τοῦ συγκεκριμένου ἀνθρωπίνου προσώπου ἐκάστοτε, εἶναι διατεθειμένος νὰ ἴδῃ καὶ τὰς συστοίχους πρὸς τὰ δικαιώματα ὑποχρεώσεις, ὥστε νὰ συνεκτιμῶνται ἀμφότεραι τοῦ νομίσματος αἱ πλευραὶ.

Ἐν τοιαύτῃ, λοιπόν, κατὰ Θεὸν αἰσιοδοξίᾳ ἐγειρομεν τὸ κύπελλον καὶ προπίομεν ὑπὲρ τῆς πολυτίμου ὑγείας ἐνὸς ἐκάστου ἐξ ὑμῶν, προσφιλέστατοι Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες, τῶν εὐλογημένων οἰκείων ὑμῶν, καὶ πάντων οὗς ἐκπροσωπεῖτε καὶ ὑπὲρ ὧν ἐργάζεσθε, εὐχαριστοῦντες ἅπαξ ἔτι θερμῶς καὶ εὐχόμενοι ὑμῖν δύναμιν ἐξ ὕψους ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῆς ἐφ' ἧ ἕκαστος ἐτάχθη ὑψηλῆς ἀποστολῆς, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἵνα ἐν παντὶ δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΩΣ ΤΩΡΑ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Σ η μ ε ἰ ὡ σ ι ς τ ο ὗ π ε ρ. «Ε κ κ λ η σ ἰ α»: Βιογραφικὰ στοιχεῖα καὶ ἀξιολόγησις τοῦ ἔως τῶρα ἔργου τοῦ ἐκλεγέντος νέου Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου περιέχονται στὴν ὁμιλίαν, τὴν ὁποία τὴν 26ῃ Νοεμβρίου 1990 ἐξεφώνησε σὺν Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ὁ αἰδεσιμολογιώτατος Ἀν. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν π. Γεώργιος Μεταλληνός, διὰν ἀνηγορεύθη Ἐπίτιμος Διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὁ τότε Σεβ. Μητροπολίτης Γέρον Χαλκηδόνας καὶ τῶρα Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος. Ἡ ὁμιλία αὐτὴ εἶχεν ὡς ἐξῆς:

Ἡ ἐπισήμανση καὶ ὀφειλετικὴ προβολὴ τέτοιων Μορφῶν περιποιεῖ τιμὴν πρῶτιστα σ' ἐκεῖνον, πού προδάλει ὑποδειγματικὰ τὸ ἔργο τους καὶ ἐπιβραβεύει τὴν προσφορά τους. Αὐτὸ ἰσχύει, ἀναντίρρητα, μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ Θεολογικοῦ Τμήματός μας νὰ τιμήσῃ καὶ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γέροντα Χαλκηδόνας κ. Βαρθολομαῖο, μίαν ἀπὸ τῆς περισσότερο ἀκτινοδόλους σήμερα Μορφῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου, τὸ ὁποῖο ἐπίσης τιμᾶται μὲ τὴν ἀπόφαση αὐτή. Τιμῶντας

ἐξ ἄλλου τὸ Τμήμα μας ἕνα ἀκόμη ἀπόφοιτο τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς τῆς Χάλκης, τιμᾶ καὶ τὴν ἀδελφὴν Θεολογικὴν Σχολήν, ἣ ὁποία ὡς τὸ ἀνώτατο Ἐκπαιδευτικὸν Καθίδρυμα τοῦ πρώτου ἑθνοῦ τῆς Ρωμιοσύνης, ἀνέδειξε κατὰ τὸν 19ο καὶ τὸν 20ῦ αἰῶνα «στρατιῶτας πρέποντας», κατὰ τὸν Κυρήνης Συνέσιον, σὺν Γένος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ θεώρησις τῆς συγκροτήσεως καὶ τῆς ἐνεργοῦ παρουσίας τοῦ τιμωμένου Ἱεράρχου, πού τιμητικὰ ἀνετέθη στὸν ὁμιλοῦντα, ἐπιθεδαιώνει τὴν εὐστοχίαν αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γέρον Χαλκηδόνας κ. Βαρθολομαῖος, κατὰ κόσμον Δημήτριος Ἀρχοντώνης, γεννήθηκε τὸ 1939 στὴν εὐάνδρο καὶ μαρτυρικὴν Ἱμβρόν, γενέτειρα καὶ τοῦ ὁμωνύμου του Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν μνήμην ἰδιαζόντως τιμᾶ ὁ τιμῶμενος Ἱεράρχης. Τῆς πρώτης σπουδῆς του ἔκαμε στὴν Ἱερὰ Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του (1961) χειροτονήθη Διάκονος ἀπὸ τὸν τότε Μητροπολίτην Ἱμβροῦ καὶ Γενέδου καὶ κατόπιν Χαλκηδόνας κυρὸ Μελλίτωγα. Ἡ δξυδέρκεια τοῦ αἰδιμίου Πατριάρχου Ἀθηναγόρου διέγνωσε τὰ προσόντα τοῦ νεοῦ Διακόνου καὶ μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς στρατιωτικῆς του θητείας ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης τὸν ἔστειλε στὴν Ρώμην γιὰ διεύρυνσιν τῶν σπουδῶν του. Ἐκεῖ ἐδικεῖθη σὺν Κανονικῷ Δίκαιῳ ἐπὶ τριετίαν καὶ ἀνακηρύ-

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Γέρων Ἀμερικής κ. Ἰάκωβος μετὰ τῶν γονέων καὶ συγγενῶν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

χθηκε Διδάκτωρ ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἀνατολικῶν Σπουδῶν, ὑπαγόμενο στὸ Ποντιφικὸ Γρηγοριανὸ Πανεπιστήμιο. Διδάκτωρ Ρωμαιοκαθολικοῦ Πανεπιστημίου, σηματοδοτώντας ἔτσι τὶς ἐπελθοῦσες μεταβολές στὴν ἐποχὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Διαλόγου, ἀλλὰ μὲ θέμα ἀπτόμενο ἐνὸς σημαντικοτάτου προβλήματος γιὰ τὴ ζωὴ καὶ πράξη τῆς Ὀρθοδοξίας. Οἱ σπουδές του συνεχίσθηκαν γιὰ ἓνα ἐξάμηνο στὸ Οἰκουμενικὸ Ἰνστιτούτο τοῦ BOSSEY (Ἑλβετία) καὶ γιὰ τρία ἐξάμηνα στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Μονάχου.

Τὸ ἦθος καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ συγκρότησή του ἤσαν τὰ κίνητρα τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας γιὰ τὴν μετὰ τὴν ἐπιστροφή του στὴν Πόλη (1968) ἐνταξίᾳ τοῦ πολλὰ καὶ καλὰ ὑποσχόμενου Διακόνου στὴ διακονία τῆς, τόσο τὴν ἱερατικὴ, ὅσο καὶ τὴν ἐκπαιδευτικὴ. Διορίζεται βοηθὸς τοῦ Σχολάρχου τῆς Χάλκης καὶ τὸ ἐπόμενο ἔτος χειροτονεῖται πρεσβύτερος, πάλι ἀπὸ τὸν Γέροντά του Χαλκηδόνα Μελίτωνα, ἐνῶ στὸ ὄψφιό του Ἀρχιμανδρίτου προχειρίσθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Πατριάρχη. Βλέποντας τὴν θεραπεία τῆς Θεολο-

γικῆς ἐπιστήμης ὡς προέκταση τῆς λειτουργικῆς καὶ ποιμαντικῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, συνέχισε τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, προοριζόμενος νὰ διδάξει Κανονικὸ Δίκαιο. Ἡ ἀναστολὴ ἔμως τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς τὸ 1971 —κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος— διέλυσε μὲν αὐτὸ τὸν δραματισμὸ, ἀλλ' ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ ἀνοίξε νέες προοπτικὲς στὴ σταδιοδρομία του. Τὸ 1972 ἐκλήθη ἀπὸ τὸν νεοεκλεγέντα Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη Δημήτριο νὰ ἀναλάβει τὴ διεύθυνση τοῦ συσταθέντος τότε Ἰδιαιτέρου Πατριαρχικοῦ Γραφείου, ἀναδεικνυόμενος κυριολεκτικὰ τὸ ALTER EGO τοῦ πρωτοθρόνου τῆς Ὀρθοδοξίας. Τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1973 χειροτονήθηκε ἀπὸ τὸν Πατριάρχη καὶ τὰ μέλη τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου σὲ ἐπίσκοπο, μετὰ τὴν ἐκλογή του σὲ Μητροπολίτη Φιλαδελφείας (Δεκέμβριος 1973). Ἡ διακονία του ὡς Διευθυντοῦ τοῦ Ἰδιαιτέρου Πατριαρχικοῦ Γραφείου ἔληξε —ἐπίσημα τουλάχιστον— μετὰ τὴν ἐκλογή του σὲ Μητροπολίτη Χαλκηδόνας (Ἰανουάριος 1990) καὶ τὴν δι' αὐτῆς ἀναγνώριση τῆς προσφορᾶς του στὴν Ἐκκλησία,

άλλα και τών δυνατοτήτων του. Η παρουσία του, έτσι, στο Πατριαρχείο πραγματώνεται τώρα από μιὰ θέση περισσότερο υπεύθυνη και έμφανή.

Ο νέος Πατριάρχης με τόν Μετ. Ευεργέτη κ. Παν. Άγγελόπουλο.

Ο Σεβασμιώτατος Γέροντς σ' όλη τήν ως σήμερα διακονία του επέδειξε κατά κοινή όμολογία, ικανότητα, ζήλο και άφοσίωση. Συνοδικός πάρεδρος από τ' 1974 και συγχρόνως πρόεδρος τών συνοδικών επιτροπών: «έπί τών οικονομικών», «κανονικής», «έπί τών διορθοδόξων Ζητημάτων», «έπί τών διαχριστιανικών Ζητημάτων», «έπί του διαλόγου μετά τών αρχαίων Άνατολικών Έκκλησιών» και «έπί του διαλόγου μετά τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας». Άκόμη υπευθύνότερες όμως ήσαν οι προς τὰ έξω άποστολές, που του ανέθεσε τ' Οικουμενικό Πατριαρχείο: Έκπρόσωπος τής Μεγάλης του Χριστού Έκκλησίας σε πλείστα Διορθόδοξα και Διαχριστιανικά Συνέδρια, προήδρευσε πρό ήμερών τής Διορθοδόξου Προπαρασκευαστικής Έπιτροπής τής Αγίας και Μεγάλης Συνόδου στο Διορθόδοξο Κέντρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο CHAMBESY τής Γενεύης. Έπανειλημμένως διετέλεσε μέλος Άντιπροσωπειών του Πατριαρχείου παρά τή

Τουρκική Κυβερνήσει στην Άγκυρα, ως και άποστολών τής έπαρχίας του Οικουμενικού Θρόνου στο Άγιον Όρος. Συνώδευσε επίσης τόν Οικουμενικό Πατριάρχη σ' όλες τις άποστολικές του περιουσίες στο έξωτερικό κατά τὰ τελευταία τέσσερα χρόνια.

Παρά τόν φόρτο τής εργασίας του στο Πατριαρχικό Γραφείο και τις ηδξήμενες φροντίδες στο έργο αυτό, δέν έγκατέλειψε ο Άγιος Χαλκηδόνας τήν επιστημονική έρευνα και συγγραφή, για τήν στήριξη και προβολή τής ορθοδόξου παραδόσεως. Στην επιστήμη διακρίνεται ως κριτικό και παραγωγικό πνεύμα, με διεισδυτική δύναμη και ευρύτητα προοπτικής, συνεπικουρούμενο από ένα άρτιο όπλισμό και θαυμαστή γλωσσική μάθεια. Δέν είναι μόνο δεινός χειριστής του Έλληνος λόγου σ' όλες τις διαχρονικές μορφές του, ο Σεβασμιώτατος, αλλά όμιλει επίσης τουρκικά, ιταλικά, λατινικά, άγγλικά, γαλλικά και γερμανικά. Πέρα τής εκκλησιαστικής και ή επιστημονική του διεθνώς παρουσία είναι τόσο σημαντική, που τ' Τμήμα μας δέν μπορούσε να τήν παραβλέψει.

Τ' επιστημονικό έργο του τιμωμένου Έράρχου έστιάζεται στο Κανονικό Δίκαιο, ως βασικό άξονα, με προεκτάσεις όμως στη δομή και παράδοση του Οικουμενικού Θρόνου και τήν προβληματική του σημερινού Οικουμενικού Διαλόγου. Έχει, συνεπώς, επίκαιρο και λειτουργικό χαρακτήρα. Η Κωδικοποίηση τών Έρων Κανόνων και κανονικών διατάξεων στην Όρθόδοξο Έκκλησία ήταν τ' άντικείμενο τής Διδακτορικής του Διατριβής, ή όποια έξεδόθη στη σειρά «Άνάλεκτα Βλατάδων» τ' 1970. Συνεχίζει και αξιοποιεί τις προηγηθείσες προτάσεις του άειμνήστου Καθηγητού Άμ. Άλιθιζάτου, αλλά και τήν μακρά σχετική πείρα τής Δυτικής Χριστιανοσύνης. Και μόνο οι τίτλοι τών κυριωτέρων εργασιών του μαρτυρούν τήν ουσία τής επιστημονικής προσφοράς του. Άναφέρω μερικώς:

— Τ' Οικουμενικό Πατριαρχείο εν τ' Συντάγματι τής Ελλάδος και εν τ' Καταστατικ' Χάρτη τής Έκκλησίας τής Ελλάδος.

— Η οικουμενική συνείδησις τής Έκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως και ή μέριμνα τών Έκκλησιών.

— Οι υπό τ' Οικουμενικό Πατριαρχείο εν Άμερική Καραθορρώσσοι.

— 25 έτη από τής άρσεως τών άγαθμάτων.

— Βαρθολομαίος Κουτλουμουσιανός, ο Ίμβριος και ή εν Φαναρίω Θεολογική Σχολή.

— Προσπάθειαι συγκροτήσεως Οικουμενικής Συνόδου πρό πεντηκονταετίας.

— Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης.

— Ὁ τέταρτος κανὼν τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου κ.λπ.

Γνωστὸς ὡς χαρισματικὸς ὁμιλητής, ἔχει κληθεῖ νὰ δώσει διαλέξεις στὴν Ἑλλάδα καὶ ἄλλες χώρες, ὅπως λ.χ. Βέλγιο, Αὐστρία, Ἰσπανία κ.λπ. Εἶναι ἰδρυτικὸ μέλος τῆς Ἑταιρείας τοῦ Δικαίου τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς ὁποίας ἐπὶ ἔτη διετέλεσε ἀντιπρόεδρος. Εἶναι ἐπίσης ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ Ἐταῖρος τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης.

Ὅλοι οἱ ἐπισκέπτες καὶ προσκυνητὲς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, πρὶν γίνουμε δεκτοὶ ἀπὸ τὸν Πατριάρχη τοῦ Γένους μας, συναντούσαμε τὴ σεμνὴ, γαμμάτη προσήγεια καὶ γλυκύτατη μορφή τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἰδιαιτέρου Πατριαρχικοῦ Γραφείου καὶ, κατακτημένοι κυριολεκτικὰ, ἀπὸ τὴν ἀνεπιτήδευτη μεγαλωσύνη τοῦ ψυχικοῦ του κάλλους, ὀδηγούμεθα ἀπὸ αὐτὸν στὸ Γραφεῖο τοῦ Πατριάρχου, γιὰ νὰ προσκυνήσουμε Ἐκείνον, ποὺ ἐνσαρκώνει στοὺς καιροὺς μας τὴ δόξα καὶ τὰ πάθη, τὴ χαριμολύπη μὲ μιὰ λέξη, τῆς Πονεμένης Ρωμιοσύνης. Ἀναδεικνύοντας ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὡς στενὸ συνεργάτη του τὸν τιμώμενο τήμερα Ἱεράρχη, ἐπιβεβαίωσε τὸ ἱστορικὸ ἀξίωμα, ὅτι ἀληθινὸς ἡγέτης εἶναι αὐτός, ποὺ γνῶρίζει νὰ ἐπιλέγει τὰ πρόσωπα τοῦ περιβάλλοντός του.

Ἀναφερόμενος, σὲ μιὰ μελέτη του, στὴ σημερινὴ θέση καὶ ἀποστολὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, σημειώνει ὁ Ἅγιος Χαλκηδόνας καὶ τὰ ἀκόλουθα: «Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι ὄχι ὑπερεκκλησία, οὔτε ὑπερεξουσία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' Ἐκκλησία κατὰ τὴν ἐκκλησιολογικὴν ἀξίαν καὶ ἔννοιαν τῆς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας. Ἐκκλησία ἐν τῇ Ἀνατολῇ, σύνδεσμος μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ συντονιστὴς τῶν ἐνεργειῶν του καὶ φορεὺς τῆς κοινῆς δράσεώς των καὶ κέντρον οἰκουμενικῆς διακονίας καὶ προσευχῆς» («Ἐκκλησία καὶ Θεολογία», 1981, σ. 1076). Ἀποκαλύπτει, ἔτσι τὴν αὐτοσυνειδησία του ὡς ὀρθοδόξου Ἱεράρχου, ἀλλὰ καὶ τὴν προοπτικὴ, μέσα στὴν ὁποία ἐντάσσει τὴν πανορθόδοξο καὶ οἰκουμενικὴ ἀποστολὴ καὶ μαρτυρία τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως - Νέας Ρώμης.

Ἀπὸ τὴ θέση σήμερα τοῦ πρώτου τῆ τάξει στὴ Σύνοδο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καλεῖται νὰ συμβάλει ὁ Σεβασμιώτατος Γέρον Μητροπολίτης Χαλκηδόνας κ. Βαρθολομαῖος στὴ διακράτηση μιᾶς μακραίωνος καὶ ἀσαλεύτου παραδόσεως, ποὺ ἐθεμελίωσαν πατριάρχες,

ὅπως ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος καὶ ὁ Μέγας Φώτιος. Αὐτῆς τῆς παραδόσεως ἀγωνιστὴ ὀραματιζόμεθα ὅλοι ἡμεῖς, ποὺ μετέχουμε στὴν ἀποψιγὴ χαρὰ του, τὸν Ἅγιο Χαλκηδόνα, σ' ὅποιαν ἐπαλξὴ καὶ ἂν τὸν τοποθετήσῃ σὺ μέλλον ἢ πανσθενουργὸς Θεῖα Χάρις».

Πρωτοπρ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΣ
Ἄν. Καθηγητῆς τοῦ Παν)μίου Ἀθηνῶν

Η ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΕΝΔΗΜΟΥΣΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Συνήλθεν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Ἐνδημούσα Σύνοδος, εἰς συνεδρίαν, τῇ Πέμπτῃ, 24ῃ Ὀκτωβρίου.

Κατ' αὐτὴν, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν Πρακτικῶν προγενομένων συνεδριῶν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνέγνω τὰς προγραμματικὰς Αὐτῆς Δηλώσεις ἐπὶ τῇ κατάρξει, αἰσίαις ταῖς ὥραις καὶ χρῆσταῖς ταῖς ἐλπίσι, τῆς Πατριαρχίας αὐτῆς, εἰς ἃς ἀπήνητησεν, ἐκ μέρους τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Ἐνδημούσης Συνόδου, ὁ α' τῆς τάξει Σεβ. Μητροπολίτης Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος.

Ἐν συνεχείᾳ, προτάσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὠρίσθησαν:

α) Πατριαρχικὸς Αὐτῆς Ἐπίτροπος ἐν τῇ χηρευούσῃ Ἱ. Μητροπόλει Χαλκηδόνας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως καὶ Θεύρων κ. Ἀθανάσιος, καὶ

β) Διευθυντὴς τοῦ Ἰδιαιτέρου Πατριαρχικοῦ Γραφείου ὁ Πανιερ. Μητροπολίτης Σεβαστείας κ. Δημήτριος.

Τέλος, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Ἐνδημούσα Σύνοδος, ἐξ ἀνακοινώσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, μετὰ λύπης ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἐν Κυρίῳ κοιμήσεως τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου πρώην Καρπάθου καὶ Κάσου κυροῦ Γεωργίου καὶ ἐγερθεῖσα μετὰ τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου ἐδεήθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐν χώρᾳ ζώντων.

Ἐκ τοῦ Γραφείου

Η Α.Θ.Π. Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α΄ ΕΙΣ ΒΟΛΟΝ, ΤΡΙΚΑΛΑ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΑ (28-30 Σεπτεμβρίου 1990)*

Στους βράχους τῶν Μετεώρων.

Ἀνερχόμενος, στίς 5 μ.μ., ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ Συνοδεία του, μαζί μὲ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπισήμους προσκεκλημένους, πρὸς τοὺς ἱερούς βράχους τῶν Μετεώρων, στάθμευσαν γιὰ λίγο στὴν κωμόπολη τοῦ Καστρακίου, ὅπου τοὺς ὑποδέχθηκαν ὄλοι, σχεδόν, οἱ κάτοικοι καὶ πολλοὶ ἐπισκέπτες, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν πρόεδρο τῆς Κοινότητος κ. Κων. Καρραλή. Μετὰ τὴ σύνομη καὶ θερμὴ προσφώνησή του καὶ τὴν ἐπίδοση πρὸς τὸν Πατριάρχη συμβολικοῦ δώρου, Ἐκεῖνος ἀποκάλυψε ἀναθηματικὴ πλάκα, ἡ ὁποία θὰ μαρτυρεῖ ἔσσει τὴν ἐκείθεν διέλευσή του.

Στὴ συνέχεια ἔφθασε στὴν ἱερά γυναικεία Κοινοβιακὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ὅπου τὸν ὑποδέχθηκαν ἡ ὁσιωτάτη Καθηγουμένη Ἀγάθη καὶ ἡ Ἀδελφότητα τῆς Μονῆς. Στὴ διάρκεια τῆς Δοξολογίας στὸ Καθολικό, ἡ Ἡγουμένη προσφώνησε τὸν Παναγιώτατο ταπεινὰ καὶ μὲ σεβασμό:

Παναγιώτατε,

Ἐὸ οὐρανοβάμων Παῦλος διδάσκει πὼς «αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις οἰγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι» (Α΄ Κορ. ιδ' 34).

Ἐποιασσομένη καὶ ἡ ταπεινότης μου ταῖς παρακλήσεσι τῶν Ἀδελφῶν μου μοναζουσῶν, τῶν ἐνασκουμένων ἐν τῷ Ἁγίῳ τούτῳ μοναστηρίῳ τοῦ Πρωτομάριτρος Στεφάνου, τολμῶ ὁμιλῆσαι καὶ γόνυ κλίνοσα πρὸ τῆς Ἐμειέρας Θειοτάτης Παναγιότητος, ἰκετεύω Ἀδελφὴν νὰ ἐδλογήσῃ τὸν Παρθενῶνα τούτου καὶ τὰς ἀδελφάς του, ὥστε νὰ ἀγωνισθοῦν τὸν προκειμενον αὐταῖς καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως καὶ λάθουν τὸν στέφανον τῆς δόξης ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Νυμφίου αὐτῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐτι δὲ παρακαλῶ Ἀδελφὴν, ὅπως, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπισκέψεώς Της ταύτης, δεχθῆ τὰ προσφερόμενα Ἀδελφῆ ἱερὰ ταῦτα καλύμματα, ἔργα χειρῶν μοναζουσῶν, μνημονεύη δὲ ἐν ταῖς πρὸς Κύριον Λειτουργ-

γιαῖς ἐπιεύξῃσιν Αὐτῆς καὶ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Κοινοβίου.

Παναγιώτατε, εἰς πολλὰ ἔτη.

Καλῶς ἤλθατε.

Τελειώνοντας τὴν προσφώνησή πρόσφερε στὸν Πατριάρχη θελοῦδινα κεντημένα καλύμματα τοῦ ἁγίου Ποτηρίου καὶ τοῦ Δισκαρίου καθὼς καὶ «Ἀέρα», ἐνῶ ὁ Παναγιώτατος —εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπισκέψεως— φύτεψε ἓνα δένδρο στὸ προαύλιο καὶ ἀποκάλυψε τοιχογραφία πλησίον τῆς πύλης τῆς Μονῆς, μὲ θέμα ἀπὸ τὸν στίχον: «Τεῖχος εἰ τῶν παρθένων, Θεοτόκε Παρθένε...». Στὴν προσφώνησή τῆς Ἡγουμένης Ἀγάθης, ὁ Πατριάρχης ἀπάντησε ὡς ἑξῆς:

Δόξαν καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμπομεν τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ, διότι ἐχαρίσατο ἡμῖν καὶ τῇ συνοδείᾳ ἡμῶν τὴν δωρεάν τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν εἰς τὸν ἐδλογημένον τοῦτον τόπον. Ἡ ἐπίσκεψις ἡμῶν εἰς τὴν Ἱεράν ἡμῶν Μονὴν μᾶς πληροῖ ἰδιαίτερας πνευματικῆς χαρᾶς καὶ ἱκανοποιήσεως, διότι εὐρίσκομεν ἐν αὐτῇ πλοσίους τοὺς καρποὺς τῆς θείας χάριτος, ἐμφανεῖς εἰς τὴν τάξιν, τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὴν ὄλην ὁργάνωσιν τοῦ ἱεροῦ τούτου κοινοβίου. Συγχαίρομεν θερμῶς ἐπὶ τούτῳ τὴν τε ὁσιωτάτην ἡγουμένην καὶ τὰς ἀδελφάς τῆς Μονῆς. Ἐὸ οἰκείος ποιμενάρχης δύναται ἀσφαλῶς νὰ κανχᾶται ἐν Κυρίῳ διὰ τὸ κόσμημα τοῦτο τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ.

Ἡ ζωὴ τῶν μοναχῶν ἔχει προσφρῶς χαρακτηρισθῆ ὡς κατάστασις μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς. Μετέωρος εὐρίσκειτο ὁ μοναχὸς μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ, διότι ὁ ἀγὼν του εἶναι νὰ ὑψωθῆ ὑπερᾶνω τοῦ κόσμου τούτου καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀγγελικὴν ζωὴν. Δὲν σιτηρίζει τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἐκπίδα του εἰς τὸν κόσμον τούτον, ἀλλ' εἰς τὸν Θεόν. Τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ μόνη δύναμις πὸν κατέχει, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἀπελλίξεται. Δὲν ἔχει πεποίθησιν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, οὔτε εἰς τὰς ἀρετὰς του, διότι ἐνώπιον τῆς ἀγιότητος τοῦ Θεοῦ τὰ ἀνθρώπινα ἐπιτεύγματα ὠχριοῦν. Ὅσον περισσότερον πλησιάζει πρὸς τὸν Θεὸν ἴσον περισσότερον θέλγεται δι' Αὐτὸν καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ προσκολληθῆ εἰς Αὐτόν. Αἰρούμενος ὑπερᾶνω τοῦ κόσμου, βλέπει αὐτὸν μὲ συμπά-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 601 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16 τεύχους.

θειαν καὶ ἀγάπην, διότι ἀγαπᾷ μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Δὲν ἔχει ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὰ μέλλοντα ἐπιζητεῖ, διότι «τὸ πολίτευμά του ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει». Τὴν κλίμακα ἐπιθυμεῖ νὰ ἀνέλθῃ, τὴν ἐνοῦσαν τὴν γῆν μὲ τὸν οὐρανόν, διότι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ εἶναι προωρισμένα νὰ ἐνωθοῦν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἔνωσιν αὐτὴν ἀγωνίζεται νὰ ἐπιφέρει ὁ μοναχός.

Ταῦτα πάντα γνωρίζετε καλῶς οἱ τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα ἐπιλέξαντες. Ἀποτελοῦν σκέψεις αἱ ὁποῖαι ἐρχονται εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἐπισκόπου τῶν Μετεώρων, διότι ὁ ὅλος χῶρος καὶ ἡ προσφυῆς ὀνομασία του εἰσηγούνται τοιαύτας σκέψεις. Μὲ τὴν ἔμπνευσιν καὶ τὸν θανασμόν, ποῦ προκαλεῖ εἰς κάθε προσκυνητὴν ὁ ἱερὸς οὐτιος χῶρος ἀπευθύνουμιν πρὸς ὑμᾶς πάσας δλόθυμον τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν, δεόμενοι τοῦ Κυρίου ὅπως στηρίξῃ καὶ σκέπῃ ὑμᾶς εἰς τοὺς πνευματικὸς ὑμῶν ἀγῶνας, ἀξιῶσαι δὲ ὑμᾶς τῆς ἀπολαύσεως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν Αὐτόν.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πασῶν ὑμῶν.

Ἀφοῦ ξαναγῆθηκε στὸ Μουσεῖο τῆς ἱστορικῆς Μονῆς ἡ Α. Θ. Παναγιώτης, οἱ λοιποὶ ἐπίσημοι, ἀκολουθούμενοι πάντοτε ἀπὸ πλῆθος χριστιανῶν, κατευθύνθησαν πρὸς τὴν πανηγυρίζουσα ἱερά Μονὴ τοῦ Μεγάλου Μετεώρου, ἐνῶ ὁ Παναγιώτατος ἔφθασε σ' αὐτὴν μὲ ἐλικόπτερο. Προηγούμενη ἐπίσκεψις πατριάρχου (τοῦ Ἱερεμία Α') εἶχε γίνῃ πρὶν ἀπὸ 445 χρόνια (1545)!

Ἡ Ἱερά Μονὴ ἦταν καθόλα ἔτοιμη γιὰ τὸν ἐροτασμό τοῦ ἱστορικοῦ καὶ μεγάλου γεγονότος. Γαλανόλευκη σημαία καὶ Δικέφαλος Ἄετός κυματίζουν περήφανα. Οἱ κώδωνες ἤχουν χαρμόσυνα. Οἱ ψυχὲς τῶν ὁσίων ἀσκητῶν ποῦ μόνασαν σ' αὐτὸν τὸν ἀγέρωχο θράχο στὴ διαρρευσασα 600ετία ἀσφαλῶς ἀγάλλονται καὶ χαίρουν. Ὁ Καθηγούμενος π. Ἀθανάσιος Ἀναστασίου ὑποδέχεται τὸν Παναγιώτατο κ. Δημήτριο, τὸν Μακαριώτατο κ. Σεραφεῖμ, τὸ κλιμάκιο τῶν Ὑπουργῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπισήμων ποῦ κατέρχονται ἀπὸ τὸ ἐλικόπτερο, νέοι καὶ νέες, μὲ τοπικὲς ἐνδυμασίες, ραζίνου μὲ ἄνθη τὸν Πατριάρχην, ἐνῶ ἑκατοντάδες χριστιανοὶ καὶ χριστιανὲς ἐπευφημοῦν μὲ ἀγάπη καὶ ἀπέραντο σεβασμὸ τῆ σεπτῆ Κορυφῆ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Στὶς 7 μ.μ. ἄρχισε —χοροστατοῦντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ— ὁ Μέγας Ἑσπερινὸς πρὸς τιμὴν τῶν ἁγίων Κτιτόρων τοῦ παλαίφατου Μοναστηριοῦ, ἐνῶ ὁ Πατριάρχης συμπροσευχόταν ἀπὸ τὸ Ἱερό Βῆμα. Κα-

θῶς ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ μεταδιδόταν ἀπὸ μικροφωνικὴ συσκευή καὶ γιὰ τοὺς ἐκτὸς τοῦ Καθολικοῦ, ὄχι μόνο ἡ ἱερά Μονὴ τῆς Θείας Μεταμορφώσεως (Μεγ. Μετεώρου) ἀλλὰ καὶ οἱ περίξ ἱεροὶ θράχοι ἐντηχοῦσαν τοὺς κατασκευαστικὸς ὕμνους καὶ ξαναζωντανευσαν «περασμένα μεγαλεῖα» ἐποχῶν κατὰ τὴς ὁποῖας στὰ Μετέωρα ἐγκαταβίωσαν πολυάριθμους Ἀδελφότητες καὶ μεμονωμένους ἀσκητές, ὕμνουντες καὶ δοξολογῶντες «ἡμέρας καὶ νυκτός» τὸ ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου...

Ἡ ὁλοκλήρωση τῶν τιμητικῶν ἐκδηλώσεων.

Τὸ πρωτὴ τῆς Κυριακῆς, 30ῆς Σεπτεμβρίου 1990, μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἄρχισαν νὰ ἤχουν χαρμόσυνα οἱ κώδωνες τοῦ Μεγάλου Μετεώρου, ἐνῶ στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς ἄρχισαν νὰ κατέρχονται οἱ ἄγιοι Ἀρχιερεῖς καὶ νὰ προσέρχονται Κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἐπίσημοι, κυβερνητικὰ στελέχη καὶ ὅσοι χριστιανοὶ εἶχαν τὸ εἰδικὸ δελτίο εἰσόδου στὴν Ἱ. Μονή, ἐνῶ στοὺς ἀπέγναντι λόφους συνέρρεαν πολυάριθμοι προσκυνητὲς ἀπὸ «ἐγγὺς καὶ μακρὰν».

Ὅταν ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου ἔφθασε στὸ σημεῖο τῶν «Καταβασίων», εἰσήλθαν στὸ ναὸ ἡ Α.Θ.Π. ὁ Πατριάρχης καὶ ὁ Μακ. Ἀθηνῶν. Ἀμφότεροι οἱ Προκαθήμενοι συλλειτουργήσαν προεξάρχοντες, ἐνῶ ἔλαβαν μέρος στὴν τέλεση τῆς ἀναμνάκτου θυσίας ἀρχιερεῖς - μέλη τῶν Συνόδων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν (ΚΠόλεως καὶ Ἑλλάδος), καθὼς καὶ ὁ Σεβ. Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλέξιος, συμπαραστατούμενοι ἀπὸ ἱερεῖς καὶ διακόνους. Ἡ θεία Λειτουργία μεταδιδόταν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ πολλοὺς τοπικοὺς καὶ ἄλλους ραδιοφωνικοὺς Σταθμοὺς.

Στὸ τέλος τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς θ. Λειτουργίας ὁ Μακ. κ. Σεραφεῖμ προσφωνῶντας τὴν Κορυφὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἶπε:

Αἰσθήματα ἀνεκλαλήτου χαρᾶς καὶ θαθείας οὐγκινήσεως πλημμυρίζουν, Παναγιώτατε, τὰς καρδίας ὅλων μας, καθὼς ἔχομεν μεταξὺ ἡμῶν κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην ἡμέραν τῆς 600ῆς ἀμφιετεριδὸς τῆς παλαιόφατου καὶ ἱστορικῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Μεταμορφώσεως Μετεώρων τὴν ὑμετέραν Παναγιώτητα μετὰ τῆς τιμίας αὐτῆς συνοδείας ἐλθοῦσης ἐκ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, ἵνα λαμπρῶνῃ τὸν ὅλον ἐροτασμόν. Ἡ προσωπικὴ αὐτῆ μεθ' ὑμῶν ἐπαφὴ, μετὰ διείτιαν, —ἀφ' οἷου ἔτερον σπουδαῖον διὰ τὸν Ὁρθόδοξον Μοναχισμόν γεγονός, ἡ 900ετηρὴς τῆς Ἱ. Μονῆς Θεολόγου συνήγαγεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἱεράν Πάμνον—, δὲν

ἀποτελεῖ μόνον συνάντησιν ἀδελφῶν, ἀλλὰ καὶ μαρτυρίαν ἀναγενομένην τῶν μεταξὺ τῆς μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τῆς θυγατρὸς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στενοτάτων δεσμῶν καὶ ἐπαφῶν ἐπιβεβαιουῦσαν τὴν πνευματικὴν αὐτῶν ἐνότητα.

Σημαντικὴ ἐπέτειος καὶ πάλιν παρέσχε εἰς ἡμᾶς τὴν εὐκαιρίαν τῆς εὐχαριστιακῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία καὶ συνιστᾷ τὴν κορυφαίαν ἐκδήλωσιν τῆς ἐνότητος ταύτης. Τὰ 600 ἔτη συνεχοῦς ἐκκλησιαστικῆς, ἐθνικῆς καὶ πολιτιστικῆς προσφορᾶς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου ἀνήκουν εἰς τὰς λαμπροτέρας σελίδας τοῦ μετεωρικοῦ μοναχισμοῦ, ὅστις ἀγωνίζεται ἐν μέσῳ ἀντιξοοτήτων πολλῶν, ἰδίᾳ δὲ ἀντιμετωπίζων τουριστικὴν ἐπέλασιν, ἐξ αἰτίας τῶν τόσων ἀξιοθεάτων τῆς περιοχῆς, γὰρ διατηρήσῃ ἀλώβητον τὴν παράδοσιν αὐτοῦ. Καὶ ὁ τοιοῦτος ἐορτασμός ὑπογραμμίζει ἀκριβῶς τὸν ἀληθῆ χαρακτήρα τῶν Μετεώρων, ὡς τόπου ἱεροῦ καὶ ἁγίου, ἔνθα τὰ θαυμάσια τῆς φύσεως συναντῶνται μὲ τὰ θαυμαστά δημιουργήματα τῆς ἐφέσεως τῶν μοναχῶν, εἰς τὴν τέχνην, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὰ Γράμματα. Ὁ χαρακτήρ οὗτος εἶναι ἀνάγκη γὰρ διατηρηθῆ ἀπαράλλακτος, ὥστε ὁ ταλαιπωρημένος ἄνθρωπος τοῦ καιροῦ μας γὰρ εὐρίσκη ἐνταῦθα ὁμοῦ μὲ τὸ γαλήριον τοπίον, τὴν πνευματικὴν γαλήνην καὶ ἀνακούφισιν.

Δι' ἐμὲ προσωπικῶς, ὡς Θεσσαλόν, αἱ στιγμαὶ τὰς ὁποίας ζῶμεν ἐκ τοῦ ὑποβλητικοῦ τοῦτου βράχου εἶναι ἔτι πλέον συγκινητικαί. Ἀλλὰ καὶ ἡ πατρὶς μας ὅλη καὶ ἡ Ὁρθοδοξία ἅπασα ἀγάλλονται ἐπὶ τῇ ἀμφιτετηρίδι ταύτῃ, ὀργανωθείση ὑποδειγματικῶς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλεξίου, ρηξικελεύθου ἱεράρχου διακρινομένου διὰ τὴν προσήλωσίν του εἰς τὴν ἑλληνορθόδοξον παράδοσίν μας. Δι' ὃ καὶ συγκαίροντες πᾶσιν τοῖς ἐργασασμένοις εὐχόμεθα εἰς Ὑμᾶς μὲν Παναγιώτατε ὑγίειαν καὶ ἄμφω ἀποβλέποντες εἰς περαιτέρω ἀδελφικὴν καὶ ἀγαστὴν συνεργασίαν καὶ συμπόρευσιν, εἰς δὲ τοὺς μοναχοὺς καὶ τοὺς ἐνταῦθα προσελθόντας, τὴν ἐδλογίαν τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ πλουσίαν τὴν πνευματικὴν ὠφέλειαν.

Κατόπιν προσφώνησε τὸν Πατριάρχη κ. Δημήτριο ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου παγος. ἀρχιμ. κ. Ἀθανάσιος Ἀναστασίου ὡς ἐξῆς, ἐνώ τοῦ πρόσφερε ὡς δῶρο Σταυρὸ Ἁγιασμοῦ γιαννιώτικης τέχνης:

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ὡς εὐπαρέσχητε μετὰ τῆς τιμίας συνοδείας Ὑ-

μῶν εἰς τὰ Ἁγία Μετέωρα, τὸν ἱερόν αὐτὸν τόπον, τὸν ὁποῖον ἡ Θεία Πρόνοια προώρισε καὶ ἡ πνευματικὴ ἀγωνία τοῦ ἀνθρώπου ἀνέδειξε εἰς τόπον ἀδιαλείπτου προσευχῆς καὶ συνεχοῦς ἀσκήσεως. Εἰς τοὺς μετεωρισμένους καὶ γυμνοὺς αὐτοὺς βράχους πραγματώνεται ἐπὶ ἕξ αἰῶνας, διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἀσκήσεως, ἡ πνευματικὴ μουσαγωγία τῆς συνατήσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας μὲ τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ, διὰ γὰρ ἀναδειχθῆ ὁ ἄγονος καὶ αἰχμηρὸς αὐτὸς χώρος εἰς τὸν ἱερόν τόπον τοῦ Ἀχωρήτου καὶ στίβου πνευματικῶν ἀγωνισμάτων διὰ τὴν μέθεξιν εἰς τὰς φωτισεῖς ἀκτῖνας τῶν ἀκτίσιων δωρεῶν τῆς Θείας Χάριτος.

Ἡ ἐπίσκεψίς Σας αὕτη, Παναγιώτατε, ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἁγίας Λιθοπόλεως τῶν Σταγῶν καὶ ἕνα νέον κρῖνον πολύτιμον εἰς τὴν χρυσὴν ἄλυσιν τῆς ἀγάπης καὶ στοργῆς τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἣτις συνδέει τὴν Μητέρα καὶ πρωτόθρονον ἐν τῇ καθόλου Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ τοῦ δευτέρου καὶ μεγάλου, μετὰ τὸν Ἀθῶνα, εἰς τὸν χώρον τῆς ἐδλογημένης Ἑλλάδος, μοναστικοῦ κέντρου, τῶν Ἀγίων Μετεώρων.

Ἡ ταπεινὴ χορεία τῶν ἀσκητῶν τῆς μοναστικῆς αὐτῆς Πολιτείας, ἡ ὁποία ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Ἀρχιερατείας τοῦ φιλομονάχου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας Κυρίου Κυρίου Ἀλεξίου γνωρίζει ἡμέρας πνευματικῆς ἀναγεννήσεως, λαμπρύνεται σήμερον διὰ τῆς θείας πράγματι δωρεᾶς, τῆς παρουσίας καὶ τῆς ἐδλογίας τῆς Σεπτῆς Κορυφῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, ἣτις ὡς «δρόσος Ἀερῶν» κατέβη ἐπὶ τὰ ὄρη ταῦτα. Ἡ ἱερὰ πορεία τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιώτητος εἰς τοὺς τόπους τῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς, τὸν Ἀθῶνα δηλονότι καὶ τὰ Ἁγία Μετέωρα, μετὰ τὴν κοπιώδη πορείαν ἀγάπης, ἐνότητος καὶ εἰρήνης πρὸς πάσας τὰς κατὰ τόπους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, συγκεφαλαιώνει τὴν πνευματικὴν εὐαισθησίαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἰσόρροπον τόνωσιν ὅλων τῶν ἐκφράσεων τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος πρὸς ὑπέρβασιν τῶν πνευματικῶν ἀδιεξόδων τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, δίδουσα ζῶσαν μαρτυρίαν τῆς σωζούσης Ὁρθοδόξου Πίστεως.

Ὡς φιλόστοργος Μήτηρ καὶ τροφὸς τοῦ Μοναχισμοῦ ἐπὶ αἰῶνας, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον μεριμνᾷ μὲ ἀνύστακτον φρονίδα διὰ τὴν τόνωσιν τοῦ ἀσκητικοῦ ιδεώδους τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὴν ἀρμονικὴν σύνδεσιν τῆς λειτουργικῆς ἐμπειρίας μὲ τὴν πνευματικὴν θεωρίαν. Ἡ συνδυασμένη πορεία τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιώτητος εἰς τὴν Ἀγιώ-

Ὁρθόδοξος - Λουθηρανική Μικτή Ἐπιτροπή Διαλόγου

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΣΥΝΟΔΟΙ *

(Μόσχα, 31 Μαΐου - 7 Ἰουνίου 1991)

Αὐτὸ εἶναι τὸ σχίσμα μεταξὺ Φράγκων καὶ Ρωμαίων, τὸ ὁποῖον κατέληξεν εἰς σχίσμα μεταξὺ Ρωμαϊκοῦ καὶ Φραγκο - Λατινικοῦ Χριστιανισμοῦ, μετὰ τοὺς διαμετρικῶς ἀντιτιθεμένους τρόπους κατανοήσεως τῆς ἀποστολῆς τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν συνόδων τῶν ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωσίας. Οἱ Φράγκοι κυριολεκτικῶς κατέλαβον μίαν ἱατρικὴν ἔταιρειαν καὶ τὴν μετέτρεψαν εἰς ἔταιρειαν κομπογιαννιτῶν. Οἱ Ἀνατολικοὶ Φράγκοι ὠλοκλήρωσαν τὴν ἐξάπλωσιν τῆς ἔταιρείας αὐτῆς τῶν κομπογιαννιτῶν, ὅταν ὀριστικῶς πλέον κατέλαβον τὸν Παπικὸν Θρόνον μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1012 καὶ 1046.

Ὁ Ὁρθόδοξος Πολιτισμὸς πράγματι δύναται νὰ ἐξαφανισθῆ, ὄχι ὅμως λόγῳ δυτικοποιήσεως, ἀλλὰ λόγῳ ἰσχυρῶν στοιχείων φραγκολατινοποιήσεως, ἡ ὁποία εἰσήχθη εἰς τὴν Ρωσίαν ὑπὸ τοῦ Πέτρου τοῦ

Μεγάλου (1682-1725), τοῦ ὁποίου ἡ ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ ἐγένετο νόμος τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Ἔθνους τὸ 1827. Ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη ἐπέρασεν ἀπὸ μίαν μακρὰν διαδικασίαν ἀποφραγκολατινοποιήσεως μέσῳ ἰσχυρῶν στοιχείων ἐπανελληνοποιήσεως καὶ ἐπαναρωμαιοποιήσεως, ἀλλὰ ὄχι εἰς τὴν ἀποστολικὴν τὴν μορφήν. Τὸ ἔμβρυόν τῶν ἐνεφανίσθη τὸν 12ον αἰῶνα μετὰ τὴν ἀνοδὸν τῆς μεσαίας τάξεως καὶ ἤρχισε νὰ κυφορῆται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ τῆς Προτεσταντικῆς Μεταρρυθμίσεως. Ἐγεννήθη εἰς τὸν Διαφωτισμὸν καὶ ὠρίμασε κατὰ τὴν Ἀμερικανικὴν καί, κυρίως, κατὰ τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν. Ἡ Ἀμερικανικὴ καὶ ἡ Γαλλικὴ Δημοκρατία, στηριζόμεναι ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τῆς ἰσότητος ὅλων τῶν πολιτῶν, ἤρχισαν τὴν προοδευτικὴν καταστροφὴν τῆς τάξεως τῶν ἐκ γενετῆς βασιλείων καὶ εὐγενῶν, τὴν ὁποίαν εἶχαν ἐπιβάλει οἱ Φράγκοι καὶ οἱ ὑπόλοιποι σύμμαχοί τῶν Τεύτονες, ὅταν ἐθεμελίωσαν

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 606 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16 τεύχους.

νημον μοναστικὴν Πολιτείαν καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν μοναστικὴν Πολιτείαν τῶν Ἁγίων Μετεώρων, ἐκφράζει τοὺς ἀκαταλύτους δεσμοὺς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας μετὰ τοὺς ἱεροὺς χώρους τῆς ἀσκήσεως καὶ ἀναδεικνύει τὴν συνείδησιν τῆς Ὁρθοδοξίας διὰ τὰς πηγὰς τῆς Ὁρθοδόξου πνευματικότητος.

Παναγιώτατε Δέσποια,

ἡ φυσικὴ ἰδιαιτερότης τῶν Ἁγίων Μετεώρων, τῶν ἱερῶν τούτων χώρων, ἐν οἷς, ἐπὶ ἑξ αἰῶνας, διατηροῦνται ὡς πρότυπα τῶν ἐνασκουμένων οἱ ἁγῶνες καὶ τὰ παλαιόματα τῶν Ἁγίων Κιτόρων τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, Ὁσίων Ἀθανασίου καὶ Ἰωάννου τοῦ Βασιλέως καὶ Μοναχοῦ, πρὸς τοὺς διαφόρους ἐκάστοτε Γολιάθ, ὑποδηλώνει καὶ τὴν ἰδιαιτερότητα τῶν λογισμῶν τοῦ μονήρους βίου, ἀλλ' ὁ μοναχισμὸς τῆς Ὁρθοδοξίας, χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός. Εἰς κλίμακα τῆς ἀσκητικῆς θεωρίας οἱ μοναχοὶ πολλάκις πίπτουν, ἀλλ' ἡ κλίμαξ τῆς ἀσκήσεως παραμένει σταθερὰ εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ καλεῖ εἰς νέους πνευματικὸς ἀγῶνας.

Παναγιώτατε,

ἡ παρουσία τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότη-

τος, μετὰ ἀπὸ 450 ἔτη ἀπὸ τῆς τελευταίας ἐπισκέψεως Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς τὴν Ἁγίαν ταύτην Διθόπολιν λειτουργεῖ ὡς ἀγγελικὴ σάλπιγξ, ἡ ὁποία καλεῖ πάντας ἡμᾶς εἰς ἔντονον ἄσκησιν, εὐεργετικὴν προσφορὰν καὶ ἀδιάλειπτον προσευχὴν διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου.

Καλῶς ἤλθατε Παναγιώτατε.

Παναγιώτατε, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπισκέψεώς Σας αὐτῆς εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μονήν, παρακαλῶ δεχθῆτε τὸν τίμιον τοῦτον Σταυρὸν καὶ εὐλογῆσατε δι' αὐτοῦ τὴν ταπεινότητά μου, τοὺς σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ Πατέρας καὶ Ἀδελφούς, ὅπως τὸ φῶς τοῦ ἐν τῷ Ὁρει τῷ Θαβῶρ μεταμορφωθέντος Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καταγράσῃ ἡμᾶς, ἵνα κρατῶμεν τὴν λαμπάδα τῆς Πίστεως ἀνημμένην καὶ φεγγολοῦσαν, ἵνα διὰ βίου δίδωμε τὴν μαρτυρίαν τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἵνα μᾶς ἀξιῶσιν καὶ τῆς θέας τοῦ προσώπου Αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐσχάτῃ.

(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Δ) γνήσις Ἐκδόσεων Ἀποστολικῆς Διακονίας

εἰς τὴν Δύσιν τὸν Λατινικὸν τῶν Χριστιανισμὸν καὶ Πολιτισμὸν ἐπάνω εἰς τὰ ἐρείπια τῆς Ρωμαϊκῆς Χριστιανοσύνης καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ τῆς Πολιτισμοῦ, τὰ ὁποῖα μαζί με τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης εἶχαν κατακτήσει.

Ἡ Φραγκολατινικὴ μεταφυσικὴ, κοσμολογία καὶ ψυχολογία μετεβλήθησαν εἰς ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος, με παραλλήλους προόδους εἰς τὴν νεωτέρα ἐπιστήμην.

Αὐτὸ ὅμως δὲν συνέβη παντοῦ καὶ οὔτε κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν. Οἱ βασιλεῖς, οἱ εὐγενεῖς, καθὼς καὶ ἡ Παπασύνη καὶ αἱ Προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι, πού συνεχίζουν νὰ χρησιμεύουν ὡς στηρίγματα τῶν καταλοίπων τῆς τάξεως τῶν βασιλέων καὶ εὐγενῶν, χρειάζονται πολὺ τὴν ταύτισιν τοῦ Φραγκο - Λατινικοῦ (Dark Ages) μετὰ τοῦ Δυτικοῦ Πολιτισμοῦ.

Ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν ταύτισιν ἀπέρριψαν ἡ Ἀμερικανικὴ καὶ ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις καὶ μέρος τοῦ Προτεσταντισμοῦ.

2) ΑΙ ΣΤΥΝΟΔΟΙ ΩΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙΝΙΚΩΝ.

Ὁφείλομεν νὰ ἔχωμεν σαφῆ εἰκόνα τῶν πλαισίων ἐντὸς τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Κράτος εἶδον τὴν συμβολὴν τῶν θεουμένων εἰς τὴν θεραπείαν τῆς νόσου τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος καὶ εἰς τὴν τελειοποίησίν της, διὰ νὰ κατανοήσωμεν τόσον τὴν ἀποστολὴν τῶν συνόδων, ὅσον καὶ τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία τὰς ἐνεσωμάτωσε εἰς τὸ διοικητικὸν τῆς δίκαιον. Οὔτε ἡ Ἐκκλησία, οὔτε τὸ Κράτος εἶδον τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἀπλὴν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν τῶν πιστῶν διὰ τὴν μετὰ θάνατον εἰσοδὸν τῶν εἰς τὸν παράδεισον. Τοῦτο θὰ ἰσοδυναμῆ με ἰατρικὴν συγχώρησιν τῶν νόσων τῶν ἀσθενῶν διὰ τὴν μετὰ θάνατον θεραπείαν τῶν. Καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Κράτος ἐγνώριζον καλῶς ὅτι ἡ ἄφεσις ἁμαρτιῶν ἦτο μόνον ἡ ἀρχὴ τῆς θεραπείας τῆς ἀναζητούσης τὴν εὐδαιμονίαν νόσου τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ θεραπεία αὐτὴ ἤρχιζεν μετὰ τὴν κάθαρσιν τῆς καρδίας, ἔφθανεν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς καρδίας εἰς τὴν φυσικὴν τῆς κατάστασιν τοῦ φωτισμοῦ καὶ ἐτελειοποιεῖτο ὁ ὅλος ἄνθρωπος εἰς τὴν ὑπὲρ φύσιν κατάστασιν τοῦ δοξασμοῦ, δηλαδὴ τῆς θεώσεως. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς θεραπείας καὶ τῆς τελειώσεως ταύτης δὲν ἦτο μόνον ἡ κατάλληλος προετοιμασία διὰ τὴν μετὰ τὸν σωματικὸν θάνατον ζωὴν, ἀλλὰ καὶ ἡ μεταμόρφωσις τῆς κοινωνίας ἐδῶ καὶ τώρα ἀπὸ συγκροτήματα ἐγωϊστικῶν καὶ ἐγωκεντρικῶν ἀτόμων εἰς κοινωνίας

ἀνθρώπων με ἀνιδιοτελεῖ ἀγάπην, «ἥτις οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς».

α) Παράδεισος καὶ Κόλασις.

Ἐκαστος θὰ ἴδῃ τὴν ἐν Χριστῷ δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ φθάσῃ εἰς τὸν βαθμὸν ἐκείνον τῆς τελειώσεως τὸν ὁποῖον ἔχει ἐπιλέξει καὶ διὰ τὸν ὁποῖον ἔχει ἐργασθεῖ. Ἀκολουθῶντες τὸν Ἄπ. Παῦλον, τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην καὶ τὴν ἰδικὴν τῶν πειρῶν οἱ Πατέρες ὑποστηρίζουν, ὅτι θὰ σωθοῦν ἐκεῖνοι πού βλέπουν τὸν ἀναστάντα Χριστὸν ἐν δόξῃ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν, εἴτε «δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι» μέσῳ τῶν ἀδιαλείπτων ἐν τῇ καρδίᾳ προσευχῶν καὶ ψαλμῶν, εἴτε «πρόσωπον πρὸς πρόσωπον» μέσῳ τοῦ δοξασμοῦ. Ἐκεῖνοι πού δὲν τὸν βλέπουν οὕτως εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, θὰ ἰδοῦν τὴν δόξαν Του ὡς αἰώνιον καὶ καταναλίσκον πῦρ καὶ σκότος ἐξώτερον εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν. Ἡ ἄκτιστος δόξα, τὴν ὁποῖαν ἔχει ὁ Χριστὸς κατὰ φύσιν ἀπὸ τὸν Πατέρα, εἶναι παράδεισος δι' ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ ἐγωκεντρικὴ καὶ ἰδιοτελεῖς ἀγάπη ἔχει θεραπευθῆ καὶ μεταμορφωθῆ εἰς ἀνιδιοτελεῖ ἀγάπην. Ὅμως ἡ ἰδία δόξα εἶναι τὸ ἄκτιστον πῦρ τὸ αἰώνιον καὶ ἡ κόλασις δι' ἐκείνους πού ἐπέλεξαν νὰ μείνουν ἀθεράπευτοι μέσα εἰς τὴν ἰδιοτελεῖάν των.

Δὲν εἶναι ἐν προκειμένῳ σαφεῖς μόνον ἡ Γραφὴ καὶ οἱ Πατέρες, ἀλλὰ καὶ αἱ Ὁρθόδοξοι εἰκόνας τῆς Κρίσεως. Τὸ ἴδιον τὸ ἐκηγάζον ἐκ τοῦ Χριστοῦ χρυσὸν φῶς τῆς δόξης, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον περικλείονται οἱ φίλοι Του, γίνεται κόκκινον καθὼς κυλᾷ πρὸς τὰ κάτω, διὰ ν' ἀγκαλιάσῃ, αὐτὴ ἡ ἰδία θεῖα ἀγάπη, τοὺς «κατηραμένους», πού τὴν βλέπουν ὡς δύναμιν κολαστικὴν. Αὐτὴ εἶναι ἡ δόξα καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, πού καθαρίζει τὰ ἁμαρτήματα ὄλων, ἀλλὰ δοξάζει τοὺς μὲν καὶ κολάζει τοὺς δέ. Ὅλοι θὰ ὀδηγηθοῦν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος «εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν», δηλαδὴ θὰ ἴδουν τὸν Χριστὸν μετὰ τῶν φίλων Του ἐν δόξῃ, ἀλλὰ ὄλοι δὲν θὰ δοξασθοῦν. «Ὅς ἐδικαίωσεν, τούτους καὶ ἐδόξασεν», κατὰ τὸν Ἄπ. Παῦλον. Ἡ παραβολὴ περὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ πλουσίου εἰς τὸν τόπον τῶν βασάνων εἶναι σαφῆς. Ὁ πλούσιος βλέπει, ἀλλὰ δὲν μετέχει (Λουκ. 16:19-31).

Ἡ Ἐκκλησία δὲν στέλνει κανένα εἰς τὸν παράδεισον ἢ εἰς τὴν κόλασιν, ἀλλὰ προετοιμάζει τοὺς πιστοὺς διὰ τὴν θέαν τοῦ Χριστοῦ ἐν δόξῃ τὴν ὁποῖαν θὰ ἔχουν ὄλοι οἱ ἄνθρωποι. Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν κολασμένον τόσον, ὅσον καὶ τοὺς ἀγίους. Θέλει τὴν θεραπείαν ὄλων, ἀλλὰ ὄλοι δὲν δέχονται τὴν θεραπείαν, πού Αὐτὸς προσφέρει. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ἡ ἄφεσις

ἁμαρτιῶν δὲν εἶναι ἀρκετὴ προετοιμασία διὰ νὰ ἰδῆ κανεὶς τὸν Χριστὸν ἐν δόξῃ καὶ νὰ δοξασθῆ.

Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ Φραγκο - Λατινικὴ Παράδοσις κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ σεσωσμένοι εἶναι ἐκεῖνο εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Χριστὸς δῆθεν κατήλλαξε τὸν Πατέρα του δὲν ἔχει θέσιν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν. Ἑρμηνεύων τὸ 2 Κορ. 5:19, π.χ., ὁ Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος λέγει, «Καταλλάγητε τῷ Θεῷ. Καὶ οὐκ εἶπε· καταλλάξατε ἑαυτοῖς τὸν Θεόν, οὐ γὰρ ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἐχθραίνων, ἀλλ' ἡμεῖς· Θεὸς γὰρ οὐδέποτε ἐχθραίνει»³.

Ἐντὸς τῶν ὡς ἄνω πλαισίων κατενόησε τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ θεραπευτικὴν καὶ τελειωτικὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὸ γενικὸν ὄφελος τῆς κοινωνίας. Ἄλλως δὲν διαφέρουν κατ' οὐσίαν μεταξὺ τῶν αἰθρησκείαι, πού ὑπόσχονται τὴν μετὰ θάνατον ἱκανοποίησιν, ἀντὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ θεραπείας τῆς νόσου τῆς ἐπιθυμίας δι' εὐδαιμονίαν.

6) Τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον τοῦ Παύλου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

Τὰ κεφάλαια 12 ἕως 15 τῆς Α' πρὸς Κορινθίους εἶναι μοναδικὸν παράθυρον, μέσῳ τοῦ ὁποίου δύναται κανεὶς νὰ θεωρήσῃ τὴν πραγματικότητα τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος τοῦ Χριστοῦ. Οἱ μετέχοντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐντάσσονται εἰς δύο ομάδας ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς θεραπείας καὶ τῆς τελειώσεως: τοὺς φωτισμένους καὶ τοὺς δοξασμένους. Τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἀναγράφονται σαφῶς εἰς τὴν Α' Κορ. 12:28⁴.

Ἀρχίζει κανεὶς μὲ τὸ νὰ γίνῃ «ιδιώτης», (λαϊκὸς)⁵ ὅστις λέγει «ἄμην» κατὰ τὴν λογικὴν λατρείαν ἐν ἀντιβολῇ πρὸς τὴν νοερὰν ἐν τῇ καρδίᾳ γενομένην λατρείαν. Εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον ἀσχολεῖται ὁ ιδιώτης μὲ τὴν μετάβασιν τοῦ ἀπὸ τὴν κάθαρσιν τῆς καρδίας εἰς τὸν φωτισμὸν αὐτῆς ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν ἐκείνων πού εἶναι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μέλη τοῦ

3. Ἰωάννου Ρωμανίδου, Τὸ Προπατορικὸν Ἄμάρτημα, 2α ἔκδοσις, Δόμος, Ἀθήνα 1989, σελ. 91.

4. Ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος συνοψίζει τὴν Πατερικὴν ἐρμηνευτικὴν περὶ τῆς Α' Κορ. 12:27-28. «Ἴνα δὲ καὶ τὰς διαφορὰς τῶν μελῶν καὶ τίνα ταῦτα καὶ τίνες εἰσὶν ἀποδείξῃ, ἔφη· Ἰμεῖς δὲ ἐστε σῶμα Χριστοῦ... γένη γλωσσῶν. Εἶδες τὰς διαφορὰς τῶν μελῶν τοῦ Χριστοῦ; Ἐμαθεὶς τίνες εἰσὶ μέλη αὐτοῦ;». Βιβλὸς τῶν Ἠθικῶν στ' πῶς ἐνοῦται τῷ Χριστῷ καὶ Θεῷ καὶ ἐν γίνονται μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ ἅγιοι.

5. Πιστὸς μὲ τὸ βάπτισμα τοῦ ὕδατος μὴ εἰσελθὼν ἀκόμη εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ φωτισμοῦ, δηλαδὴ εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ Πνεύματος, καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐχὶ ἀκόμη μέλος τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ «βασιλείου ἱερατεύματος». Διὰ τοῦτο καὶ λέγεται ιδιώτης, ἀφ' οὗ ιδιωτεύει.

σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποτελοῦν τὸ «βασιλεῖον ἱερατεύμα».

Οἱ βαθμίδες τοῦ φωτισμοῦ ἀρχίζουσι μὲ τὰ «γένη γλωσσῶν», τὸ κατώτερον τῶν χαρισμάτων, εἰς τὴν 8ην θέσιν καὶ φθάνουσι μέχρι τὸ χάρισμα τοῦ «διδασκάλου» εἰς τὴν 3ην θέσιν.

Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας εἶναι οἱ «προφῆται», (εἰς τὴν 2αν θέσιν), οἱ ὁποῖοι ἔλαβον τὴν ἰδίαν ἀποκάλυψιν μὲ τοὺς ἀποστόλους (Ἐφ. 3:5) εἰς τὴν 1ην θέσιν καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς ἀποτελοῦν «τὸ θεμέλιον» τῆς Ἐκκλησίας (Ἐφ. 2:20). Οἱ ἀπόστολοι καὶ προφῆται εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς Ἐκκλησίας κατὰ παρόμοιον τρόπον πού οἱ ἱατροὶ εἶναι τὸ θεμέλιον τῶν νοσοκομείων.

Τὰ «γένη γλωσσῶν» εἶναι τὸ θεμέλιον, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον οἰκοδομοῦνται ὅλα τὰ ἄλλα χαρίσματα, πού ἀναστέλλονται προσωρινῶς μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δοξασμοῦ (Α' Κορ. 13:8). Ὡς ἀπόστολος ὁ Παῦλος κατατάσσει τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ καταλόγου τῶν μελῶν, πού «ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ»: «Ὅμως διατηρεῖ ἀκόμη «τὰ γένη γλωσσῶν», δηλαδὴ τὸ κατώτερον τῶν χαρισμάτων. Γράφει: «Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶ» (Α' Κορ. 14:18). Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι τὰ «γένη γλωσσῶν» ἀνήκουσι εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῶν χαρισμάτων ἐντὸς τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Μὲ τὸ «μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσι»; ὁ Παῦλος ἐννοεῖ τοὺς «ιδιώτας», οἱ ὁποῖοι δὲν ἀριθμοῦνται μεταξὺ τῶν ναῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μελῶν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ (1 Κορ. 12:28).

Ὁ φωτισμὸς καὶ ὁ δοξασμὸς τῶν μελῶν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι βαθμοὶ αὐθεντίας προερχόμενοι ἀπὸ ἀνθρωπίνην ὑπόδειξιν ἢ ἐκλογὴν. Εἶναι ἐκ Θεοῦ χαρίσματα πρὸς ἐκείνους πού συνειργάσθησαν μὲ φωτισμένους καὶ θεουμένους, διὰ νὰ τοὺς διαδεχθῶν ὡς θεραπευμένοι καὶ τελειοποιημένοι ἵνα διατηρήσουν οὕτω τὴν ἀποστολικὴν αὐτὴν παράδοσιν καὶ διαδοχὴν ἀπὸ γενεᾶν εἰς γενεάν. Τὸ ὅτι ὁ Παῦλος καλεῖ τὰ μέλη τῶν κατωτέρων βαθμίδων θεραπείας καὶ τελειότητος νὰ ἀναζητήσουν τὰ κρείττονα χαρίσματα σημαίνει σαφῶς, ὅτι ὅλοι ὀφείλουσι καὶ δύνανται νὰ γίνουσι προφῆται, δηλαδὴ νὰ φθάσουσι εἰς τὸν δοξασμόν. «Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεῦτε» (Α' Κορ. 14:5).

(Συνεχίζεται)

Πρωτοπρ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΝΙΔΗΣ
Καθηγητῆς τοῦ Παν(μίου Θεο)νίκης

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΙΑ Ἐπισκοπικῆς ζωῆς καὶ δράσεως (1965-1990) ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΡΑΜΑΣ κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ*

Η ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
«ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗΣ ΖΩΗΣ
ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΣ 1965 - 1990»

Κατόπιν στοῦ δῆμα ἀνήλθε ὁ κ. Εὐάγγελος Λέκ-
κ ο ς, θεολόγος - νομικός, Διευθυντῆς Ἐκδόσεων τῆς
Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-
δος, ὁ ὁποῖος ἔκανε συνοπτικὴ παρουσίαση τοῦ μόλις
κυκλοφορήσαντος βιβλίου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δρά-
μας κ. Διονυσίου, μὲ τίτλο «Εἰκοσιπενταετία ἐπισκοπι-
κῆς ζωῆς καὶ δράσεως, 1965 - 1990». Ὁ ἑμιλητῆς,
ποῦ εἶχε τὴν ἐπιμέλεια - ἐπιστάση τῆς ἐκδόσεως, εἶπε:

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Τίμιο Πρεσβύτεριο,
Ἀξιότιμοι ἐπικεφαλῆς τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν,
Κυρίες καὶ Κύριοι,

Μία ἀπὸ τίς πολλὰς πτυχὲς τῆς Ἀρχιερατικῆς καὶ
Ποιμαντικῆς δραστηριότητος τοῦ σήμερον τιμωμένου
Ἱεράρχου, Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου, εἶναι
καὶ ἡ συγγραφικὴ προσφορά του. Οἱ προλαλήσαντες
ἔδωσαν μὲ σύντομο ἀλλὰ ἰδιαίτερος πειστικὸ τρόπο,
ἀκριβῆ εἰκόνα τῆς πλούσιας καὶ πολυτίμης συμβολῆς
τοῦ τιμωμένου σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς. Σὲ μένα ἀπο-
μένει νὰ παρουσιάσω σὴν ἀγάπῃ σας, ἕνα, τὸ πῶς
πρόσφατο, βιβλίον τοῦ Σεβασμιωτάτου, ποῦ κυκλοφό-
ρησε αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα. Ἔχει τὸν τίτλο:

**ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗΣ
ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΣ (1965 - 1990),**

καὶ ἀναφέρεται σὶὰ «πεπραγμένα» τοῦ Σεβ/του. Πρό-
κειται γιὰ ἕνα βιβλίον 136 σελίδων, ἐλκυστικὸ σὴν ἐμ-
φάνισή, στολισμένον μὲ πολλὰς ἔγχρωμες φωτογρα-
φίες καὶ τυπωμένον σὲ ἀρίστης ποιότητος χαρτί, σὴν
Τυπογραφίᾳ τοῦ Ἀριστείδη Μελισσόρη Ο.Ε. - Χαλ-
κίδα.

Κατ' ἀρχὴν σπεύδω νὰ προλάβω μιὰ πιθανὴ ἐ-
ρώτηση: Εἶναι ἀνάγκη οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας
νὰ «διαφημίζου», ὅπως λένε μερικοί, τὰ ἔργα τους,
δημοσιεύοντας «πεπραγμένα»; Τὴν ἀπάντησιν δίνει
πολὺ εὖστοχα ὁ Σεβασμιώτατος σὶὸν Πρόλογον (σ. 6).
Γράφει:

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 603 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 16 τεύχους.

«Ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας... εἶναι «πόλις
ἐπάνω ὄρους κειμένη». Εἶναι «λύχνος ἐπὶ τὸν μόδιον».
Καὶ ἐπομένως ἡ ζωὴ του εἶναι —πρέπει νὰ εἶναι—
φανερὴ σὲ ὅλους. Καὶ εἶναι φανερὴ, ὅχι τόσο ἀπὸ
τὰ λόγια του, ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τὰ ἔργα, ποῦ ἐνε-
ργοῦνται ὡς καρπὸς τῆς πίστεως. Δὲν ὑπάρχει, συνε-
πῶς, ἀνάγκη ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χρι-
στοῦ, νὰ προβαίνει σὲ ἀπολογισμοὺς, νὰ δημοσιεύει
«πεπραγμένα» καὶ ἄλλα παρόμοια, μὲ σκοπὸ νὰ δεῖ-
ξει ὅτι εἶναι περισσότερο ἢ ὀλιγότερο «ἐπιτυχημέ-
νος», ὥστε νὰ «εἰσπράξει» τὸν ἔπαινον τοῦ κόσμου.
«Ἔχει γὰρ λογιστὴν αὐτοῦ τὸν Θεόν», ὁ ὁποῖος βλέ-
πει καὶ τὰ κρυπὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ γνωρίζει καὶ
τὰ κίνητρα τῶν πράξεων ἢ παραλείψεων».

Καὶ συνεχίζει ὁ Σεβασμιώτατος:

«Ἄς μὴ παραγνωρίζεται, ἐν τούτοις, καὶ μιὰ
ἀνάγκη τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος, τραυμα-
τισμένος ἀπὸ ὅσα βλέπει καὶ ἀκούει, βυθισμένος σὴν
ἠθικῇ σήψῃ τοῦ κόσμου ποῦ τὸν περιβάλλει ἢ καὶ
σὴν δική του ἀδυναμία, χρειάζεται βοήθεια γιὰ νὰ
δεχθῆ ὅτι, παρὰ ταῦτα, ὑπάρχει καὶ τὸ καλὸ, δὲν
χάθησαν ὅλα, γίνονται καὶ ἐπαινετὲς προσπάθειες,
δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχει ἀντίδραση κα-
τὰ τῆς πλημμυρίδος τοῦ κακοῦ...».

Ἐπίσης, σημειώνεται σὶὸν Πρόλογον, μὲ τὴν ἐκ-
δοσὴ αὐτῆ, «προβάλλοντας τὸ ἔργο ποῦ ἐπιτελέσθηκε
σὴν διάρκεια τῆς 25ετίας, ἀποτίεται ὁ φόρος τιμῆς
ποῦ ἀναλογεῖ σὲ ὅλους ἐκείνους, τοὺς γνωστούς ἢ
ἀφανεῖς συνεργάτες τοῦ Ἐπισκόπου, χωρὶς τὴ συν-
αντίληψη τῶν ὁποίων τὸ ἔργο νὰ ἦταν μικρό...».

* * *

Ἄς ἔρθουμε τώρα σὴν παρουσίασιν τοῦ βιβλίου,
ἢ ὁποῖα θὰ εἶναι σύντομη, ὅχι μόνο γιὰ νὰ μὴ σᾶς
κουράσω, ἀλλὰ καὶ διότι ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ κερ-
τιώσω τὸ ἐνδιαφέρον σας, ὥστε νὰ θελήσετε νὰ δια-
βάσετε τὸ βιβλίον μόνοι σας. Τὸ ἔργο διαιρεῖται σὲ
12 κεφάλαια, ἐνῶ συμπληρώνεται ἀπὸ τὸ Παράρ-
τημα. Εἰδικώτερα:

Στὸν Π ρ ο λ ο γ ο, μὲ τὸ χαρακτηριστικὸ τί-
τλο «ἐναγγελίσασθαι..., ἰάσασθαι..., κηρῦξαι...», ὁ Σε-
βασμιώτατος ἀναφέρεται σὶὸ τρίπτυχον αὐτὸ τοῦ ἐν-

θρονησίου λόγου του, πὸν ἀπετέλεσε καὶ τοὺς βασικούς ἄξονες τοῦ Ἐπισκοπικοῦ του ἔργου.

Στὸ 1ο κεφάλαιο γίνεται λόγος γιὰ τοὺς Ἱερεῖς καὶ Διακόνους τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἡ ἀγαπητὴ συνεργασία μὲ τοὺς ὁποίους ἔχει βαρύνουσα σημασία σιὸ ἀγιαστικό, ποιμαντικό καὶ ἐν γένει ἔργο τοῦ Ἐπισκόπου. Ὁ Σεβ)τατος δηλώνει διὰ ἀπὸ τὴν ἐνθρόνισή του ἐπέδειξε τὴν ἀπαιτούμενη εὐαισθησία σιὸ ζήτημα ἐπανδρώσεως τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, τὸ ὁποῖο καὶ σήμερα ἀκόμη ἀπασχολεῖ πολλές, ἰδίως ἀρχιεπίσκοποι, Μητροπολίτες, γιατί «εἶναι δύσκολο νὰ ἐξευρεθοῦν τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, πὸν θὰ ἄρουν τὸν στανρὸ τῆς Ἱερουσῆλης καὶ μὲ ἀπλότητα καρδίας καὶ ἀγιότητα βίου, θὰ δώσουν τὴ μαρτυρία τους, μαρτυρία Ἱ. Χριστοῦ, σιὸ σύγχρονο κόσμος». Στὴ συνέχεια παραθέτει πίνακα τῶν ἱερομονάχων, ἱερέων καὶ διακόνων, περισσοτέρων ἀπὸ 80, τοὺς ὁποίους ὁ Σεβ)τατος ἀξιώθηκε νὰ χειροτονήσῃ καὶ νὰ εἰσαγάγῃ σιὸ Ἁγιον Βῆμα, καθὼς καὶ ἐκεῖνων σιὸς ὁποίους χορήγησε τὴν πνευματικὴ πατρὸτητα γιὰ νὰ ἐξομολογοῦν τοὺς χριστιανούς, ἢ ἀπένειμε τὰ ἐκκλησιαστικά ὄφρκια τοῦ ἀρχιεπισκόπου, τοῦ οἰκονόμου, τοῦ συγγέλλου, τοῦ σακελλαρίου καὶ τοῦ ἱερομνήμονος.

Στὸ 2ο κεφάλαιο γίνεται λόγος γιὰ τὴν μέριμνα τοῦ Ἐπισκόπου πρὸς ἀνέγερση, συντήρηση, καλλωπισμό, ἀγιογράφηση κ.λπ. ἱερῶν ναῶν, «σιὸς ὁποῖους συνέρχονται ὁ ποιμένες μὲ τὰ λογικά πρόβιατά του, γιὰ νὰ δοξολογήσουν τὸ ὑπερύμνητον ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ». Σιὸ βιβλίον παρατίθενται ἀρκετὲς φωτογραφίες καὶ τὰ ὄνόματα 66 ἱερῶν ναῶν οἱ ὁποῖοι ἀνεγέρθησαν ἢ ἐγκαινιάσθησαν σιὸ διάρκεια τῆς 25ετίας, σιὸν Ἱ. Μητρόπολη Δράμας. Ὁ Σεβ)τατος μὲ τρόπο ἐξομολογητικό, θὰ ἔλεγε κανεῖς, γράφει καὶ τὰ ἐξῆς:

«Ἡ ἀνέγερση ἐνὸς ἱεροῦ ναοῦ δὲν εἶναι εὐκόλη ὑπόθεση. Ἡ ἐξέυρεση καταλλήλου οἰκοπεδικοῦ χώρου, σὲ κεντρικό καὶ περίοπτο σημεῖο, οἱ χρονοβόρες διαδικασίες γιὰ τὴν ἐκδοση ἀδείας, οἱ ἀναπόφευκτες δυσκολίες πὸν προκύπτουν σιὸν συνεργασία μὲ μηχανικούς, ἐργολάβους, προμηθευτὲς οἰκοδομικῶν ὑλικῶν, μὲ ἐργασιτεχνίτες, μὲ τὸ ΙΚΑ, ἢ ὁσίταση καὶ λειτουργία Ἑρανικῶν Ἐπιτροπῶν, τὰ τεράστια χρηματικά ποσὰ πὸν ἀπαιτοῦνται γιὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν καὶ ἄλλα πολλά, δίνουν τὸ μέγεθος καὶ τὴν διάρκεια τῆς προσπάθειας, μὲχρις οἱου νὰ φθάσει ἢ πράγματι μεγάλη καὶ ἱστορικὴ σιγμὴ πὸν ἢ Ἐνορία, λαμπροφωρεμένη καὶ γεμάτη ἐγνωμοσύνη πρὸς τὸν Κύριο, τὸν Δομήτορα τῆς ὑπ' οὐρανὸν Ἐκκλησίας, θὰ συναχθεῖ γιὰ νὰ συμμετάσχει σιὸν

πρῶτη θ. Λειτουργία τοῦ ἐγκαινιολόμενου ἱεροῦ ναοῦ».

Τὸ 3ο κεφάλαιο ἔχει τίτλο: ΑΓΩΓΗ ΝΕΟΤΗΤΟΣ, ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ - ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΑ καὶ κάνει λόγο γιὰ τὴν μέριμνα τοῦ Ἐπισκόπου ὡστε ἢ προσευχὴ πὸν ἀναπέμπεται σιὸν Θεὸν «τὰ νῆπια ἐκθρεφον, τὴν νεότητα παιδαγωγῆσον», νὰ γίνεται καθημερινὴ πραγματικότητα. Συνοπτικά μνημονεύεται σιὸ κεφάλαιο αὐτὸ ἢ προσπάθεια γιὰ τὸ σιηριγμὸ τῶν νέων σιὸν ἐλληνορθόδοξη Πίστη καὶ Παράδοση, μὲ τὴν συνεργασία τῶν κληρικῶν καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν, τὴν ὀργάνωση καὶ λειτουργία ὀλων τῶν βαθμίδων Κατηχητικῶν Σχολείων, τῶν Κατασκηνώσεων σιὸν περιοχὴ Γρανίτου, τῶν Οἰκοτροφείων κ.λπ.

Γιὰ τὴν προσπάθεια ἐξύψωσης τῆς πνευματικῆς σιάντης τῶν ἱερέων γίνεται λόγος σιὸ ἐπόμενο κεφάλαιο τοῦ βιβλίου, τὸ 4ο. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐνθρονίσεως τοῦ ὁ Σεβ. κ. Διονύσιος κατέστρωσε —γράφει— καὶ ἔθεσε σὲ ἐφαρμογὴ μακρόπνοο σχέδιο διαρκῶς ἐπιμορφώσεως τους. Σημαντικά θεωροῦνται τὰ Φροντιστήρια πὸν λειτουργοῦν τὴν περίοδο τοῦ θέρους σιὸν παλαιάται ἰ. Μονὴ τῆς Παναγίας Εἰκοσιφοινίσεως, τὰ Συνέδρια καὶ οἱ Ἱερατικὲς Συνάξεις. Στὴν διάρκεια τους οἱ ἱερεῖς «οἰκοδομοῦνται πνευματικῶς, λαμβάνουν ὀδηγίες καὶ κατευθύνσεις καὶ βοηθοῦνται μὲ τὴν ἀνταλλαγὴ σκέψεων καὶ ἀπόψεων, σιὸν ἀριτίεστη ἐπιτέλεση τοῦ λατρευτικοῦ, ποιμαντικοῦ καὶ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τους». Ἐπιβοηθητικὴ πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ θεωρεῖται καὶ ἢ ἀπὸ τὸ ἔτος 1985 καὶ ἐξῆς ἐκδοση βιβλίων πὸν περιλαμβάνουν —χωριστὰ γιὰ κάθε συνέδριο— τὸ Χρονικό, τὶς Εἰσηγήσεις καὶ τὰ Πορίσματά του.

Ἄλλος σημαντικός τομέας σιὰ «πεπραγμένα» τοῦ ἁγίου Δράμας εἶναι ἢ ὀργάνωση σεμινάρων καὶ ἢ πνευματικὴ ἐργασία πὸν γίνεται σιὸς αἰθουσες ὀσο τῆς «Χριστιανικῆς Ἐστίας» ὀσο καὶ τῆς «Λυδίας». Εἶναι χρήσιμη καὶ καταποιστικὴ ἢ ἀναφορὰ συγκεκριμένων σιολείων, σιὸ 5ο κεφάλαιο. Τοπικὴ ἐφημερίδα ἔγραψε τὸ 1983, μεταξὺ ἄλλων:

«Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία διὰ οἱ ἀνὰ 15νθήμερο ὀμιλίες τῆς Μητρόπολης, μὲ ὀμιλητὲς ὑψιστον πνευματικοῦ κύρους, ἀπὸ ἄπονη ποιότητος καὶ ρυθμοῦ, ἀποτελοῦν, σὸν ἐνιαῖο ὀνολο, τὴν κριτίεστη πνευματικὴ ἐκδήλωση πὸν γίνεται σιὸ Δράμα» (σ. 29). Ἀπὸ τὸ 1971, πὸν καθιερώθησαν, μὲχρι τὸ 1990, ἔγιναν συνολικά 227 διαλέξεις, ἀπὸ διακεκριμένους

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΦΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΕΣΒΙΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ*

7. Ἡ Ἐκκλησία φύλαξ τῆς παραδόσεως.

Ὁ Κ. Οικονόμος, πιστὸς φύλαξ τῆς παραδόσεως, δέχεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία καὶ εἰς τὸ θέμα τῶν μεταρρυθμίσεων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἐπαγρυπνεῖ καὶ διαφυλάττει τὰ παραδεδομένα¹⁹¹ οὕτως, ὥστε νὰ μὴ βεβηλοῦται ἡ τῆς Ἐκκλησίας μουσική. Διὰ τοῦτο κατηγορηματικῶς ὑποστηρίζει ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀπαγορεύει, ὡς βέβηλον καὶ ἀθέμιτον, πᾶσαν περὶ τὴν μουσικὴν καινοτομίαν ἢ ὁποία, ἐὰν πραγματοποιηθῆ, διαφθείρει τὰς ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις καὶ τὰ πατροπαράδοτα ἔθιμα τῆς

εὐσεβείας¹⁹². Συμβουλεύει δὲ τόσον τὸν Γ. Σίναν ὅσον καὶ τοὺς ὀρθοδόξους τῆς Βιέννης νὰ ἀποκηρύξουν τὸ τόλμημα τῆς καινοτομίας καὶ νὰ προσπαθήσουν νὰ διακρίνουν «τόσον ἀηδῶς καὶ φρικτῶς ἐν ταῖς ἱεραῖς μελωδίαις τῆς θείας μυσταγωγίας, τὸ πατροπαράδοτον μέλος διέφθαρται καὶ βεβήλωται»¹⁹³.

Κατὰ τὸν Κ. Οικονόμον, οἱ ἐν Βιέννῃ ὀρθόδοξοι πράττουν κάτι τὸ ἀσυμβίβαστον καὶ ἀντιφα-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 554 τοῦ ὑπ' ἀρ. 15 τεύχους

191. Ὁ Διονύσιος Ψαριανὸς διευκρινίζει «ὅτι ἡ μουσικὴ ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ τῆς Ἐκκλησίας, δὲν εἶναι ζήτημα ἀπλῶς καλλιτεχνικόν, ἀλλὰ πρωτίστως ἐκκλησιαστικόν, αἰσθητικῆς δὲ καὶ καλλιτεχνικῆς τάξεως. Ἐπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ συζητῶμεν περὶ αὐτοῦ, πολὺ δὲ περισσότερο ὑπευθύνως νὰ διαχειρίζωμεν τοῦτο ἔξω τῆς ἐνοίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἱεροῦ χώρου τοῦ Ναοῦ». (Συμβολή... ἐνθ' ἄν. σ. 5).

192. Ὁ Κ. Δ. Οικονόμος λέγει ὅτι ἡ «Ἐκκλησία... παρετήρησε καὶ παρατηρεῖ πάντοτε καὶ τὰς ἀγράφους ἢ γραπτὰς παραδόσεις τῆς θρησκείας μας, Ἐξήτασε καὶ ἐξετάζει σχετικῶς καὶ τὰς διαταγὰς τῶν Πατέρων, τῶν Ἀποστόλων, τῶν Συνόδων, τῶν Πατριαρχῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς λειτουργίας μας, τὸν σκοπὸν τῆς. Καθ' ὅσον, ὁ ἱερός χώρος τῆς ἐκκλησίας, δὲν εἶναι τόπος πρὸς πειραματισμὸν. Ἡ ἐκκλησία δὲν εἶναι θέατρον. Ἡ ἐκκλησία δὲν εἶναι αἰθουσα συναυλιῶν. Ἡ ἐκκλησία θέλει τοὺς χριστιανούς ὀρθοδόξους πρὸς προσευχὴν. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας μουσικὴ, «Μουσικὰ χρονικά» τ. Δ' /1932/ σ. 25. Πρβλ. Ἀγγέλου Α. Βουδούρη, Οἱ μουσικαὶ... ἐνθ' ἄν. (τ. ΙΒ'), σ. 191 σημ. 21, ὅπου καὶ σχετικὴ βιβλιογραφία.

193. ἰδ. Σχέδιον ἐπιστολῆς πρὸς Γεώργιον Σίναν.

ὁμιλητὲς (καθηγητὲς Παν/μίου, ἀγιορεῖτες Πατέρες, Κληρικὸς καὶ ἐπισήμονες διαφόρων εἰδικότητων).

Ἀκολουθοῦν δύο πολὺ σημαντικὰ —κατὰ τὴν ἄποψή μου— κεφάλαια: Τὸ 6ο, γιὰ τὴν Ἱερὰ Μονὴ Εἰκοσιφοινίσσης καὶ τὸ 7ο γιὰ τὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἀναλήψεως. Γιὰ τὰ δύο αὐτὰ εὐλογημένα Μοναστήρια, ποὺ τιμοῦν καὶ προβάλλουν ὄχι μόνον τὸν ὀρθόδοξο Μοναχισμό, ἀλλὰ καὶ τὴν περιοχὴ σας, ἓνα ἐπιφώνημα ἀρμόζει: «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα!».

Στὴν περίπτωσιν τῆς Εἰκοσιφοινίσσης, ὁ Κύριος ἐδλόγησε τὸν μόχθο καὶ τὴν ἀνύστακὴν μερίμνα τοῦ Ἐπισκόπου, τῆς Καθηγουμένης καὶ τῶν μοναζουσῶν. Μὲ τὴ γενναία προσφορὰ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Πολιτείας καὶ τῶν χριστιανῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἡ ἐρειπωμένη Ἱερὰ Μονὴ ἀνασυγκροτήθηκε ἐκ θάδρων, γι' αὐτὸ δίκαια ὁ Μητροπολίτης Δράμας Σεβ)τος κ. Διονύσιος θεωρεῖται ὁ τρίτος κτίτωρ.

Τὰ ἴδια θαυμαστά ἐπιτελέσθησαν, μὲ τὴν ἐδλογία καὶ συμβολὴν τοῦ Σεβ)του, καὶ σὺν οἰκισμῷ Ταξιαρχῶν Δράμας, ὅπου «πρῶτος οἰκιστὴς», κατὰ τὸ ἔτος 1930, ὑπῆρξε ὁ μακαριστὸς πατὴρ Γεώργιος Καρολίδης, ὁ ἀποκίτης τῆ φήμῃ ὀσίου ἀνδρός. Σήμερον σὺν οἰκισμῷ αὐτοῦ ἀνθῆι μία πολυπληθὴς γυναι-

κεία ἀδελφότης μοναζουσῶν, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἀναλήψεως τοῦ Σωτήρος. Τὰ δύο αὐτὰ κεφάλαια κοσμοῦνται ἀπὸ ὠραϊότητες ἐγχρωμες φωτογραφίες, ποὺ δείχνουν μὲ τὸν καλύτερον τρόπο τὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελέσθηκε σὺν τοιμῆα τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων.

Στὸ ἐπόμενο, τὸ 8ο κεφάλαιο, ὁ λόγος γιὰ τοὺς «συνεργούς ἐν Κυρίῳ», ἐκείνους δηλαδὴ «ποὺ στάθηκαν πολῦτιμοι συνεργάτες στὴν περίοδο 1965 - 1990»: τοὺς ἱεροκήρυκες, τοὺς λαϊκοὺς θεολόγους, τὸ προσωπικὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Γραφείου καὶ τὶς καθηγήτριες καὶ δασκάλες· ὅλοι αὐτοὶ διακονοῦν σὺν κήρυγμα καὶ σὺν συνέδρια, σὺν κατασκευαίσεις, σὺν ἀγωγὴν τῆς νεότητος καὶ μὲ δημοσιεύματα σὺν Τύπο. Στὸ ἴδιο κεφάλαιο ὁ Σεβ)τος ἀναφέρεται καὶ σὺν δημιουργίᾳ μιᾶς ἀξιολογώτατης βιβλιοθήκης ποὺ στεγάζεται σὺν Ἐπισκοπεῖο καὶ περιλαμβάνει χιλιάδες τόμους θεολογικοῦ, ποιμαντικοῦ, κοινωνιολογικοῦ, ἱστορικοῦ, λογοτεχνικοῦ κ.λπ. περιεχομένου.

(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Δ)ντῆς Ἐκδόσεων Ἀποστολικῆς Διακονίας

τικόν ὅταν καθομολογοῦν, ὅτι «τὴν παλαιὰν μουσικὴν νεοσυνέταξαν εἰς τέσσαρας φωνὰς συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν καὶ τὴν σημερινὴν πρόοδον. Καὶ τοῦτο, διότι οὔτε ἡ νεωτεροποιηθεῖσα μουσικὴ μένει πλέον παλαιὰ καὶ αἱ ἀρχαῖα παραδόσεις, τὰς ὁποίας διακρατεῖ ἡ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, δὲν γνωρίζουν τὴν τετραφωνίαν»¹⁹⁴.

Ἡ πεποιθήσις τοῦ Κ. Οἰκονόμου ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι φύλαξ τῆς παραδόσεως καὶ τὴν ἄγρυπνον αὐτῆς κηδεμονίαν ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν πάντες οἱ ὀρθόδοξοι καὶ νὰ δέχονται τὰς μητρικὰς αὐτῆς νοθεσίας καὶ παραγγελίας, φαίνεται ἀπὸ τὰ ὅσα προτείνει νὰ περιλάβῃ ὁ Ἄνθιμος ΣΤ' εἰς δευτέραν ἐγκύκλιον, τὴν ὁποίαν ἤθελεν ἀποστείλει πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους τῆς ἐν Βιέννῃ Καπέλλας περὶ τῆς καινοτομηθείσης μουσικῆς. «Ἐλάβομεν», γράφει ὁ Κ. Οἰκονόμος εἰς τὸ σχέδιον αὐτὸ ἐγκυκλίου, «τὴν ἀπὸ α' τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου γεγραμμένην ἀπάντησιν ὑμῶν πρὸς ὅσα ἡ καθ' ἡμᾶς Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, καὶ κοινῇ τῶν ἀπανταχοῦ ἀνατολικῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, διαταραχθεῖσα ἐπὶ τῇ εἰς τὴν αὐτόθι ἐν Βιέννῃ ἱερὰν ἐκκλησίαν παρεισαχθείση καινοτόμῳ τετραφώνῳ Μουσικῇ, ἔγραψε πρὸς ὑμᾶς τὰ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὰ αὐτῆς τέκνα, συμβουλευούσα καὶ προτρέπουσα πρὸς παῖσιν καὶ κατάργησιν αὐτῆς δι' οὓς δικαίους καὶ σωτηρίους λόγους ἐξέθετο πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐπιστολῇ. Καὶ λιαν ἐχάρημεν ἰδόντες ὑμᾶς ἐπεγνωκότας τὴν ἄγρυπνον τῆς Ἐκκλησίας κηδεμονίαν, ἣτις πιστευθεῖσα θεόθεν τὴν ἐν Κυρίῳ μέριμναν πασῶν τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, διατείνει καὶ πρὸς τοὺς ἐγγὺς καὶ πρὸς τοὺς μακρὰν ἀπωκεισμένους τὰς ἐν πνεύματι μητρικὰς αὐτῆς νοθεσίας καὶ παραγγελίας, ἵνα μένωσι βέβαιαι ἐν τῇ πίστει καὶ σταθεροὶ ἐν οἷς ἔμαθον καὶ ἐπιστάθησαν, ὡς μέλη Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, ἥς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστὸς¹⁹⁵. ... Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ χειρόνα τῶν βελτιόνων, ὡς οὐκ ὄφελεν ἐκράτει, καὶ παρετείνετο τῆς καινοτομίας ἢ χρήσις, ἔγνωμεν ἵνα καὶ Συνοδικῶς ἀνακρίνωμεν, ὃ καὶ πρότερον ἠπιστάμεθα κατ' ἰδίαν. Καὶ δὴ μετακαλεσάμενοι τοὺς δοκιματάτους τῶν παρ' ἡμῖν μουσικῶν¹⁹⁶, τούτοις ἐπετρέψαμεν τὴν δοκιμασίαν τῆς παρ' ὑμῶν συνταχθείσης περὶ τὴν τετραφώνων μουσικῆν συναρμογᾶς καὶ συμφωνίας, κατὰ τε τὰ σημεῖα καὶ τὸν ρυθμὸν τὸν εἰς τε βαρυτονίαν διαιρούμενον καὶ δξυτονίαν καὶ εἰς ὑψίτονον βαρεῖαν καὶ ὑψίτονον λεπτήν. Οὗτοι δὲ κατὰ τὴν ἐν τούτοις αὐτῶν ἐμπειρίαν ἐγχειρήσαντες τῷ πράγματι καὶ κατὰ τὰς τέσσαρας φωνὰς ἐντείναντες τὴν ἀρμονίαν ἔψαλον ἄσμά τι τῶν ὑμετέρων ἐνώπιον ὑμῶν καὶ πάσης Συνόδου (καὶ τοῦτο πεποιήκαμεν ἀνασχό-

194. Αὐτόθι.

195. Πρβλ. Β' Τιμ. 3,14.

196. Πρβλ. Γεωργίου Ι. Παπαδοπούλου, Συμβολαί... ἐνθ' ἄν. σ. 56 κ. ἐξ. Ἀγγέλου Α. Βουδούρη, Οἱ μουσικοὶ χοροὶ... ἐνθ' ἄν. σ. 252 σημ.

μενοι, ἵνα μὴ μένη τις μεμψιμοιρίαν τοῖς ἀντεχομένοις τῆς τοιαύτης μουσικῆς, ὡς ἄκριτος καὶ ἀνήκουστος κατεδικάσθη¹⁹⁷ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας»¹⁹⁸.

8. Προτάσεις τοῦ Κ. Οἰκονόμου πρὸς θεραπείαν τῆς καινοτομίας.

Ὁ Θεσσαλὸς κληρικὸς δὲν περιορίζεται εἰς διαπιστώσεις μόνον ἢ εἰς ἰδιωτικὰς προτροπὰς. Διὰ τὴν θεραπείαν τῶν καινοτομιῶν, αἱ ὁποῖαι εἰσῆχθησαν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους ναοὺς τῆς Εὐρώπης, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν πρῶτον Πατριάρχην Γρηγόριον ΣΤ' προτείνει, ὅσα κατὰ τὴν γνώμην του πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν διατήρησιν τῆς παραδόσεως εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν.

Πρῶτον, λέγει, νὰ ἐκδοθῇ Συνοδικὴ ἐπιστολὴ πρὸς πάντας τοὺς εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον διατελούντας ὀρθοδόξους, διὰ τῆς ὁποίας νὰ ἀπαγορευεῖται πᾶσα καινοτομία περὶ τὴν πατροπαράδο-

197. Ὁ Γ. Ι. Παπαδόπουλος ἐξετάζων τὸ θέμα τῆς τετραφωνίας ὑπὸ α) τεχνικῆν ἢ ἐπιστημονικῆν β) ἔθνικῆν γ) θρησκευτικῆν καὶ δ) οἰκονομικῆν ἐποψίν θεωρεῖ ἀδύνατον τὴν ἀντικατάστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς διὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς τετραφωνίας. (ἰδ. Συμβολαί... ἐνθ' ἄν. σ. 499-538. /

Ὁ Θεμιστοκλῆς Πολυκράτης δέχεται ὅτι ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ πρέπει νὰ μείνῃ ἄθικτος διὰ δύο λόγους πρῶτον μὲν ὡς ἱστορικὸν κειμήλιον, δευτέρον δὲ διότι δὲν ἐναρμονίζεται. Ἄλλὰ, καὶ ἐάν ἐναρμονισθῇ, δὲν δύναται νὰ ἀποδώσῃ τὴν καθ' αὐτὸ ἔνοιαν τοῦ μέλους. / ἰδ. Ἡ τετραφωνία... ἐνθ' ἄν. σ. 24.

Ὁ Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης, Διονύσιος Ψαριανὸς γράφει σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἀντικαταστάσεως ἢ μὴ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἡ μουσικὴ τῆς λατρείας τῆς Ὀρθοδόξου καὶ δὴ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας εἶναι καὶ πρέπει νὰ μείνῃ αὐτῇ, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν βυζαντινὴν. Διὰ λόγους οὐσιαστικῶν καὶ τεχνικῶν, δὲν δύναται νὰ ἀντικατασταθῇ ἢ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ψαλμωδία... Καὶ λόγοι μὲν οὐσιαστικοὶ εἶναι κυρίως δύο. Πρῶτον τὸ ἦθος αὐτὸ καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς ἑλληνικῆς ψαλμωδίας, ὡς ἀξίας καθ' ἑαυτὴν καὶ ἀσχετῶς πρὸς πᾶσαν σύγκρισιν... Ὁ δεύτερος οὐσιαστικὸς λόγος... ἐγκρίεται εἰς τὸ γεγονός τῆς ψυχολογικῆς ἐπιδράσεως, τὴν ὁποίαν αὐτῇ (ἢ βυζαντινῇ ψαλμωδίᾳ) ἀσχεῖ ἐπὶ τοῦ πληρώματος, ἣτις εἶναι μοναδικὴ καὶ καθολικὴ, συγκρινόσα καὶ κατανύσσουσα ἔτι καὶ ἐκείνους, οἵτινες δι' ἀνωτέραν δῆθεν μουσικὴν μέρψωσιν καὶ ἐσωτέραν καλλιτεχνικὴν καλλιέργειαν εὕρισκον ἱκανοποίησιν μόνον εἰς τὴν νεωτέραν μουσικὴν τέχνην τῆς Δύσεως... Λόγοι δὲ τεχνικοὶ, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι ὡσαύτως δυνατὴ ἡ ἀντικατάστασις τῆς βυζαντινῆς ψαλμωδίας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ, εἶναι οἱ ἐξῆς, οὐδὲν ἥττον ἰσχυροί. Πρῶτον, τὸ τυπικὸν τῆς ἑλληνοφώνου ὀρθοδόξου λατρείας καὶ ἡ σύνθεσις τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν... Δεύτερος τεχνικὸς λόγος... εἶναι ἡ ἀδυναμία τῆς ἐναρμονίσεως αὐτῆς κατὰ τοὺς τρόπους τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς τέχνης. Διότι, ὅταν ὁ λόγος περὶ τετραφώνων χορῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, δύο τινὰ πρέπει νὰ υποθέσωμεν, ἢ ἀντικατάστασιν τῶν βυζαντινῶν μελῶν, τὴν ὁποίαν, ὡς ἐλέγθη, δὲν ἐπιτρέπει τὸ τυπικὸν καὶ ἡ σύνθεσις τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν ἢ ἐναρμόνισιν καὶ ροσημοσίῳ τῆς βυζαντινῆς ψαλμωδίας εἰς μελωδικούς καὶ ρυθμικούς τρόπους τῆς μουσικῆς τέχνης τῆς Δύσεως. / Συμβολαί... ἐνθ' ἄν. σ. 8-9/. Πρβλ. Εὐσταθίου Θερεσιανοῦ, Περὶ τῆς ... ἐνθ' ἄν. σ. 46 κ. ἐξ. Τριανταφύλλου Γεωργιάδου, Ἡ καθ' ἡμᾶς... ἐνθ' ἄν. σ. 210-216, 302. Χριστοδούλου Παρρασκευαΐδου, Μουσικολογικά... ἐνθ' ἄν. σ. 82,84-86.

198. ἰδ. Σχέδιον ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους τῆς Βιέννης.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τὸ τηλεγράφημα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου πρὸς τὸν νέον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη.

Τὰ αἰσθήματα χαρᾶς καὶ αἱ εὐχαὶ τοῦ Χριστιανώμου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου εἶρον τὴν ἀρίστην αὐτῶν ἐκδήλωσιν καὶ διατύπωσιν ἐν τῷ τηλεγραφήματι, ὅπερ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεὶμ ἀπέστειλε πρὸς Αὐτόν. Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Βαρθολομαῖον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλιν.

Γηθσοῦνως πληροφορηθέντες τὴν Θεία βουλή καὶ

τον καὶ ἱερωτάτην μουσικὴν τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας¹⁹⁹.

Δεύτερον, νὰ γραφῆ ἰδιαίτερος Συνοδικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν κοινότητα τῆς Καπέλλης ἐν Βιέννῃ²⁰⁰ διὰ τῆς ὁποίας πατρικῶς καὶ ἀποστολικῶς νὰ νοθετοῦνται νὰ μὴ παραβλάπτουν ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἔθεσαν οἱ Πατέρες, οὔτε νὰ διαιροῦν τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰς ἱερὰς προσευχὰς καὶ ἀκολουθίας.

Τρίτον, νὰ σταλῆ ἀνάλογος Συνοδικὴ ἐπιστολὴ καὶ πρὸς τὴν φιλόχριστον κοινότητα τῶν ὀρθοδόξων εἰς Τεργέστην καὶ ἄλλην εἰς Βενετίαν, νοθετοῦσα, εὐλογοῦσα, παρακαλοῦσα ἀποστολικῶς μὴ καινοτομεῖν.

Τέταρτον, ἢ πρὸς τὰς ἀδελφότητα τῶν ὀρθοδόξων Βιέννης καὶ Τεργέστης Συνοδικὴ ἐπιστολὴ νὰ σταλῆ καὶ πρὸς τὸν Μητροπολίτην ἅγιον Καρλοβίτζης Ἰωσήφ «ἐνάρετον ἄνδρα πρὸς ὃν ἡ Συνοδικὴ ἐπιστολὴ διαλέξεται ἰλαρῶς ἅμα καὶ μετὰ ἀθυμίας πῶς ἠνείχετο εἰσαχθῆναι εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ Ἐκ-

199. Τοιαύτῃ ἐπιστολῇ ἐστάλη «τῷ Ἀντιοχείας Μεθοδίῳ, τῷ Ἱεροσολύμων Κυρίλλῳ, τῷ Κύπρου Ἰωαννικίῳ, τῷ Μητροπολίτῃ Καρλοβίτζης Ἰωσήφ, τοῖς Μητροπολίταις Σερβίας, Οὐγγροβλαχίας καὶ Μολδαβίας, τοῖς Μητροπολίταις καὶ ἐπισκόποις τῶν Ἰονίων νήσων, τοῖς ἐν Βιέννῃ, Βενετίᾳ καὶ Τεργέστη Ὀρθοδόξοις Κοινότησι κατὰ τῆς ἐν τοῖς ναοῖς χρήσεως τῆς τετραφώνου Μουσικῆς. αμμS' κατὰ Νοέμβριον (Κῶδιξ ΚΕ' 67-74) (Ἰδ. Ἀρχιμ. Καλλινίκου Δελικάνη, Πατριαρχικῶν Ἐγγράφων... τ. Β', Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1904, σ. 283).

200. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἐξῆς: Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἐστάλη πρώτη ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς συγκροτοῦντας τὴν ἐν Βιέννῃ ὀρθόδοξον Κοινότητα τῆς Καπέλλης. (Ἰδ. Σωφρονίου Εὐστρατιάδου. Ὁ ἐν Βιέννῃ... ἐνθ' ἄν. σ. 368-370). Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην τοῦ Πατριαρχείου ἀπήντησεν ἡ ἀεκληγεμένη Ἐξάδος τῆς Καπέ-

εὐδοκίᾳ ἀνάδειξιν τῆς ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιώτημος εἰς τὸν Πρωτόθρονον τῆς Ὀρθοδοξίας Θρόνον ἀμέσως συγκαίρομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Κορυφῇ, τηλικαύτης λαχούση θεοβραβεύτου καὶ δικαίας τιμῆς, ὁμοῦ τε τῇ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, τοιοῦτου ἀξιοθέτησιν Προκαθημένου, πλουσιῶς τοῖς τοῦ Πνεύματος χαρίσμασι πεπροικισμένου καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ Εὐαγγελίου δεδοκιμασμένου, ἀσφαλῆ δὲ κεκτημένου τὰ ἐχέγγυα ὅτι κυβερνήσει ἀξίως καὶ θεοφιλῶς τὴν ἐμπιστευθεῖσαν Αὐτῷ ποιμνὴν καὶ ἐπὶ νομᾶς ποδηγετήσιν σωτηρίους τὸν περιούσιον τοῦ Κυρίου λαόν.

Ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι Ὑμᾶς ὀλοθύμους τεινομεν εὐχὰς ὑπὲρ Ὑμῶν δεόμενοι τοῦ Μεγάλου Ἀρχιεπίσκοπος σώζειν Ὑμᾶς ἐπὶ μήμιστον ὑγιαίνοντα καὶ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομοῦντα, τὴν εὐσιθάθειαν

κλησίαν τῶν Ὀρθοδόξων Γραικῶν, καθὼς καὶ εἰς τὴν Καπέλλαν, μουσικὴ πάντῃ διάφορος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας».

Πέμπτον, παρομοίᾳ ἐπιστολῇ νὰ σταλῆ καὶ πρὸς τὴν ἐν Βενετίᾳ κοινότητα τῶν ὀρθοδόξων²⁰¹.

Μεταγενέστερον δέ, ἐπειδὴ ἀνεβλήθη ἡ πρὸς τὸν Καρλοβίτζης ἀποστολὴ ἐπιστολῆς, προτίθει νὰ σταλῆ ἐπιστολὴ, ἀνάλογος πρὸς τὴν Καπέλλαν τῶν Τουρκομεριτῶν πεμφθεῖσαν, καὶ πρὸς τὸν Βαρθῶνον Γεώργιον Σίναν.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΜΠΟΥΓΑΤΣΟΣ
φιλόλογος - θεολόγος

λης τοῦ ἁγίου Γεωργίου. (Ἰδ. Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, ἐνθ' ἄν. σ. 370-373).

Εἰς ἐπιστολὴν τοῦ ὁ Κ. Οἰκονόμος τὴν 8-8-1847 πρὸς τὸν Ἀνθίμου ΣΤ' γράφει. «Ἐλαβον χθὲς (Αὐγούστου ζ') καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ λήξαντος μηνὸς πατριαρχικῆν ὑμῶν ἐπιστολὴν καὶ ταύτην κατεφίλησα οὐ μόνον πανευλαβῶς, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αἰδοῦς ἐρυθριῶν. Εἶδον ἐν αὐτῇ ὅτι ἐστάλη πρὸς τοὺς ἐν Βιέννῃ ἢ ἀπάντησις καὶ ὅτι μὲν εἶχε κάλλιστα, πρόδηλον». Τοιαύτῃ ἐπιστολῇ τοῦ Ἀνθίμου ΣΤ' πρὸς τὸν Κ. Οἰκονόμον δὲν εὐρίσκειται εἰς χεῖράς μου. Ὅμως ἐξ' ὅσων ἀναφέρει ὁ Κ. Οἰκονόμος φαίνεται ὅτι ἐστάλη ἀπάντησις εἰς τὴν ἀποσταλεῖσαν πρὸς τὸν Πατριάρχη ἐπιστολὴν τῶν ἐξ τῆς Καπέλλης τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

Ἡ πληροφορία αὐτῇ τοῦ Κ. Οἰκονόμου ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ ἐπέμενεν εἰς τὴν κατάργησιν τῆς εἰσαχθείσης καινοτομίας καὶ δὲν ἀνεγνώρισεν ταύτην τὴν μεταρρυθμίσιν σιωπηρῶς ὡς ἀναφέρει ὁ Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρομεν ὅτι ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Ἀνθίμου ΣΤ' πρὸς ὅλας τὰς ἐκκλησίας φέρει ἡμερομηνίαν 5-11-1846. Ἡ ἐπιστολὴ τῆς ἐκλεγεμένης Ἐξάδος τῆς Καπέλλης τοῦ ἁγίου Γεωργίου 1-4-1847. Ἡ δὲ ἐπιστολὴ - ἀπάντησις πρὸς τὴν Καπέλλαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἀπὸ ὅσα ἀναφέρει ὁ Κ. Οἰκονόμος, ἐστάλη περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου 1847.

201. Πρβλ. ἐπ. 6-8-1846.

δὲ τῆς Ἐκκλησίας ἀπεργαζόμενον πρὸς δόξαν τοῦ Ἐλλογητοῦ Αὐτοῦ ὀνόματος.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ.

«Μεγάλη μέρα γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία».

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Παναγιωτίτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου ἡ προσωπικῶς παρουσίας εἰς αὐτὴν Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος κ. Κωνσταντῖνος Μητσοιάκης, ὁμιλῶν πρὸς ἐκπροσώπους τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου, ἐδήλωσε τὰ ἑξῆς:

«Ἦταν πράγματι μιὰ μεγάλη μέρα γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία ἡ ἐνθρόνιση τοῦ νέου Πατριάρχου Βαρθολομαίου τοῦ Α' στὴν Κωνσταντινούπολη. Χάρηκα γιατί μπόρεσα νὰ παραστῶ ὁ ἴδιος. Ἴσως εἶναι ἡ πρώτη φορά, τίς τελευταῖες δεκαετίες, πὺν πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος παρίσταται σὲ ἐνθρόνιση Πατριάρχου».

Ἄλλὰ δὲν ἤμουν μόνον ἐγώ, πολιτικὸς κόσμος ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, λαὸς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀπανταχοῦ τῆς γῆς ὀρθόδοξοι, ὅλες οἱ Ἐκκλησίες οἱ Ὁρθόδοξες...

Ἦταν μιὰ μεγάλη μέρα γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν Ἑλληνισμό, καὶ γιὰ τὸ Γένος τῶν Ἑλλήνων πὺν εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένο μὲ τὴν Ὁρθοδοξία. Ἐλπίζω ὅτι ἀποτελεῖ μιὰ καινούργια ἀφετηρία ἡ σημερινὴ μέρα, καὶ θέλω νὰ πῶ καὶ κάτι ἄλλο: χάρηκα γιατί καὶ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Τουρκίας, βρήκαμε κατανόηση, συμπάθεια, καὶ παραπάνω ἀπὸ ἀνοχή. Θέλω νὰ ἐλπίζω ὅτι τὸ Πατριαρχεῖο θὰ μπορέσει —παραμένοντας στὴν παλιά του ἕδρα στὴν Κωνσταντινούπολη ὅπου καὶ ἀνήκει— νὰ ἐπιτελέσει ἀνενόχλητο τὴν Οἰκουμενικὴ του ἀποστολή».

«Πατριαρχεῖο καταλλαγῆς».

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἀθανάσιος Κανελλόπουλος, ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἐνθρονιστήριο λόγον τοῦ Παναγιωτίτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, ἐδήλωσε πρὸς τοὺς δημοσιογράφους:

«Σήμερα μὲ τίς κοσμογονικὲς μεταβολὲς πὺν συντελοῦνται στὸν κόσμος, θὰ προσέξατε ὅτι ὁ Πατριάρχης ἔκανε χρῆση μιᾶς ἐκφράσεως τὴν ὁποία μάλιστα τὴν ἀπέδωσε ὁ ἴδιος σὲ μένα, γιὰ τὸν ρόλο πὺν μπορεῖ νὰ παίξει ἡ ἀσπράτευτη Ὁρθοδοξία ἔναντι τῆς τέως σιρατευμένης πὺν εἶναι ἐνδεχόμενο νὰ ἀναλάβει πρωτοβουλίες. Πιστεύω ὅτι ὁ Πατριάρχης μπορεῖ, καὶ τὴν οἰκουμενικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας νὰ τὴν καταστήσει κοινὴ συνείδηση, καὶ νὰ τὴν χρησιμοποιήσει καὶ γιὰ ἀνθρωπιστικὸς καὶ γιὰ εἰρηνευτι-

κοὺς ἀλλὰ καὶ γιὰ γενικότερους λόγους, γιὰ νὰ γίνῃ τὸ Πατριαρχεῖο καταλλαγῆς σύμβολο σὲ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα.

Θέλω ἀκόμη νὰ πιστεύω ὅτι μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει καὶ παράγοντα πὺν θὰ ἐξασφάλιζε καλύτερες σχέσεις, προαγωγή τῶν σχέσεων μὲ τὴν Τουρκία καὶ εἶναι σὲ θέση, κατὰ τὴν γνώμην μου, νὰ πείσει τὴν Τουρκικὴ Κυβέρνηση νὰ ἀντιληφθεῖ ὅτι δὲν εἶναι μόνο συμφέρον τοῦ Πατριαρχείου, ἢ τῆς Ὁρθοδοξίας ἢ γενικότερα τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, νὰ τὸ ὀνομάσω ἔτσι, ἡ προαγωγή καὶ ἀνορθωση τοῦ Πατριαρχείου ἀλλὰ εἶναι συμφέρον καὶ τῆς ἴδιας τῆς Τουρκίας ἢ ὅποια θὰ ἔχει μίαν εὐκαιρία νὰ δείξει στὸν κόσμο πόσο σέβεται τὴν ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως καὶ πόσο ἐπιθυμεῖ νὰ καταστήσει τὸ κράτος τῆς ἀληθινὰ εὐρωπαϊκόν».

Διάλογος μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ Οὐνίας.

Ἐν βαρυσημάντιω συνεντεύξει δοθείσῃ πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» κ. Ἰ. Μ. Χατζηφώτην ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων, ἀναφερθεὶς εἰς τὰς σχέσεις τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ πρόβλημα τῆς Οὐνίας, ἐδήλωσε μετὰ παρηγοσίας τὰ ἑξῆς:

«Ἡμεῖς καὶ λόγω τῆς ἐν προκειμένῳ γραμμῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ λόγω προσωπικῆς τοποθετήσεως εἴμεθα ὑπὲρ τῆς συνεχίσεως καὶ τοῦ διαλόγου μὲ τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν. Βεβαίως ὑπάρχοντα προβλήματα, καὶ μάλιστα τὸ σοβαρὸν καὶ ὁξὺ σήμερον πρόβλημα τῆς Οὐνίας, ἀλλ' ἀκριβῶς δι' αὐτὸ γίνεται ὁ Διάλογος, διὰ νὰ εὑρεθῇ λύσις εἰς τὰ ὑπάρχοντα προβλήματα καὶ νὰ ἀποτραπῇ ἡ δημιουργία νέων. Ἐξακολουθοῦμε νὰ πιστεύωμε ὅτι ὁ Διάλογος εἶναι τὸ καλύτερον μέσον, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐποχὴν μας, πρὸς ὑπέροχαις τῶν διαφορῶν, ἰδίᾳ δὲ μετὰξὺ ἀδελφῶν, πὺν πιστεύουν εἰς τὸν αὐτὸν Κύριον καὶ Σωτῆρα».

Ὁρθοδοξία καὶ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν.

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ τονισθῇ, ὅτι ὁ Παναγιωτίτος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἐν τῇ αὐτῇ συνεντεύξει μετὰ κορυφαίων διαγωγείας ἐκφράζει τὰς ὁρθὰς ἀπόψεις του περὶ τῆς παρουσίας τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβούλιῳ τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ παρουσία αὕτη εἶναι ἀπαράιτητος, διότι

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐν ἑκατομύριον νέων, τῶν ὁποίων πολλαὶ χιλιάδες εἶχον ἔλθει ἐκ Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, τὸν παρελθόντα Αὐγούστον συνεκεντρώθησαν εἰς τὸ θεομητορικὸν προσκυνηματικὸν τόπον τῆς Τσεστοκχόβας Πολωνίας, διὰ νὰ παρακολουθήσουν κυρίως τὴν ὁμιλίαν τοῦ Ἰωάννου Παύλου τοῦ Β', ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη τὴν Πολωνίαν.

— Ὁ Πρόεδρος τῆς Βατικανείου Ἐπιτροπῆς Πίστεως καὶ διακεκριμένος θεολόγος καρδινάλιος Ἰωσήφ Ratzinger ἐν συνεντεύξει του εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἐφημερίδα «La Republica» κατεδίδαξε «τόσον τὴν ἐμπλοκὴν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ πολιτικά, ὅσον καὶ τὴν ἀποξένωσίν της ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα πράγματα». Ἐξ ἄλλου, ἀναφερόμενος εἰς τὰ προβλήματα τῆς «βιοηθικῆς», κατέκρινε τοὺς προσβάλλοντας τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα νόμους διαφόρων κυβερνήσεων (λ.χ. τοὺς νόμους ὑπὲρ τῶν ἐκτρώσεων, ὑπὲρ τῆς εὐθανασίας). Οἱ νόμοι οὗτοι εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὸ γνήσιον δημοκρατικὸν πνεῦμα.

— Ἀποκατεστάθησαν αἱ διπλωματικαὶ σχέσεις μεταξὺ Βατικανοῦ καὶ Ἀλβανίας καὶ ἐτοιμάζεται ἡ ἴδρυσις πρεσβείας τοῦ Βατικανοῦ εἰς τὰ Τίρανα.

— Εἰς ἡλικίαν 95 ἐτῶν ἀπέθανεν ὁ γάλλος καρδινάλιος Henri de Lubac, εἷς τῶν ἐπιφανεστέρων ρωμαιοκαθολικῶν θεολόγων τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος. Ὁ πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β' ᾗδῃ τὴν 1ην Ἰουνίου 1980, ὁμιλῶν ἐν τῷ «Institut Catho-

lique» τῶν Παρισίων, ὅταν εἶδε ἐν μέσῳ τῶν ἀκροατῶν τὸν καρδινάλιον, εἶπε «Κλίνω εὐλαβῶς τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ Πατρὸς de Lubac».

— Ὁ Προκαθήμενος τῆς Αὐστριακῆς Συνόδου τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Βιέννης Καρδινάλιος Hans Hermann Groer ἐτόνισε προσφάτως ἐν συνεντεύξει του, ὅτι «μία χριστιανικὴ Εὐρώπη εἶναι ἐν ἀντικείμενον τῶν ἐπιθυμιῶν μας, ὅχι μία πραγματικότης». Μία ἀποχριστιανισθεῖσα ἡνωμένη Εὐρώπη θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐν «τρομερὸν παράδειγμα ἐνὸς νέου Kollektivismus», ἐν τῷ ὁποίῳ θὰ ἀσκήται ὀλοκληρωτικὴ κυριαρχία ἐπὶ τῆς ὑπὸ ἡδονιστικῶν τάσεων συσκοτισμένης συνειδήσεως).

— Ὁ διακεκριμένος γερμανὸς ρωμαιοκαθολικὸς λειτουργιολόγος καθηγητῆς Balthasar Fischer δι' ἀρθροῦν του ἐν τῷ περιοδικῷ «Gottesdienst» μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι τὴν 16ην Αὐγούστου ἐ.ξ. ὁ πρῶτος καὶ σπουδαιότατος συνεργάτης τοῦ Roger Schutz, ἰδρυτοῦ τῆς ἐν Γαλλίᾳ κοινότητος Taizé, Frère Max Thurian συνεπλήρωσε τὸ 70ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ὁ Max Thurian, ὅστις διὰ πλείστον ἐξαιρέτων δημοσιευμάτων ἔγινε γνωστὸς ὡς ὁ «θεολόγος τοῦ Taizé», ἀνεπτύχθη ἐν τῇ μετερρυθμισμένῃ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλβετίας, ἀλλ' ἔλκυσθεις ὑπὸ τῆς Λειτουργικῆς Θεολογίας προσέφερε μεγάλαν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἰδίως ἐν τῷ Τμήματι «Πίστις καὶ Τάξις». Ὑπῆρξεν ὁ κύριος ἀρχιτέκτων τῆς οἰκουμενικῆς «λειτουργίας τῆς Lima»,

ἢμπορεῖ νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸν διεκκλησιαστικὸν αὐτὸν Ὄργανισμὸν ἀπὸ τὰς ἀκρότητάς του καὶ νὰ τὸν ἐπιναφέρῃ καὶ διατηρήσῃ εἰς τὸν ἀρχικὸν του προσορισμὸν, πὺν εἶναι ἡ ἐπιδίωξις τῆς Χριστιανικῆς ἐνότητος. Ἡδὴ οἱ Ὀρθόδοξοι εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς Καμπέρας συνήλθομεν καὶ μὲ κείμενον μας ἐπεισήσαμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἰδρυόντων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἐπὶ ἀνάγκης ἐπιστροφῆς εἰς τὸν πρωταρχικὸν σκοπὸν τῆς συστάσεώς του, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ἀποφυγῆς παρεκκλίσεων, αἱ ὁποῖαι θίγουν καὶ προκαλοῦν τὰ ὀρθόδοξα μέλη αὐτοῦ. Ἐν συνεχείᾳ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον συνεκάλεσε τὸν παρελθόντα μῆνα ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἡμῶν εἰδικὸν Συνέδριον πασῶν τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν - μελῶν τοῦ Π. Σ. Ἐκκλησιῶν ἐν Σαμπεζὺ Γενεύης, ὑπὸ τοῦ ὁποίου καὶ ἐξεπονήθη ἐκτετατὸν κείμενον περιέχον τὴν θέσιν αὐτῶν ἔναντι τοῦ Π. Σ. Ἐκκλησιῶν καὶ τὰ γενικὰ desiderata αὐτῶν. Ἐλπίζομεν καὶ εὐχόμεθα, ὅπως οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ Π. Σ. Ἐκκλησιῶν καὶ αἱ Προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι μέλη αὐτοῦ λάβουν σοβαρῶς ἐκ' ὄψεως τὸ κείμενον τοῦτο τῶν Ὀρθόδοξων, ἐπὶ τῷ κοινῷ ἀγαθῷ».

«**Ἐνεργὸς ἀναζητήσις κοινῆς ὁμολογίας καὶ ἐκφράσεως ἐν τῷ κοινῷ Ποτηρίῳ**».

«Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐγγὺς πρὸς τὴν Ὀρθοδοξίαν εὐρισκομένης Προκαληκδονεῖας Ἐκκλησίας, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐν τῇ αὐτῇ συνεντεύξει του ἐτόνισεν, ὅτι ἡ γνωστὴ αὕτη ἐγγύτης «δὲν ἐπιτρέπει εἰς ἡμᾶς τοὺς Ὀρθόδοξους νὰ παραμελήσωμεν τὸ ἱερὸν χρέος ἐπιδιώξεως τῆς πλήρους μετ' αὐτῶν ἐνώσεως, εἰς ἐνίσχυσιν τῆς μαρτυρίας τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ εἰς δόξαν Θεοῦ».

Ταῦτα ἐξηγοῦν διὰ τὸ Παναγιώτατος καὶ ἐν τῷ ἐνθρονιστηρίῳ λόγῳ του εἶπεν: «Ἀσπασμὸν εἰρήνης καὶ ἀγάπης ἀπευθύνομεν τοῖς ἁγίοις Προκαθημένοις τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀρμενικῆς, Κοπικῆς, Αἰθιοπικῆς καὶ Συριακῆς ἐν Δαμασκῷ καὶ ἐν Μαλαμπάο, ἢ μεθ' ὧν ἐγγύτης περὶ τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν ἄγει ἡμᾶς σήμερον εἰς ἐνεργὸν ἀναζήτησιν ὡς οἶον τάχιον κοινῆς αὐτῆς ὁμολογίας καὶ ἐκφράσεως ἐν τῷ κοινῷ Ποτηρίῳ».

Εἶναι γενικὴ ἡ εὐχή, ὅπως ἡ ἀναζήτησις αὕτη ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἄρσιν πάντων τῶν ἐπιπροσθούτων εἰς τὴν πλήρη ἔνωσιν μετὰ τῶν Ἀνατολικῶν τούτων Ἐκκλησιῶν ἐμποδίων.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Μεθόδιου Γ. Φούγια, Ἀρχιεπισκόπου πρ. Θυατείρων, ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΟΙ, Ἀθήναι 1990, σσ. 502.

Ἔνα κατ' ἐξοχήν ἐπίκαιρο ἔργο, πού ἀσφαλῶς θά ἀφήσει ἐποχή στά θεολογικά, καί ὄχι μόνο, Γράμματα, πρόσφερε στό ἀναγνωστικό κοινὸ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος πρ. Θυατείρων καί Μ. Βρεταννίας κ. Μεθόδιος Γ. Φούγιας. Ὁ πλήρης τίτλος τοῦ ὀγκώδους αὐτοῦ ἔργου εἶναι «Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀντιπαράθεσις Ἑλλήνων καί Λατίνων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Φωτίου μέχρι τῆς Συνόδου τῆς Φλωρεντίας, 858-1439», ὁ δὲ ὑπότιτλος: «Ἱστορικὴ καί θεολογικὴ Μελέτη ἀναφερομένη στὶς ποικίλες φάσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχέσεων τῶν δύο λαῶν».

Ἡ θεολογικὴ καί ἱστορικὴ βαρύτητα τοῦ ἔργου ἐπισημαίνονται ἀπὸ τὸ σύντομο ἀλλὰ περιεκτικὸ καί εὔστοχο Πρόλογο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Δωροθέου, ὁ ὁποῖος τὸ χαρακτηρίζει «πραγματικὴ ἐκκλησιαστικὴ καί ἐθνικὴ κυψέλη ἐπικαιρῶς κατασκευασθεῖσα» (σ. 8), «πρὸς μείζονα ἐθνικὴν, θεολογικὴν καί ἐκκλησιαστικὴν ὠφέλειαν» (σ. 9). Ὁ σ. ἐξ ἄλλου δίνει τὸ στίγμα τῆς σπουδαίας συγγραφῆς του μὲ ὅσα ὑπογραμμίζει στὴν Εἰσαγωγὴ (σσ. 17-26): Ὁ λόγος πού τὸν ὀδήγησε νὰ καταπιαστῆ μὲ τὸ θέμα εἶναι «ἡ βαθεῖα κρίσις πού διέρχεται σήμερα ὁ Ἑλληνισμὸς καί κατὰ συνέπεια καί ἡ Ἐκκλησία του. Ἡ κρίσις αὐτὴ θυμίζει τίς περιπέτειες τοῦ Βυζαντίου ἀπὸ τὸ 12ο ὡς τὸ 15ο αἰῶνα, ὅταν οἱ Ἕλληνες, κάθε φορὰ πού ἐμφανίζοταν κάποιος κίνδυνος στὴν αὐτοκρατορία, εὕρισκαν πρόχειρη λύσι γιὰ βοήθεια στὴ Δύσι» (σ. 17).

Γιὰ νὰ καταφέρω —ὅπως ἐλπίζω— νὰ μεταφέρω ἀρτιότερα τὸ πνεῦμα τοῦ Σεβ. συγγραφέα, παραθέτω μερικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν Εἰσαγωγὴ. Ἡ «πρόχει-

ρη λύσι», γιὰ τὴν ὁποία ἔγινε ἤδη λόγος, χρησιμοποιεῖται καί στὶς ἡμέρες μας: «πρόχειρη καταφυγὴ μας εἶναι ἡ Εὐρώπη, ἡ ὁποία μαγειρεύει ὅλα τὰ συμφέροντά μας σύμφωνα μὲ τὰ δικὰ της προγράμματα. Δὲν μπορούμε νὰ διαδραματίσουμε κανένα ρόλο, γιατί οὔτε μᾶς ἐρωτοῦν οὔτε μπορούμε νὰ παρέμβουμε, ἐπειδὴ εἴμαστε ἀκατατόπιστοι καί ἀνίσχυροι. Μὲ τέχνη προσπαθοῦν οἱ δυνάμεις τῆς Εὐρώπης νὰ ἐξευρωπαϊσοῦν τὴν πρωτοευρωπαϊκὴ Ἑλλάδα καί νὰ τὴν εὐθυγραμμίσουν μὲ τὴ ζωὴ τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν στὰ ἦθη καί τὰ ἔθιμα, καί ἀκόμη καί στὰ ἐκκλησιαστικὰ θέματα στὰ ὁποία ἔχει βάσει τὴ σφραγίδα τῆς ἡ Ρωμαϊκῆ Ἐκκλησία καί ὁ Προτεσταντισμὸς... Σ' ἐκεῖνα πού ἀρνῆθηκαν οἱ πατέρες μας νὰ ὑποταγοῦν, χάριν τῆς ἀλήθειας καί τῆς ἀξιοπρέπειάς μας, ἐμεῖς μὲ κρυφὸ καί φανερό τρόπο παραδινόμαστε γιὰ νὰ κερδίσομε μερικὰ ἀγαθὰ πού στὴν πραγματικότητα εἶναι μέσα ἐξαγορᾶς καί ναρκωτικὰ ἀτονίας» (σσ. 17-18).

Ὁ σ. παρουσιάζει «τὴ συνεχῆ ἱστορικὴ δὸδ πού ἀκολούθησε ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία καί κατ' ἀνάγκη καί ἡ Ἐκκλησία στὸ Βυζάντιο, ἀπὸ τὸ Μέγα Φῶτιο καί τὸ Μιχαὴλ Κηρουλάριο ὡς τὴ σύνοδο τῆς Φλωρεντίας, μιὰ δὸδ ἀγῶνων γιὰ ἀνεξαρτησία καί ἀξιοπρέπεια καί περαιτέρω μιὰ δὸδ καθόλου τιμητικὴ γιὰ τὸν Ἑλληνισμὸ καί φυσικὰ καί γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας. Πρόκειται περὶ ἐποποιίας, δράματος καί τραγωδίας...» (σ. 18-19).

Οἱ ἱστορικὲς αὐτὲς διαπιστώσεις μᾶς βοηθοῦν «ν' ἀντιληφθοῦμε πῶς ἀπὸ τοὺς ξένους δὲν πρέπει νὰ περιμένουμε σωτηρία, ἐὰν ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ὡς Ἔθνος καί ὡς Ἐκκλησία δὲν κρατήσομε τὴν ἐκκλησιαστικὴ καί πολιτικὴ κληρονομία μας» (σ. 19).

Ὁ Σεβ. συγγραφέας χρησιμοποιεῖ μὲ τρόπο ἐξαντλητικὸ ὅλες τίς πηγές καί τὰ ἀξιολογότερα βοηθήμα-

ἐν τῇ ὁποίᾳ εἶναι ἐκδηλοῦν αἱ ἐπιδράσεις ἐκ τῆς λειτουργικῆς παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς. Ὡς ὁ ἴδιος ἐξιστορεῖ ἐν μεγάλῃ συνεντεύξει του, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη ὡς βιβλίον (Max Thurian, Una vita per l' unita. A cura di Antonio Urgenti. Casale - Monferrata - Verlag Piemme 1991), ὁ Max Thurian εἰλικύθη πρὸς τὸν Ρωμαιοκαθολικισμὸν ὅταν ἦτο παρατηρητὴς εἰς τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ ἰδίως ἐκ τῆς παρακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου ταύτης πρὸς προετοιμασίαν τοῦ «Συντάγματος περὶ τῆς Θείας Λατρείας» (Constitutio de Sacra Liturgia), ὅπερ, ὡς γνωστόν, ἐν πολλοῖς σημείοις σημαίνει ἐπιστροφὴν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Λατρείας εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀνατολικὴν λειτουργικὴν πρᾶξιν. Ὁ Max Thurian τὴν 3.5.1987 ἐχειροτονήθη ἱερεὺς ὑπὸ τοῦ

καρδινάλιου τῆς Νεαπόλεως Ursi καί ὑπηρετεῖ ἐν τῷ κλήρῳ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς του.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ἡ 8η Σύνοδος τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας ἐν Γερμανίᾳ συνῆλθεν ἀπὸ 3ης μέχρι 8ης Νοεμβρίου ἐν Bad Wildungen τῆς Γερμανίας. Ἡ Σύνοδος αὕτη, τῆς ὁποίας μετέσχον 160 ἐκπρόσωποι, εἶναι τὸ ὑψιστον νομοθετικὸν ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας ταύτης. Ἡ ἐπιχειρημένη σύγκλησις τῆς ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος «Οἰκονομία» (Wirtschaft). Τὸ θέμα τοῦτο ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα τόσον διὰ τὴν ἐνοποιηθεῖσαν Γερμανίαν, ὅσον καί διὰ τὴν ὑπὸ ἕνωσιν Εὐρώπην, ἰδίως μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ κομμουνισμοῦ ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς εὐρωπαϊκαῖς χώραις.

τα τῆς περιόδου, περί τῆς ὁποίας ἡ μελέτη. Δὲν κάνει, ὅμως, ξηρὴ παράθεση στοιχείων. Γιατί, κατὰ τὴν ῥῆση τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ Σπυρ. Ζαμπέλιου, «ἱστορία δὲν εἶναι ἡ ἀφήγηση γεγονότων, ἀλλὰ ἡ ἔρμηνεία τους». Τὸ ἴδιο κάνει καὶ ὁ Σεβ. πρ. Θυατείρων κ. Μεθόδιος. «Προσπαθῶ, γράφει, χωρὶς πάθος, μὲ τὴν ἔρευνα καὶ τὴν ἔρμηνεία τῶν ἐκκλησιαστικο-πολιτικῶν γεγονότων... νὰ παρουσιάσω τὴν ὑφή τῶν ἱστορικῶν καὶ θεολογικῶν προβλημάτων πού ἔφεραν τοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς Λατίνους σὲ ἐκκλησιαστικὴ ἀντιπαράθεση, μὲ προφανῆ σκοπὸ νὰ συμβάλω, κατὰ τὸ δυνατόν, ὥστε νὰ μὴ ἐπαναληφθοῦν ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος οἱ ἀτελεύτητες παγίδες καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο οἱ λιποταξίες, στίς ὁποῖες ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Συνόδων τῆς Λυῶνος καὶ τῆς Φλωρεντίας «ἀναδείχθηκαν» πολλοί» (σ. 21).

Προσπαθώντας νὰ δώσει τὴν ἔρμηνεία τῶν ὄσων συνέβησαν γράφει, μὲν «μὲ θάσι τὰ γεγονότα» ἀλλὰ τὰ ἔρμηνεύει «μὲ τὴν πείρα ἀπὸ τὴν ἀρχιερατικὴ (του) ζωὴ καὶ ἀπὸ τίς πολυχρόνιες καὶ πολύπλευρες διεκκλησιαστικὲς συναναστροφές» του (σ. 22).

Στὴ μελέτη ἐξετάζονται μὲ πληρότητα καὶ οἱ τέσσερις «σταθμοὶ» τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀντιπαράθεσεως Ἑλλήνων καὶ Λατίνων: ἡ ῥῆξις Φωτίου καὶ Νικολάου, ἡ σύγκρουση Μιχαὴλ Κηρουλαρίου καὶ Λέοντος Θ', οἱ σταυροφορίες μὲ κατάληξη τὴ Σύνοδο τῆς Λυῶνος, καὶ ἡ Σύνοδος τῆς Φλωρεντίας. Συνοπτικὰ ἀναφέρει (σ. 22) ὅτι «Ὁ Φώτιος μὲ τὴ μεγάλη μὀρφωσί του, ἀντιμετώπισε τὴ λατινικὴ ἀπειλὴ στὴ Βουλγαρία καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία διπλωματικώτατα, ἐνῶ ὁ Μιχαὴλ ὁ Κηρουλάριος, μὲ ἀνυποχώρητο σθένος, ὑποστήριξε τὰ συμφέροντα τῶν Ἑλλήνων στὴν Κάτω Ἰταλία. Ἡ Σύνοδος τῆς Λυῶνος φανέρωσε τὰ συμπτώματα τῆς κάμψεως τοῦ ἑλληνικοῦ μεγαλείου, μετὰ ἀπὸ τίς ἀπάνθρωπες σταυροφορίες, καὶ ἡ Σύνοδος τῆς Φλωρεντίας σφράγισε τὴν ἀναπόφευκτη παρακμὴ του».

Ὁ σ. ἐστιάζει τὴν προσοχὴ του καὶ στὰ κύρια αἴτια τῆς ἀντιπαράθεσεως Ἑλλήνων καὶ Λατίνων, ὅπως εἶναι τὸ παπικὸ Πρωτεῖο, οἱ ἑλληνικὲς ἐπαρχίες στὴν Κάτω Ἰταλία, ὁ Οὐνιτισμὸς καὶ τὸ Filioque. Τὰ αἴτια αὐτὰ εἶχαν πάντοτε ὡς σκοπὸ «τὸν ἐκλατινισμὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ὑποταγὴ τῶν Ἑλλήνων στοὺς Λατίνους καὶ τοὺς Φράγκους» (σ. 23), ἐπέτυχαν δὲ τὴν ἀπώλεια τῆς πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἀρπαγὴ ἐκ μέρους τοῦ πάπα τῆς ἐξουσίας, πού ἀνήκει στὸ σύνολο τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τὴν καταρράκωση τῆς ἀρχῆς τῆς πατριαρχικῆς Πενταρχίας καὶ ἐπέτεινε τίς συνέπειες τῆς πτώσεως τῆς ΚΠόλεως.

Ὁ Σεβ. πρ. Θυατείρων κ. Μεθόδιος, ὅπως σημειώθηκε ἤδη, δὲν ἀρκεῖται στίς διαπιστώσεις καὶ στὴν ἔρμηνεία τῶν γεγονότων. Στοχεύει στὸ νὰ τονίσει καὶ νὰ τονώσει τὴν αὐτοσυνειδησία, τὴν αὐτοπεποίθηση καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτιστικὴ αὐτάρκεια τῶν Ἑλλήνων, γιατί αὐτὲς εἶναι «βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ νὰ συναντήσουμε μαζὶ μὲ τοὺς Σλάβους πάλι τοὺς Λατίνους καὶ τοὺς Φράγκους τῆς Εὐρώπης, μέσα σὲ κλίμα ἀμοιβαίου σεβασμοῦ τῶν πνευματικῶν κατακτήσεων καὶ χωρὶς συμβιβασμοὺς σὲ βασικὰ θέματα τῆς ὑπάρξεώς μας, τὰ ὁποῖα στὸ παρελθὸν μᾶς ὠδήγησαν σὲ ἔχθρες καὶ συμφορές» (σ. 26).

Καὶ τώρα, λίγα λόγια καὶ γιὰ τὴ δομὴ τοῦ ὀγκώδους ἔργου: Ἐκτός ἀπὸ τοὺς Π ρ ο λ ό γ ο υ ς τοῦ Σεβ. Ἀττικῆς κ. Δωροθέου καὶ τοῦ συγγραφέα, τίς Σ υ ν τ ο μ ο γ ρ α φ ί ε ς καὶ τὴν Ε ἰ σ α γ ω γ ῆ, ἀκολουθοῦν τὰ Π έ ν τ ε Μ έ ρ η τῆς Μελέτης, μὲ τοὺς τίτλους: Α' Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀνατολὴ καὶ ἡ Λατινικὴ Δύσις (σσ. 27-92). Β' Ἡ ἐποποιεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας (ἡ σύγκρουσις Ρώμης - Κωνσταντινουπόλεως, σσ. 93-175). Γ' Ἡ ὀριστικὴ ῥῆξις Ρώμης - Κωνσταντινουπόλεως (σσ. 177-260). Δ' Ἡ κάμψις τῶν Ἑλλήνων (τὸ δρᾶμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, σσ. 261-293). Ε' Ἡ τραγωδία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ πρωταγωνιστὲς αὐτῆς (σσ. 295-430). Ἐπονται: Ἐ π ἰ λ ο γ ο ς (σσ. 431-441) μεστὸς νοημάτων καὶ συμπερασμάτων, C o n c l u s i o n (ἐπίλογος στὴν ἀγγλική, σσ. 443-452), Π η γ έ ς καὶ β ο η θ ῆ μ α τ α (σσ. 453-477), Ε ὑ ρ ε τ ῆ ρ ι ο ν ὀ ν ο μ ά τ ω ν (σσ. 479-491) καὶ σ υ γ γ ρ α φ έ ω ν (σσ. 492-496), Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α καὶ π ἰ ν α κ ε ς ε ἰ χ ό ν ω ν, φωτογραφιῶν καὶ χαρτῶν, πού στολίζουν τὸ βιβλίο καὶ βοηθοῦν τὸν ἀναγνώστη στὴν κατανόηση ὀρισμένων γεγονότων.

Φρονῶ, ταπεινά, ὅτι τὸ ἔργο εἶναι χρήσιμο νὰ μελετηθεῖ ἀπὸ ὅλους τοὺς πνευματικούς —ἐκκλησιαστικούς καὶ πολιτικούς —οἰκονομικούς— ἡγέτες, οἱ ὁποῖοι διαχειρίζονται τὴν ἐξουσία καὶ ἔχουν ἀριστιότητα νὰ λαμβάνουν ἀποφάσεις, εἴτε στὸ πεδίο τῶν Διεκκλησιαστικῶν σχέσεων, εἴτε στὴ σφαῖρα τῆς πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς συνεργασίας Ἑλλάδος - χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος. Ἔχουν πολλὰ νὰ συνειδητοποιήσουν, πολλὰ νὰ προλάβουν, πολλὰ νὰ διορθώσουν στὴν πορεία τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴ λατινικὴ Δύση, δηλαδή τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ καὶ Προτεσταντικὴ Ε.Ο.Κ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΔΕΚΚΟΣ

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ
ΔΙΑ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ, ΔΙΑΚΟΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΟΥΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Θ Ε Ν

Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστήριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθὼν εἰς Συνεδρίαν τῇ 13ῃ Νοεμβρίου 1991 ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ α) τὸν Ἱεροδιάκονον Κωνσταντῖνον Γκέκα τοῦ Ἀνδρέου, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, β) τὸν Πρεσβύτερον Φώτιον Στεργίου τοῦ Δημητρίου, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου, γ) τὸν Πρεσβύτερον Παναγιώτην Μαρίνον τοῦ Σπυρίδωνος, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ δ) τὸν Πρεσβύτερον Ἰωάννην Δριχοῦτη τοῦ Γεωργίου, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος, κατηγορουμένους ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώσει, ἐπέβαλε αὐτοῖς τὴν ποινὴν τῆς ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ἐκδὼν τὰς ὑπ' ἀριθμ. 12)1990, 13)1990, 14)1990 καὶ 15)1990 ἀντιστοιχίας ἀποφάσεις Αὐτοῦ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ
ΔΙΑ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ, ΔΙΑΚΟΝΟΥΣ
ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΟΥΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Θ Ε Ν

Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστήριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθὼν εἰς Συνεδρίαν τῇ 12ῃ Νοεμβρίου 1991, ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ α) τὴν ἔφεσιν τοῦ Πρεσβυτέρου Ἰωάννου Ἀνθη τοῦ Σπυρίδωνος, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας καὶ Παξῶν, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7)1991 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, δι' ἧς ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, ἐπεβλήθη αὐτῷ, ἡ ποινὴ τῆς ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, β) τὴν ἔφεσιν τοῦ Πρεσβυτέρου Παναγιώτου Σκαλτσᾶ τοῦ Νέστορος, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 16)1990 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου δι' ἧς ἐπὶ

ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ ποινὴ τῆς πενταετοῦς ἀργίας ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας ἐξ ἧς οἱ τρεῖς μῆνες μετὰ στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ καὶ γ) τὴν ἀνακοπὴν ἐρημοδικίας τοῦ τέως Πρεσβυτέρου Δημητρίου Σερεμέτη τοῦ Σπυρίδωνος, πρώην Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2)1991 ἀποφάσεως Αὐτοῦ, δι' ἧς ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι ἐπεκυρώθη ἡ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 5)1991 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐπιβληθεῖσα αὐτῷ, ποινὴ τῆς ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ ἐκ τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν,

1) ἀπέρριψεν τὴν πρώτην ἔφεσιν ὡς Νόμῳ καὶ Οὐσίᾳ ἀβάσιμον καὶ ἐπεκύρωσε τῷ ἐφεσεῖν τὴν διὰ τῆς ἐφεισβληθείσης ἀποφάσεως ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ ποινήν, ἐκδὼν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3)1991 ἀπόφασιν Αὐτοῦ,

2) ἐδέχθη ἐν μέρει τὴν δευτέραν ἔφεσιν, τροποποίησαν τὴν διὰ τῆς ἐφεισβληθείσης ἀποφάσεως ἐπιβληθεῖσαν τῷ ἐφεσεῖν ποινήν εἰς ποινήν ἐνόου καὶ ἡμίσεος ἔτους ἀργίας ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας, συμψηφίζομένη μετὰ τῆς ἄχρι τοῦδε διανυθείσης ἐξ ἧς οἱ τρεῖς μῆνες μετὰ στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, ἐκδὼν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 4)1991 ἀπόφασιν Αὐτοῦ καὶ

3) ἀπέρριψεν τὴν ἀνακοπὴν ἐρημοδικίας ὡς τύποις ἀπαράδεκτον, ἐκδὼν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 5)1991 ἀπόφασιν Αὐτοῦ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΣΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἱθάκης ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

Κ Λ Η Τ Η Ρ Ι Ο Ν Ε Π Ι Κ Ρ Ι Μ Α

Πρὸς

Τὸν Ἀρχιμ. Θεόκλητον Γιαννακόπουλον
κατὰ κόσμον Χρῆστον τοῦ Γεωργίου
Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος
(καὶ νῦν ἀγνώστου διαμονῆς).

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως, ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ κειμένῳ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἰωάννου Γενναδίου 14 καὶ Ἰασίου 1, τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1992, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καὶ ὥραν 5ην ἀπογευματινὴν, ἵνα δικασθῆς ἐπὶ ἀντικανονικῷ παραπτώματι, ὃ λόγῳ τῆς φύσεώς του κρίνεται σκόπιμον κατ' ἄρθρον 110 παραγ. 3 Ν. 5383)1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας» ὅπως μὴ ἀναφερθῆ ἀναλυτικῶς ἐν τῷ παρόντι Κλητηρίῳ Ἐπικρίματι.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20.11.1991

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς

Τὸν Πρεσβύτερον

Νικόλαον Χαριομπόλη τοῦ Πέτρου
Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος
(καὶ νῦν ἀγνώστου διαμονῆς).

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοθαμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ κειμένῳ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἰωάννου Γενναδίου 14 καὶ Ἰακώβου 1, τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1992, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καὶ ὥραν 5ην ἀπογευματινὴν, ἵνα δικασθῆς ἐπὶ τρισὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, ἅτινα λόγῳ τῆς φύσεώς των κρίνεται σκόπιμον κατ' ἄρθρον 110 παραγρ. 3 Ν. 5383)1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας» ὅπως μὴ ἀναφερθῶσι ἀναλυτικῶς ἐν τῷ παρόντι Κλητηρίῳ Ἐπικρίματι.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὥσ' ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20.11.1991

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παραγρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2899/16.12.1982 Ἀπόφασιν Ἡμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἐνοριακοὺς Ἱεροῦς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου, ἵνα προθῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίας Βαρβάρας - Δάφνης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/1α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13ῃ Νοεμβρίου 1991

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Προκειμένου νὰ προθῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8)30.3.1982 ἡμετέρας ἀποφάσεως καὶ συμφώνως τῷ Νόμῳ 673)3-8-1977 «περὶ ἀνακατανομῆς καὶ ρυθμίσεως ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων», κενῆς θέσεως Διακόνου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς Τρικάλων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ πρὸς τοῦτο κανονικὰ καὶ τυπικὰ προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Τρικάλαις τῇ 5ῃ Νοεμβρίου 1991

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σιδηροκάστρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Βασιλείου Μοναστηρακίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Σιδηροκάστρῳ τῇ 7ῃ Νοεμβρίου 1991

† Ὁ Σιδηροκάστρου ΙΩΑΝΝΗΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγίου Βασιλείου Βουταίνης καὶ 2) Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Βελανιδιῶν Πυλίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καλαμάτᾳ τῇ 11ῃ Νοεμβρίου 1991

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγίου Φανουρίου Πατρῶν καὶ 2) Προφήτου Ἡλίου Ἐθριανοῦ,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πάτρας τῇ 14ῃ Νοεμβρίου 1991

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν α) Ἁγίου Κωνσταντίνου Νεοχωρίου καὶ β) Ἁγίου Νικολάου Ἀμπελικοῦ,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 15ῃ Νοεμβρίου 1991

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Νέας Σμύρνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Κοιμ. Θεοτόκου Καλαμακίου, 2) Ἁγ. Γεωργίου Ἀργυρουπόλεως, 3) Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Καλαμακίου, 4) Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Βάρης, 5) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βούλας, 6) Ἁγίων Κων)νου

καὶ Ἑλένης Γλυφάδας, 7) Ἁγίου Νικολάου Γλυφάδας, 8) Ἁγίου Γεωργίου Βουλιαγμένης, 9) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀργυρουπόλεως, 10) Κοιμήσεως Θεοτόκου Βαρκίτζης, 11) Ἁγίας Παρασκευῆς Ν. Σμύρνης, 12) Ἁγίου Τρύφωνος Τερψιθέας Γλυφάδας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ν. Σμύρνη τῇ 15ῃ Νοεμβρίου 1991

† Ὁ Ν. Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου

Προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν Διακόνου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου - Σκύρου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλλουν τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ.

Ἐν Κύμῃ τῇ 17ῃ Νοεμβρίου 1991

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερά Μητρόπολις Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς τὸν Πρεσβύτερον Κωνσταντῖνον Καραπαναγιωτίδην τοῦ Γεωργίου, Κληρικὸν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου (καὶ νῦν ἀγνώστου διαμονῆς).

Καλοῦμέν σε, ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου, ἐν τῷ ἐν Καβάλας Μητροπολιτικῷ ἡμῶν Γραφείῳ (ὁδὸς Μητροπόλεως ἀριθ. 2), τὴν 15ην Νοεμβρίου 1991, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 11ην πρωινήν ἵνα δικασθῆς κατηγορούμενος α) ἐπὶ αὐτοβούλῳ ἐγκυκλοποιεῖ τῆς ἐνορίας σου καὶ β) ἐπὶ βαρυτάτῳ σκανδαλισμῷ τῶν πιστῶν, τῆς ἐγκαταλείψεως συνδεθείσης μετ' ἐγγάμου γυναικός, μεθ' ἧς ἡ ἀναχώρησις, πράξεις δι' ὧν στοιχειοθετοῦνται τὰ ἀνωτέρω κανονικὰ ἀδικήματα, ἅτινα καὶ σαφῶς προβλέπονται καὶ ρητῶς τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν ιε' καὶ λθ' Ἁγίων Ἀποστόλων, ιζ' τῆς Στ' Οἰκουμένης, νγ' Ἁγίων Ἀποστόλων, μζ' ἐν Τρούλλῳ καὶ ιη' Β' Οἴκου. Συνόδου θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων ὡς καὶ ὑπὸ τῶν Γρα-

φικῶν λογίων Ματθ. ε' 29-30, Α' Κορινθ. ι' 32, Ρωμ. ιστ' 17.

Προσεπιδηλούμεν σοι ὅτι ἂν δὲν ἐμφανισθῆς τῇ ὥσ' ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρα θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἐν Καθάλα τῇ 26ῃ Σεπτεμβρίου 1991

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Λήμνου

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρὰ γρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Ἁγ. Τριάδος Μυρίνης, 2) Κοιμ. Θεοτόκου Μυρίνης, 3) Ἁγ. Παντελεήμονος Μυρίνης, 4) Ἁγ. Δημητρίου Κοντοπουλίου, 5) Εὐαγγ. Θεοτόκου Μούδρου, 6) Γενέσ. Θεοτόκου Παναγίας, 7) Εἰσοδ. Θεοτόκου Πορτιανοῦ, 8) Ἁγ. Ἀναργύρων Δάφνης, 9) Ἁγ. Παχωμίου Καρπασίου, 10) Ἁγ. Δημητρίου Λύχνων, 11) Ἁγ. Δημητρίου Πλάκας, 12) Ἁγ. Νικολάου Σκανδάλης, 13) Κοιμ. Θεοτόκου Τσιμανδριῶν, 14) Ἁγ. Ἰωάννου Φυσίνης, 15) Ἁγ. Γεωργίου Ἀγγαριῶνων, 16) Ἁγ. Μαρίας Λειθαδοχωρίου καὶ 17) Ἁγ. Δημητρίου Σαρδῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μυρίνῃ τῇ 18ῃ Νοεμβρίου 1991

† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητῆς τῶν περιοδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ», κάθε ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς τους νὰ τὴ γνωρίζουν ἀμέσως στὰ Γραφεῖα τῶν Περιοδικῶν, Ἰωάννου Γεωργαδίου 14, 115 21 Ἀθήνα, ἀναφέροντας ἀπαραίτητα καὶ τὴν παλαιὰ τους διεύθυνση, γιὰ νὰ γίνετα κανονικὰ ἢ ἀποστολὴ τῶν Περιοδικῶν.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τηλ. 72.18.308, Fax 72.26.597

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλόπολεως **ΘΕΟΦΪΛΟΣ**
† Ὁ Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγ. Ὄρους **ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἀρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου
τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἐσωτερικοῦ: Δραχμὰι 300 ἐτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 20 ἐτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δργ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ νέος Πατριάρχης (φωτογραφία).
Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Προσωπογραφία καὶ δραματισμοὶ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκου. Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου Α'.

Ἡ ἐκλογή τοῦ νέου Πατριάρχου (Ἀνακοίνωσις).
Ἰ. Μ. Χατζηφώτης, Ἡ ἐνθρόνιση τοῦ Πατριάρχου.

Αἱ προγραμματικὰ δηλώσεις τοῦ Πατριάρχου ἐνώπιον τῆς Ἱ. Ἐκδημοῦσης Συνόδου.

Μητροπ. Ροδοπόλεως Ἰερωάννου, Ἀπάντησις ἐκ μέρους τῆς Συνόδου.

Μητροπ. Πέργης Εὐαγγέλου, Λόγος Προσαγορευτήριος.

Οἶκου. Πατριάρχου Βαρθολομαίου, Λόγος ἐνθρονιστήριος.

Πρόποισις τοῦ Πατριάρχου κατὰ τὸ γεῦμα.
Πρωτοπρ. Γ. Δ. Μεταλληνοῦ, Βιογραφικὰ στοιχεῖα καὶ ἀξιολόγησις τοῦ ἔως τῶρα ἔργου τοῦ Πατριάρχου.

Ἡ ἑναρξίς τῆς Πατριαρχείας.
Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἶκος Πατριάρχης κ. Δημήτριος Α' εἰς Βόλον, Τρίκαλα καὶ Μετέωρα.

Πρωτοπρ. Ἰω. Ρωμανίδη, Ἐκκλησιαστικὰ Σύνοδοι.

Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν 25ετία ἐπισκοπικῆς ζωῆς καὶ δράσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου.

Ἰωάννου Δ. Μπεογιάτσο, Αἱ ἀπόψεις τοῦ Καν. Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων περὶ τῆς Τετραφωνίας καὶ τοῦ Λεσβίου συστήματος.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Παράρτημα.